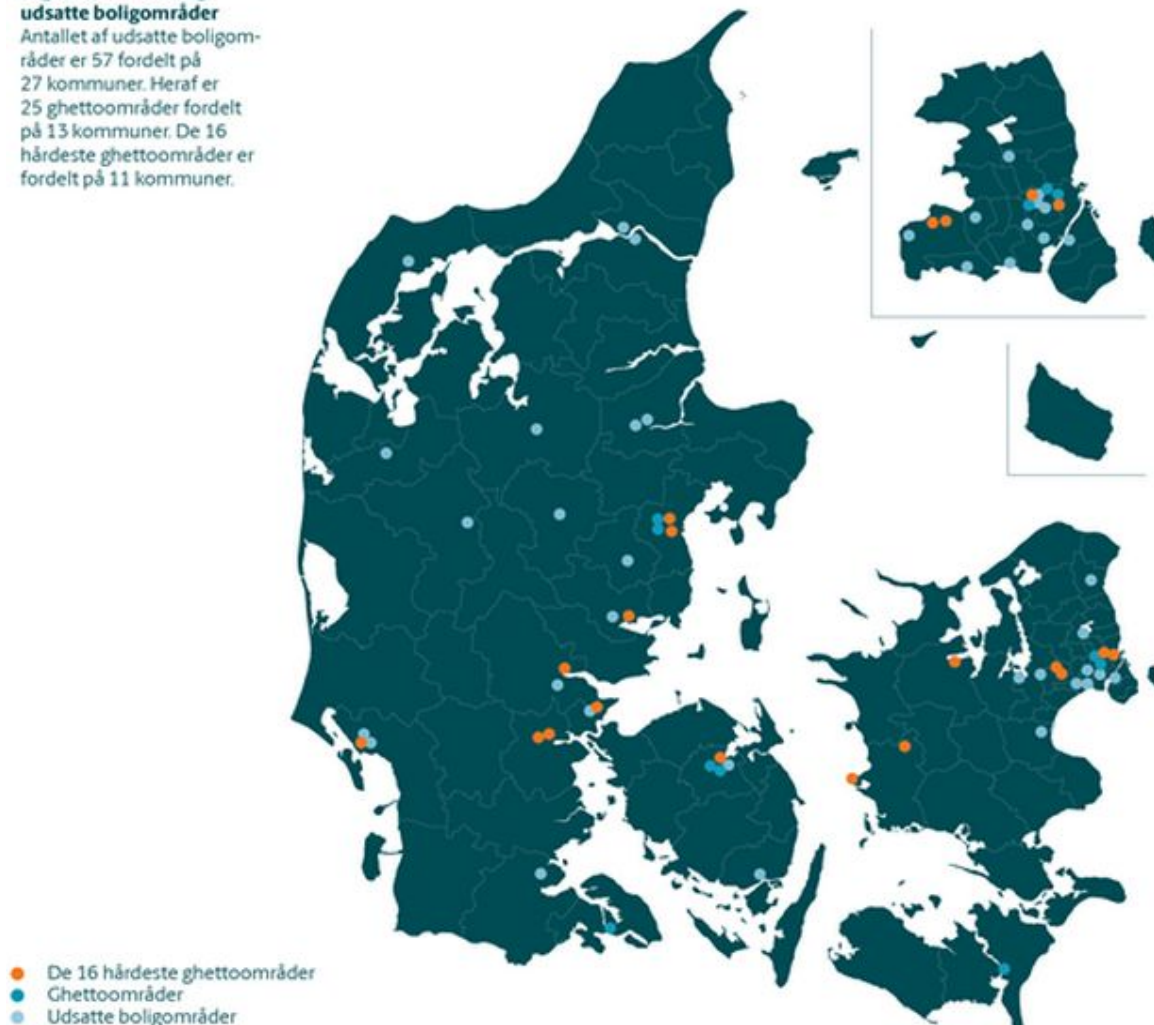

Sociale overdrivelser i forsømte boligområder

Geografisk fordeling af ghettoområder og udsatte boligområder
Antallet af udsatte boligområder er 57 fordelt på 27 kommuner. Heraf er 25 ghettoområder fordelt på 13 kommuner. De 16 hårdeste ghettoområder er fordelt på 11 kommuner.

Bachelorprojekt 6. semester foråret, 2018	Studienummer:
Catrine Johansen	58263
David Bruno-Erland	57256
Jacob Christian Quvang	57863
Magnus Jensing Hune	57262
Tobias Buch Juhl	58065
Vejleder	Silas Harrebye
Samlet antal anslag	xxx.xxx

1. Indledning	5
1.1 Problemfelt	6
1.2 Problemformulering	10
1.3 Arbejdsspørgsmål	10
1.4 Projektdesign	10
1.5 Afgrænsning	12
1.6 Begrebsafklaring	13
1.6.1 Beboere	13
1.6.2 Kontrolgruppe	13
1.6.3 Ghetto-liste	14
1.6.4 Marginalisering	14
2. Epistemologisk diskussion af ghettobegreb	14
3. Teori	17
3.1 Flamingoeffekten	17
3.1.1 Risikoadfærd	17
3.1.2 Målingsbegreber	18
3.1.3 Selektiv perception	18
3.1.4 Med- eller modborger i samfundet	19
3.2 Territorial stigmatisering	20
3.2.1 Goffman og stigma	20
3.2.2 Loïc Wacquant og Troels Schultz Larsen	21
3.3 Teoretiske overvejelser	23
4. Metode	24
4.1 Spørgeskema	25
4.1.1 Metodiske overvejelser vedrørende spørgsmålene	27
4.1.2 Distribution af spørgeskemaer	29
4.2 Databehandling	30
4.3 Kvalitetskrav	31

4.3.1 Validitet	32
4.3.2 Reliabilitet	33
4.4 Fire kriterier for kausalitet i undersøgelsen	33
4.4.1 Statistisk sammenhæng	34
4.4.2 Teoretisk sammenhæng	34
4.4.3 Kontrol for tredje variabel	34
4.4.4 Tidsmæssig sammenhæng	35
5. Analyse	35
5.1 Deskriptiv analyse af data	35
5.1.1 Risikoadfærd	35
5.1.1.1 Alkoholforbrug	35
5.1.1.2 Hash	36
5.1.1.3 Hårdere stoffer	37
5.1.1.4 Vold	38
5.1.1.5 Tyveri	38
5.1.1.6 Indbrud	39
5.1.1.7 Hærværk og anden kriminalitet	40
5.1.1.8 Båret våben	41
5.1.1.9 Tabte værdier	42
5.1.1.10 Medlem af og tilknytning til bandegruppering	42
5.1.1.11 Ekstremistiske grupper	44
5.1.2 Stigmatisering	45
5.1.2.1 Jeg føler mig udenfor og set ned på	45
5.1.2.2 Min bopæl har negativ indflydelse, og jeg føler mig flov over min bopæl	46
5.1.2.3 Jeg har løjet om mit bopæl	48
5.2 Vores data og Tingbjergundersøgelsen	48
5.3 Delkonklusion	52
5.4 Eksplorativ analyse	55

5.4.1 Flamingoanalysen	55
5.4.1.1 Sociale overdrivelser gennem selektiv perception	56
5.4.1.2 Når risikoadfærden hober sig op	59
5.4.1.3 Anerkendelse, imitation og sociale overdrivelser	61
5.4.2 Stigma	66
5.4.2.1 Beboere og kontrolgruppe	66
5.4.2.2 Etnicitet og stigmatisering	69
5.4.2.3 Uddannelse og stigmatisering	70
5.4.2.4 Beskæftigelse og stigmatisering	74
5.5 Delkonklusion	76
6. Ghattolisten: Marginalisering af det dysfunktionelle	77
7. Konklusion	83
Perspektiverende efterskrift	85
Litteraturliste	88

1. Indledning

”Vi har i årtier lukket for mange flygtninge og familiesammenførte ind i Danmark, som ikke er blevet integreret i det danske samfund. Og de har fået lov til at klumpe sig sammen i ghettoområder uden kontakt til det omkringliggende samfund. Selv efter mange år i Danmark. Fordi vi ikke har stillet tydelige krav om at blive en del af det danske fællesskab.”
(Regeringen, 2018a)

Sådan lyder det i regeringens ghetto-udspil fra marts 2018. Med udspillet vil de mindske antallet af ghettoer i Danmark, indtil vi i 2030 skal være helt ghetto-fri. Men hvad menes der med dette? Hvad er en ghetto egentlig? Begrebet ‘ghetto’ er et komplekst begreb, der nok er mere forankret i hverdagens sprog, end det er i videnskabens. Medier, politikere, beboere i de såkaldte ‘ghetto’-områder og mennesker uden for ‘ghettoerne’ bruger alle begrebet til at beskrive problematiserede områder. I hverdagens sprog forbinder mange ordet ‘ghetto’ med et område præget af høj kriminalitet, bander, fattigdom og generelt ringe kår. En diskurs politikerne bevidst eller ubevidst skriver sig ind i ved hvert år at offentliggøre en officiel ghettoliste over de mest udsatte områder i Danmark. Men dette repræsenterer ikke nødvendigvis virkeligheden i ghettoen, set med videnskabens øjne. En ghetto er et etnisk homogent område fuldstændigt styret af parallelle institutioner og er især karakteriseret ved en fuldstændig fraværende stat (Larsen, 2009). Oftest forbinder man en ghetto med blandt andet høj kriminalitet, fattigdom og høj arbejdsløshed, men dette er ikke en definition på en ghetto, så meget som et symptom på en ghetto. Når begrebet er så komplekst, og det er så svært konkret at definere det, hvorfor insisterer vi så på, at karakterisere områder i Danmark som ‘ghettoer’? Findes der overhovedet ‘ghettoer’ i Danmark, og hvad har det betydning for et område, når det bliver karakteriseret således?

1.1 Problemfelt

Hvert år udarbejder regeringen en ghettoliste. På listen finder man områder i Danmark, der opfylder mindst tre af fem kriterier, som, ifølge regeringen, skal være til stede før, at der er tale om en 'ghetto'. Hvis der er tale om et 'udsat boligområde', skal området blot opfylde to af fem kriterier. Disse lyder således:

- Andelen af 18-64 årige uden tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelse overstiger 40 procent (gennemsnit for de seneste to år)
- Andelen af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande overstiger 50 procent
- Antal dømt for overtrædelse af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer overstiger 2,70 procent af beboere på 18 år og derover (gennemsnit for de seneste to år)
- Andelen af beboere i alderen 30-59 år, der alene har en grunduddannelse (inkl. uoplyst uddannelse), overstiger 50 procent af samtlige beboere i samme aldersgruppe
- Den gennemsnitlige bruttoindkomst for skattepligtige i alderen 15-64 år i området eksklusive uddannelsessøgende er mindre end 55 procent af den gennemsnitlige bruttoindkomst for samme gruppe i regionen
(Transport- og Bygningsministeriet, 2017)

De seneste par år er antallet af områder på ghettolisten faldet. Den 1. marts 2018 var antallet 25 registrerede områder, hvilket står i kontrast til de 33 områder, man fandt pr. 1. februar 2014 (Regeringen, 2018b; Ministeriet for by, bolig og landdistrikter, 2014).

Alligevel er den årlige ghettoliste omdiskuteret. Flere politikere argumenterer for, at det til tider kan være en fordel for et område at komme på ghettolisten, da dette indebærer, at området vil få tildelt nogle flere ressourcer. En af disse af De Konservatives Ali Amini: "*Det er godt, når et område kommer på listen, for så er det lettere at få sat fokus på de store udfordringer*" (Otte, 2018). Dette bliver endvidere underbygget af Greves Venstre-borgmester, Pernille Beckmann, der ærgrede sig over, at et område i Greve blev fjernet fra ghettolisten:

“I Askerød er der parallelsamfund. Det er et sårbart område, som ikke kan klare sig selv. Derfor er jeg er rigtig ærgerlig over, at man har den opdeling. Alle områder, hvor der er behov for en særlig indsats, burde høre under de nye regler” (Hjöllund, 2018)

Dog peger forskere på, at ghettolisten kan have en skadelig virkning for de boligområder, der bliver udpeget som ‘ghettoer’. En af disse kritikere er den førende franske ghetto-forsker Loïc Wacquant. Han udtaler således i et interview i Politiken:

”Det er vanvittigt at tale om ghettoer i en velfærdsstat som den danske. Der findes ikke ghettoer i Danmark. Når den danske regering udarbejder lister over socialt udsatte boligområder og udgiver dem årligt, så er det ikke kun udtryk for en syg tankegang, der er også tale om en idiotisk politik, der i sidste ende skubber de socialt udsatte områder længere ned i mudderet. Det bliver i sidste ende en selvopfyldende profeti. Det er en bekymrende tendens, som vi desværre har set over det meste af Vesteuropa de seneste to årtier” (Omar, 2013)

Især denne tankegang har lagt grund til en del forskning – virker ghettolisten som en selvopfyldende profeti, der fastholder disse såkaldte ‘ghetto’-områder i en marginaliseret position i samfundet? Medvirker ghettolisten til en fordrejet version af virkeligheden? Er der forbundet nogle overdrevne forestillinger om problematikker i ‘ghettoer’, eller er det en god måde at takle sociale problemer i et socialt udsat boligområde?

Denne problemstilling har Flemming Balvig, Lars Holmberg og Aydin Soei forsøgt at undersøge i *Tingbjergundersøgelsen* (Balvig et.al., 2017). Undersøgelsen tager udgangspunkt i elever på henholdsvis Tingbjerg Skole og Brønshøj Skole i alderen 14-15 år og har forsøgt at afdække almene misforståelser blandt de unge. Her fandt man blandt andet, at der var almene misforståelser forbundet med, hvor meget de unge drak, røg og havde kriminelle tendenser. Undersøgelsen er et komparativt studie af Tingbjerg, som et særligt udsat boligområde (på ghettolisten), og Brønshøj som et ikke-særligt udsat boligområde (ikke på ghettolisten). Udover de unges opfattelser og forestillinger om dem selv og andre unge, tager undersøgelsen også udgangspunkt i forestillinger

blandt centrale voksne i de unges liv, heriblandt lærere, pædagoger og forældre. Undersøgelsen forsøger på denne måde at afdække, om der er diskrepans mellem forestillingerne og virkeligheden. Her fandt man, at der generelt var en mistro til de unge i Tingbjerg, der i realiteten var ubegrundet. I sammenligningen mellem Tingbjerg Skole og Brønshøj Skole fandt undersøgelsen, at begge skoler havde omtrent samme selvrapporterede risikoadfærd. Tallene var endda en smule lavere på Tingbjerg Skole. Alligevel var forventningerne blandt respondenterne til eleverne på henholdsvis Tingbjerg Skole og Brønshøj Skole meget forskellige. Forestillinger om elever i Tingbjerg var langt mere negative, mens forestillingerne til eleverne i Brønshøj var mere positive. Eksempelvis ser man i undersøgelsen:

”Billedet af 14-15-årige i Tingbjerg, der lever i et parallelsamfund i “ghettoen”, hvor personfarlig kriminalitet og risikoadfærd er normalen, befinder sig meget langt fra den virkelighed, som viser sig ved de ældre skoleelevers besvarelser i Tingbjergundersøgelsen. Som det fremgår af opstilling 3, har 4 procent af eleverne tævet eller slået nogen inden for det seneste år, mens forældrene tror, at det er mere end fem gange så mange.” (Balvig et.al., 2017: 12)

Man kan altså antage, ud fra denne undersøgelse, at der findes en forvrænget forestilling af virkeligheden, når det kommer til områder, der er på ghettolisten – i dette tilfælde Tingbjerg (Regeringen, 2018b).

Fænomenet om sociale overdrivelser og misforståelser er imidlertid ikke kun noget, Tingbjergundersøgelsen har kunnet blotlægge. Undersøgelsen bygger især på inspiration fra bogen *’Ringstedforsøget – Livsstil og forebyggelse i lokalsamfundet’*, som blev udgivet af Flemming Balvig, Lars Holmberg og Anne-Stina Sørensen. Bogen bygger på en treårig undersøgelse, der afdækker risikoadfærd hos unge i alderen 11-14 år. Her konkluderer undersøgelsen, at unge har en tendens til at overdrive andre unges risikoadfærd. Eksempelvis fandt man, at unge troede, at deres jævnaldrende drak og røg meget mere, end hvad virkeligheden var. I dette tilfælde så man endvidere, at nå runge havde nogle overdrevne forventninger til indtag af eksempelvis alkohol, var de også tilbøjelige til at drikke mere (Balvig et.al., 2010). De negative forventninger virkede som en selvopfyldende profeti – selvsamme fænomen, som Loïc Wacquant beskriver ved danske

'ghetto'-områder. Flere kommuner har efterfølgende udarbejdet et forskningsprojekt i forbindelse med deres kriminalpræventive arbejde. Her har, blandt andre, Norddjurs Kommune udarbejdet en kvantitativ undersøgelse, der ligeledes afdækker sociale misforståelser blandt unge i sjette klasse. Her fandt man samme fænomener som i både Ringstedforsøget og Tingbjergundersøgelsen (Norddjurs Kommune, 2008).

Generelt ser man, at forskningen indtil videre især har været fokuseret på sociale overdrivelser og flertalsmisforståelser blandt unge i skolealderen. Endvidere finder man i forskningen ikke meget fokus på den ellers omstridte ghettoliste, og hvorvidt denne er med til at skabe sociale misforståelser.

Dette projekt synes at være særligt relevant i kølvandet på den nyligt offentliggjorte ghettoliste. Endvidere har regeringen fremlagt et ghettoudspil, der skal gøre op med 'ghettoer' i Danmark. Målet er, at der ikke skal være det, som regeringen kategoriserer som ghettoer i 2030. De har derfor udarbejdet 22 initiativer, der skal være med til at nedsætte antallet af ghettoer, heriblandt skærpet sanktion mod kriminalitet begået i en ghetto, lavere ydelser til tilflyttere til ghettoer, styrket politiindsats med mere (Regeringen, 2018a).

Det er derfor interessant at undersøge, hvorvidt og hvordan disse sociale misforståelser kommer til udtryk samt, om ghettolisten kan blive en selvopfyldende profeti. Denne undersøgelse vil derfor hente inspiration fra Tingbjergundersøgelsen. Vi adskiller os fra denne undersøgelse ved blandt andet at have fokus på beboere i 'ghettoerne', frem for udelukkende at undersøge børn og unge. Her vil et kvantitativt spørgeskema blive udarbejdet med henblik på at afdække beboere i 'ghettoers' adfærd samt forventninger til selvsamme. For at kunne afdække hvorvidt forventningerne til beboere i 'ghettoer' er negative, vil et spørgeskema blive distribueret blandt personer, der ikke bor i områder på regeringens ghettoliste. Samtidig vil et spørgeskema blive uddelt blandt beboere i en 'ghetto', der skal afdække deres reelle adfærd samt forventningerne til deres naboers adfærd. Endvidere vil vi behandle vores spørgeskema gennem en analyse, hvor teoretiske begreber som risikoadfærd, sociale overdrivelser og stigmatisering vil spille en fremtrædende rolle. Alt dette leder os til følgende problemformulering:

1.2 Problemformulering

“I hvor høj grad trives sociale misforståelser og stigmatisering blandt beboere i forsømte boligområder, og hvordan påvirker det dem?”

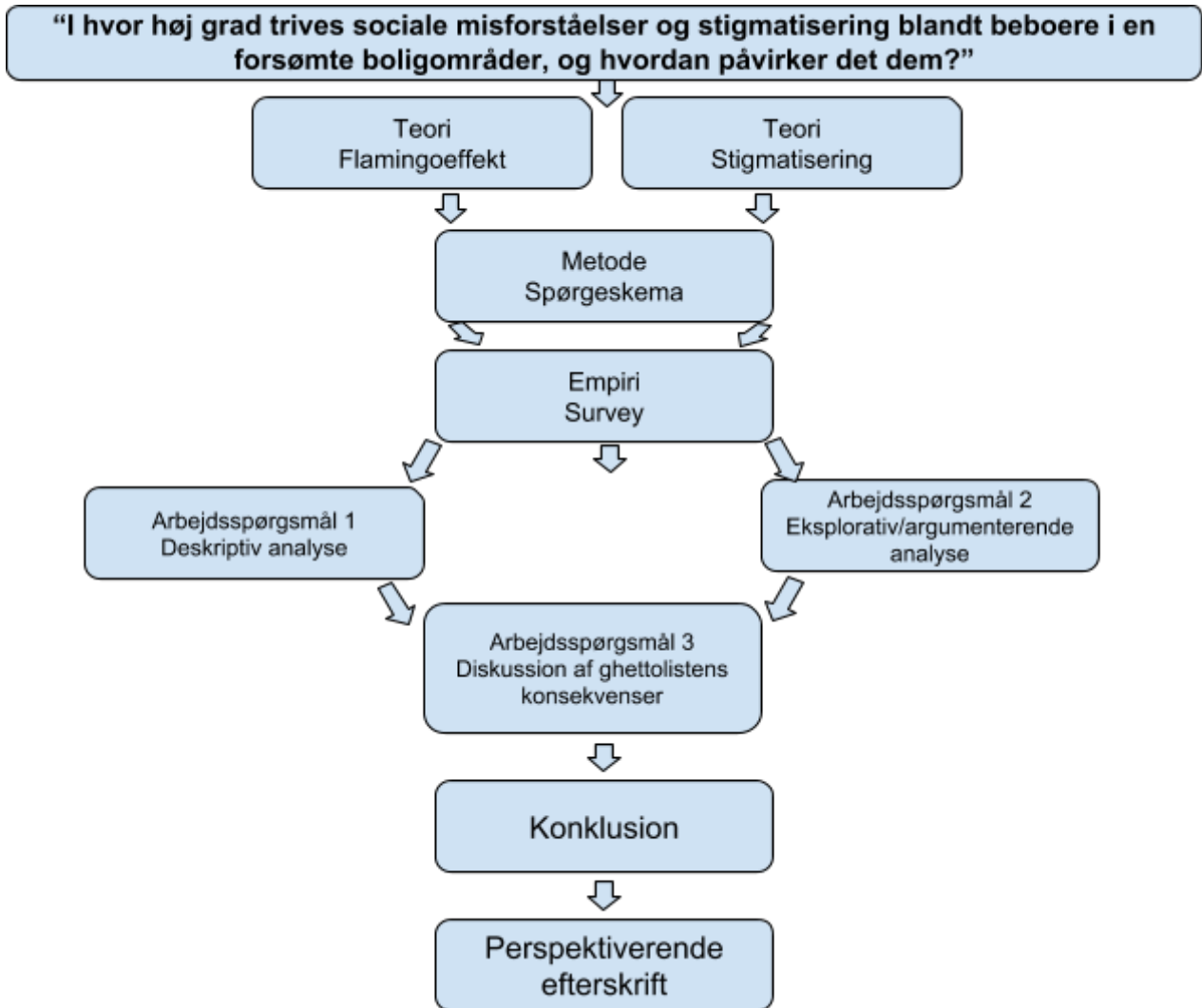
1.3 Arbejdsspørgsmål

1. Hvordan opfatter beboere i områder placeret på regeringens ghettoliste sig selv og andre i samme boligområde, og hvordan varierer det i forhold til kontrolgruppens indtryk af dem?
2. Hvordan kan sociale misforståelser og stigmatisering forklare beboernes adfærd, holdninger og oplevelser i et ‘ghetto’-område?
3. Hvilke konsekvenser kan det have for beboere og boligområder at være placeret på regeringens ghettoliste?

1.4 Projektdesign

Nedenstående er en model, som danner et visuelt overblik over projektets opbygning. Den viser, hvordan vi teoretisk og metodisk vil arbejde med problemformuleringen, og hvordan vi operationaliserer denne ud i de tre arbejdsspørgsmål. Disse vil vi besvare analytisk og diskuterende

ud fra vores indsamlede empiri og et bredere samfundsmæssigt perspektiv.

Figur 1: Projektdesign

1.5 Afgrænsning

Den endelige undersøgelse har ændret sit oprindelige undersøgelsesfelt. I første omgang var intentionen med undersøgelsen til en vis grad at rekreere Tingbjergundersøgelsen på andre skoler. Vi ville undersøge samme former for risikoadfærd, men yderligere tilføje et teoretisk aspekt for at forklare, om de unges bopæl har betydning for andres forventninger til deres risikoadfærd.

Det ville være interessant at vælge to skoler med vidt forskellige optag af elever. Én skole hvis primære optag af elever fra et område placeret på regeringens ghettoliste, og én skole hvis primære optag af elever fra et mindre udsat boligområde. På denne måde kunne vi afdække, hvorvidt forventningerne til skolen i et udsat område ville stemme overens med forventninger til en skole i et ikke-udsat område. Vi kontaktede derfor diverse skoler i områder på ghettolisten. Vi endte med at få en kontakt med lederen for SSP i Holbæk Kommune. Her kunne vi undersøge Bjergmarksskolen, der havde optag fra Agervang, som er på regeringens ghettoliste og Absalonskolen, der ikke have optag fra et område på ghettolisten. I sidste ende kunne undersøgelsen ikke lade sig gøre på trods af stor interesse fra lederen i SSP og to centerchefer. En skoleleder endte dog med at give det endegyldige afslag.

Metodisk har vi afgrænset os til at indsamle vores primære empiri kvantitativt. Dette har vi gjort, da vi mener, at dette har kunne give et bredere indblik i beboere i 'ghetto'-områders risikoadfærd. Samtidig kunne vi sammenligne resultaterne med en større kontrolgruppe for at se, om det er de samme tendenser, der er på spil. Hvis vi udelukkende havde anvendt interviews eller fokusgruppeinterviews, havde vi ikke på samme måde kunne generalisere opgaven, samtidig med at den ikke ville kunne sammenlignes med Tingbjergundersøgelsen, som denne opgave er inspireret af.

Teoretisk trækker vi primært på Flemming Balvigs teori om flamingoeffekten, Loïc Wacquants teori om territorial stigmatisering samt Troels Schultz Larsens danskfunderede forskning for at forklare, hvorledes disse to fænomener påvirker beboerne i en 'ghetto'. Dette emne er dog så bredt, at der også kan være mange andre teoretiske forståelser, som er lige så forklarende, men som vi simpelthen ikke berører. Vi anerkender fuldt ud, at der kan findes andre forklaringer på, hvorfor

beboer har den adfærd, holdning og oplevelser, som de har, men vores teoretiske udgangspunkt binder i de tre ovennævnte.

Vi kunne for eksempel tage et diskursivt udgangspunkt og kigge på portrættingen af beboere fra forsømte områder i medierne. Hvis det viser sig, at medierne portrætterer beboerne i de områder negativt, så argumenterer den danske sociolog Aydin Soei for, at det skaber negativ, selvforstærkende dynamik blandt dem (Soei, 2011: 89).

Selvsamme Soei argumenterer for begrebet strukturel vold. Et eksempel på strukturel vold er, når indvandrerdrengene ikke kan komme ind på natklubber (Soei, 2011: 73-74). Sådan et synspunkt ville også kunne give et andet svar på, hvorfor beboere i områder enten udviser høj risikoadfærd, eller at de og omverdenen tror det.

Yderligere kunne undersøgelsen have taget teoretisk afsæt i den franske sociolog Pierre Bourdieu. Både Wacquant såvel som flamingoeffekten trækker på hans teorier om kapitaler. Endvidere kunne man have anvendt hans teori om symbolsk vold, for at undersøge hvorvidt ghettobegrebet er en måde at fastholde mennesker i en bestemt position i samfundet. Samtidig kan man undersøge, hvad det gør ved beboerne, når staten er med til at definere deres identitet (Bourdieu & Wacquant, 1996: 253). Vi valgte at afgrænse os fra denne teori, da vores undersøgelse ikke primært forsøger at afdække de strukturelle forhold, der gør sig gældende for beboere i et forsømt område.

1.6 Begrebsafklaring

Dette afsnit vil indeholde en begrebsafklaring over begreber og termer, der vil være gennemgående i opgaven:

1.6.1 Beboere

Når der i opgaven bliver refereret til beboere, henvises der til beboerne i boligområder placeret på regeringens ghettoliste.

1.6.2 Kontrolgruppe

Når der i opgaven bliver refereret til kontrolgruppe, henvises der til den gruppe respondenter, der ikke bor på et område på regeringens ghettoliste.

1.6.3 Ghettoliste

Liste over boligområder, som regeringen betegner som ghettoer (jf. kriterier nævnt i problemfelt). Under udarbejdelsen af dette bachelorprojekt opdaterede regeringen ghettolisten samtidig med, at den reviderede kriterierne for, hvornår et område betragtes som en ghetto (Ritzau, 2018a). Dette betyder, at der er tilføjet fem nye områder til listen. I dette projekt tages der udgangspunkt i ghettolisten anno 1. marts 2018 samt kriterier anno 2017 (Regeringen, 2018b; Transport- og Bygningsministeriet, 2017).

1.6.4 Marginalisering

Betyder, at et eller flere individer ufrivilligt eller frivilligt positionerer sig i yderkanten af samfundet. De bryder med normen og står derfor i marginen af samfundet. Nogle mener, at marginalisering kan være positiv og en frivillig position, individet tager. Denne opgave vil dog tage udgangspunkt i den mere patologiske forståelse for marginalisering, da vi henviser til marginalisering i forhold til negative stigmatiseringsformer (Järvinen, 2009: 111).

2. Epistemologisk diskussion af ghettobegreb

Begrebet 'ghetto' vil være gennemgående i opgaven. Men begrebet er omdiskuteret, og flere forskere mener ikke, at områderne på ghettolisten reelt er en ghetto. Det bør derfor være nødvendigt at gøre sig nogle videnskabelige og forskningsmæssige overvejelser, når et område skal defineres som en ghetto. Som tidligere nævnt definerer regeringen en ghetto ud fra fem kriterier (jf. problemfeltet). Men er høj arbejdsløshed, indvandring fra ikke-vestlige lande, kriminalitet, lav uddannelse og lav indkomst det, der skal til for at kategorisere et område som en ghetto, som regeringen peger på i sine ghettokriterier?

Ikke i følge Wacquant (Omar, 2013). Han mener, at det er vigtigt, at man i et socialvidenskabeligt forskningsprojekt gør sig nogle forskningsmæssige tanker om, hvorvidt der er tale om common sense-begreber eller videnskabelige konstituerede begreber. Han mener, at det er vigtigt, at man, som forsker, skelner mellem disse to former for begreber. Med common sense-begrebet mener han begreber, der ikke eksplicit er defineret og konstrueret som værende videnskabelige begreber. Disse begreber kan være noget som både beboere, journalister og politikere bruger for at definere og betegne en ghetto. I socialvidenskaberne er det vigtigt at afvise common sense-begreberne som

værende videnskabeligt forklaringsbærende. Man må derfor som forskere dykke dybere og undersøge den historiske kontekst for et begreb for at kunne argumentere for, at begrebet er videnskabeligt forankret (Wacquant, 2013: iii).

Når man således omtaler et område som ghetto i sin forskning, skal man derfor historisk og videnskabeligt kunne dokumentere, at der er tale om en ghetto. I bogen *Byens Udstødte* fra 2013, undersøger han forskellene mellem det amerikanske 'sorte bælte' og det franske 'røde bælte'. Det er altså et komparativt studie af Chicagos ghetto i 90'erne og de arbejderkvarterer, den franske regering insisterede på at kalde 'ghetto' (Wacquant, 2013: viii-ix).

Ifølge Wacquant er en ghetto kendetegnet ved en høj grad af etnisk homogenitet. Denne gruppes institutioner flytter ligeledes til ghettoen, og dette medfører, at beboere forhindres i at sprede sig i det omkringliggende samfund (Wacquant, 2013: xi). I et foredrag for Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, (VIVE), definerede Wacquant yderligere en ghetto som værende et område, hvor personer med en bestemt baggrund bor og arbejder. Her bliver der imidlertid skabt parallelle institutioner, der afgrænser området fra resten af samfundet (Hertz, 2013). Ghettoen indeholder fire konstituerede elementer: stigma, begrænsning, tvungen rummelig afgrænsning og tvungen institutionel afgrænsning (Larsen, 2009: 176). Således skal en ghetto forstås som en 'by i byen' med egne institutioner, der varetager beboernes interesser og basale fornødenheder i forbindelse med fraværet af kommunale eller statslige institutioner (Larsen, 2009: 176).

Endvidere påpeger Wacquant, at forhøjet kriminalitet og økonomisk demobilisering ikke er et træk ved ghettoen, men snarere et symptom på boligområdets forfald (Wacquant, 2013: xxvi). Han mener, at når man omtaler områder som ghettoer, er det et udtryk for en fejllæsning af – i en dansk kontekst – almene boligområders situation. Disse er nemlig i større grad blevet etnisk heterogene. Grænserne i disse områder er udvisket, og er beboet af flere mennesker, der klatrer op af klasserangsstigen – eksempelvis studerende (Wacquant, 2013: xxvii). Det er derfor uhensigtsmæssigt at kalde sådanne kvarterer for en ghetto. Han finder, i sin forskning, at brugen af ordet ghetto skaber frygt i befolkningen. En frygt skabt af medierne og magthaverne, der giver et indtryk af, at islam og ikke-vestlige værdier har overtaget 'ghettoerne', hvilket de frygter, skaber en

omvendt assimilation i disse områder. En frygt der, ifølge Wacquant, er ubegrundet (Wacquant, 2013: xxvii).

Staten spiller således en stor rolle i produktionen af ghettoer. Når politikerne stempler et område som værende en ghetto, gør det, at området får svært ved at blomstre. Hvis vi vender blikket mod regeringens ghettodefinition endnu engang, ser man nogle kriterier, der efter Wacquants forskning, ikke gør sig gældende som definition af en ghetto, men snarere symptomerne på forfaldet i ghettoen. Når man dernæst ser, at over 50 % af beboere skal have en ikke-vestlig baggrund, står det i klar kontrast til den etniske homogenitet, som Wacquant finder i ghettoen. Vi vil derfor tage afstand fra regeringens ghetto-begreb, da vi ikke finder det videnskabeligt forankret jf. Wacquants forestillinger om socialvidenskabelig forskning. Regeringens ghetto-begreb fremstår som et common sense-begreb uden hold i videnskaben. Vi vil derfor, når vi henviser til områder på regeringens ghettoliste, kalde disse områder *forsømte boligområder*. Et begreb som også Troels Schultz Larsen abonnerer på. Et forsømt boligområde er et område, der gennem social ulighed, ulige fordelingspolitikker og fordømmende politisk diskurs er blevet forsømte (Larsen, 2015). Fokus i opgaven vil derfor ikke være på, hvorvidt der reelt er tale om ghettoer eller ej – men snarere hvad det betyder for området og dets beboere, når de bliver stemplet som en ghetto. Vi benægter ikke, at der kan findes problematikker i og omkring disse områder på listen, og vi benægter ej heller, at ghetto-stemplet udelukkende er negativt for et boligområde. Her kan vi igen henviser til politikere, der mener, at der med en plads på ghettolisten følger en pose penge, der kan være nødvendige for at løfte et forsømt boligområde. Vi vil dog understrege, at i en videnskabelig sammenhæng, finder vi det nødvendigt at anvende videnskabelige begreber.

3. Teori

Dette afsnit vil indeholde undersøgelsens teoretiske udgangspunkt, herunder Flamingoeffekten og territorial stigmatisering.

3.1 Flamingoeffekten

I 2014 udgav kriminologerne Flemming Balvig og Lars Holmberg bogen *Flamingoeffekten*. Bogen stiller skarpt på, hvad der sker, når mennesker indgår i sociale relationer og derigennem tilpasser deres adfærd. Menneskers adfærd bliver sammenlignet med flamingoen. Her fokuseres der på tre træk, mennesker og flamingoer deler, når de indgår i grupperelationer: ”*For det første for at beskytte sig mod fjender, for det andet for at maksimere fødeindtagelsen og for det tredje for at udnytte et begrænset antal egnede reder bedst muligt*” (Balvig & Holmberg, 2014: 14).

Flamingoeffekten handler med andre ord om at gøre, som andre mennesker gør for at overleve.

3.1.1 Risikoadfærd

Fokus i teorien er særligt, hvordan skadelige normer kan videreføres, misopfattes og misforstås samt hvilke konsekvenser det kan have for det individ, der udtrykker eller udfører risikoadfærd og andre personer, der bliver påvirket af denne. Risikoadfærd omfatter en række af misbrugsformer herunder rygning, hashrygning og overdreven drukadfærd, ligesom det dækker over psykiske gerninger som mobning, cutting, selvmordsforsøg og fysiske overtrædelser ved blandt andet hærværk eller vold. Risikoadfærden indtræffer gennem aktive eller passive handlinger (Balvig & Holmberg, 2014: 15). Summen af handlinger, der hæfter sig til risikoadfærd skal rettere ses som et udtryk for en ophobning end adskilte og uafhængige størrelser. Det vil sige, at der er større sandsynlighed for, at når en person først udviser én form for risikoadfærd, er sandsynligheden større for, at personen også udviser flere former for risikoadfærd (Balvig & Holmberg, 2014: 15).

I dette projekt vil der ikke blive fokuseret på de psykiske gerninger, men derimod de fysiske. I spørgeskemaundersøgelsen anvendes følgende indikatorer for risikoadfærd: alkoholforbrug, brug af euforiserende stoffer, vold, tyveri, indbrud, hærværk, våben, medlemskab og/eller relation til bande, sympati og/eller kontakt til ekstremistiske grupper.

Derudover knytter begrebet sig tæt til den franske sociolog Gabriel Tardes forskning om mødet mellem individer, det intersubjektive. Her argumenterer han for, at mennesker imiterer hinandens adfærd passivt gennem søvngænger, eller hvad Tarde kalder 'somnanbulisme'. Hermed skal deres adfærd, i overført betydning, forstås som en slags søvngænger, hvor individerne blindt bilder sig selv ind, at deres handlinger er styret af aktive og selvstændige valg (Candea, 2010: 48-49). Tardes forklaring på denne slags søvngænger er, at mennesket nemmere kan tilpasse sig i forskellige sammenhænge, og at denne adfærdsmæssige fleksibilitet og akkumulering i sidste ende er med til at individet lettere finder pladsen i et fællesskab (Candea, 2010: 50).

Når vi i den kvantitative del af analysen skal adressere, hvad der sker, dels når respondenterne skal vurdere sin egen og andres (risiko)adfærd, og samtidig om de internaliserer specifikke handlingsmønstre eller holdninger på baggrund af det (geografiske) fællesskab, de knyttet til, så er det essentielt at have en systematisk måde at måle dette på.

3.1.2 Målingsbegreber

I Flamingoeffekten bliver forskellige målingsbegreber præsenteret. Forholdet mellem 'præskriptive' og 'deskriptive' normer er et af de centrale genstandsfelter i teorien. De præskriptive normer udtrykker, hvad personer synes om et givent fænomen, mens de deskriptive forklarer deres selvrapporterede adfærd. Her er vi opmærksomme på, at den selvrapporterede adfærd ikke er ensbetydende med, at den svarer til respondentens egentlige adfærd. Dette vil blive behandlet i vores metodiske afsnit. Når der findes en uoverensstemmelse mellem de faktiske, præskriptive forventninger og oplevede normer eller de præskriptive normer, er der tale om en 'social misforståelse'. 'Sociale overdrivelser' sker, når forventningen om en norm overgår den faktiske norm, mens 'sociale underdrivelser' er eksempler på, når den faktiske handling er underrepræsenteret i forhold til normen. Endelig tales der om social overensstemmelse, når forventninger og faktisk adfærd stemmer overens (Balvig & Holmberg, 2014: 20-22).

3.1.3 Selektiv perception

Sociale overdrivelser bliver endvidere forklaret ud fra den selektive perception. Mennesket har en tendens til at lægge særligt mærke til det afvigende sammenlignet med det gennemsnitlige, hvorfor det afvigende kan opfattes at fylde mere, end det i virkeligheden gør. Nyhedsmedier eller andre kommunikationskanaler kan være med til at forstærke sådan opfattelse. Sådanne misforståelser frygtes at blive selvopfyldende profetier, hvor aktøren internaliserer den overdrevne opfattelse af et fænomen, der kommer til udtryk gennem risikoadfærd. Således taler man om, at det ydrestyrede bliver indrestyret. Som tidligere nævnt viser undersøgelsen fra Ringsted at jo større sociale overdrivelser, hvad angår overdrevet drukadfærd, desto flere havde drukket sig fulde (Balvig & Holmberg, 2014: 50). Ydermere vil aktøren ofte indstille sin adfærd efter, hvad denne føler, der er konsensusholdningen i en gruppe. Hvis denne er uenig i en præskriptiv eller deskriptiv norm, vil personen ikke nødvendigvis gøre opmærksom på dette. Det skyldes logikken om 'tavshedens spiral', hvor det forventes, at aktører i en gruppe vil tilpasse deres synspunkter eller adfærd til flertallets, hvis de føler, at deres holdning er i mindretal (Balvig & Holmberg, 2014: 22-25).

3.1.4 Med- eller modborger i samfundet

Hvis man trækker på Marshalls rettighedstypologiske forestilling om et aktivt medborgerskab, så peges der på tre områder, hvor man som aktiv borger kan søge indflydelse i et samfund. En af disse bygger på, at den enkelte borgere gør krav på sin politiske indflydelse (Marshall, 1949: 84).

Sammenhængen mellem flamingoeffekt-begrebet og risikoadfærd finder man i en forestilling om, at aktører efterligner hinanden. Idéen kan således trække tråde til Axel Honneths anerkendelsesteori, hvor det forudsættes, at individer bestræber på at leve op til andres forventninger og derigennem at blive anerkendt hos dem gennem dets handlinger. Aydin Soei, dansk sociolog og forfatter, har tidligere indgående beskæftiget sig med udsatte unge med minoritetsbaggrund i Danmark - blandt andet i *Vrede unge mænd* (Soei, 2011: 1). Han anvender medborgerskabsbegrebet til at adressere primært unge minoritetsmænd, han har interviewet. Fælles for disse er, at de føler sig udsat i samfundet.

"Det er ikke manglende omsorg og kærlighed blandt deres nære, der er kilde til den oplevelse af mindreværd, som de indimellem føler sig ramt af. Oplevelsen af manglende

anerkendelse består derimod i oplevelsen af konkret diskrimination, og i at de jævnligt føler sig portrætterede som potentielle sikkerhedsmæssige, økonomiske samt kulturelle trusler mod samfundet. Samtidig føler de unge sig såret over, at de med jævne mellemrum beskrives som en art fremmedelementer, selvom de alle er født i Danmark.” (Soei, 2011: 33)

Begrebet knytter sig til både dels til Marshalls medborgerskabsbegreb, hvor borgeren forstås som en aktiv handlende aktør i forhold til et større statsligt fællesskab og samtidig til en honnethsk forståelse af individets behov for anerkendelse. Soeis pointe er, at de udsatte personer - i takt med at de bliver marginaliseret i særligt den retslige og solidariske sfære - udvikler skadelige anerkendelsesformer, hvor særligt de unge mænd påtager sig en ‘ballademageridentitet’ og dermed bliver modborgere frem for medborgere. I stedet for politisk indflydelse og medborgerskabsværdier bliver vægten lagt på dominerende kompetencer, navnlig voldelig adfærd og evnen til at fremstå som en stærk alfahan (Soei, 2011: 95).

3.2 Territorial stigmatisering

Vi har i projektet valgt at tage udgangspunkt i begrebet om territorial stigmatisering. Her vil vi anvende Loïc Wacquants teori om territorial stigmatisering samt Troels Schultz Larsens forskningsarbejde. Larsen har arbejdet videre med Wacquants teori om territorial stigmatisering og anvendt den empirisk i en dansk kontekst.

3.2.1 Erving Goffman og stigma

Begrebet stigmatisering blev for alvor introduceret, teoretiseret og begrebsliggjort af sociologen Erving Goffman (Goffman, 2009: 7). Det er derfor nærliggende at introducere hans teori vedrørende stigma, før vi dykker videre ned i Wacquant og Larsens arbejde. Goffman beskriver stigma som værende noget, der opstår, når en person oplever diskrepans mellem hans tilsyneladende og faktiske identitet. Kort sagt er et stigma en miskrediterende egenskab, som opstår efter en social proces, hvor menneskers sociale identitet ødelægges som følge af omgivelsernes reaktion, kategorisering og bedømmelse. Mennesker, som fremviser ikke-kulturelt accepterede

egenskaber eller adfærdsformer, placeres i nedvurderede sociale stereotyper igennem disse kategoriseringsprocesser (Goffman, 2009: 20).

Konsekvenser af stigma er ifølge Goffman, at de stigmatiserede oplever et statustab og en perceptionsmæssig udradering af de unikke personlige egenskaber, den stigmatiserede besidder (Goffman, 2009: 22). Yderligere oplever den stigmatiserede en diskrimination og følgende statustab, som medfører, at de stigmatiserede ekskluderes fra flere udfoldelsesmuligheder i samfundet, når der sker en uoverensstemmelse mellem den stigmatiseredes tilsyneladende identitet og faktiske identitet (Goffman, 2009: 22, 60-61).

Fordomme fra omverdenen spiller en rolle i stigmatiseringsprocessen. Modviljen mod de stigmatiserede mennesker bygger på en form for intuitiv eller automatisk aggregering af negative opfattelser begrundet i konstaterede forskelle eller afvigelser (Goffman, 2009: 22). Især med henblik på denne opgaves undersøgelsesområde, er dette særligt interessant. Er ghettolisten med til at skabe negative associationer til mennesker, der bor i disse områder? Dette henviser særligt til den territoriale stigmatisering både Wacquant og Larsen arbejder med.

3.2.2 Loïc Wacquant og Troels Schultz Larsen

Generelt set henviser territorial stigmatisering til den stigmatisering, som mennesker, der bor i et bestemt boligområde, oplever (Wacquant, 2013: 173). Denne stigmatiseringsform supplerer og forstærker den stigmatisering, der er forbundet med ens sociale position og etnicitet.

Eksempelvis er der en stigmatisering forbundet med at bo i en 'ghetto'. Her argumenterer Larsen for, at der ikke findes ghettoer i Danmark. Han betegner i stedet disse boligområder som forsømte (Larsen, 2009: 159).

Der er flere forskellige måder hvorpå territorial stigmatisering produceres. Larsen argumenterer for, at territorial stigmatisering er noget, der især produceres oppefra, herunder i det journalistiske felt og politiske felt. Her kan eksempelvis henvises til ghettolisten (Regeringen, 2018b). Diskursen oppefra er derfor vigtig i produktionen af territorial stigmatisering. Jo mere et område bliver associeret med noget negativt såsom 'bander' eller 'ghetto', des mere bliver området stigmatiseret (Wacquant, 2005: 2).

Wacquant påpeger nogle af konsekvenserne ved territorial stigmatisering. Det kan bidrage til en skamfølelse og lavere selvværd hos beboere i forsømte områder. De kan have en følelse af ikke at være 'lige så meget værd' som andre uden for boligområdet. Dette medfører, at det farver beboernes intersubjektive relationer, og gør det svært for dem at forbedre deres egne sociale vilkår gennem eksempelvis skoler og arbejdsmarkedet. Yderligere skaber territorielt stigma en social fragmentering og kan opløse tidligere tilhørsforhold. Stigmatiseringen som personer oplever, kan give anledning til, at de tyer til strategier for at undgå hinanden samt for at distancere sig fra hinanden. Man har ikke lyst til at "være en af dem", og derfor sker der en underminering af den kollektive ånd, hvilket medfører en øget fragmentering i området (Wacquant, 2013: 32). Problemet ved territorial stigmatisering finder man yderligere i førte politikker. Lige så snart et boligområde er betegnet som 'ghetto' følger nogle negative associationer såsom forhøjet kriminalitet, højere arbejdsløshed og lav uddannelse. Som eksempel viser grafen nedenfor de antal gange, områder på regeringens ghettoliste er blevet nævnt i artikler, og hvor mange gange disse artikler associeres til noget negativt. Her ses det, at det overvejende er en negativ diskurs, der bliver brugt, når disse områder omtales.

Table 1: Appearances in 16 national newspapers 1/1-2011 to 12/12-2012

	Total appearances	Mentions problems/negative % of total	Neutral % of total	Positive % of total	Includes the word 'Gang' % of total	Includes the word 'Crime' % of total	Includes the word 'Ghetto' % of total
Mjølnerparken	304	77	10	13	24	24	25
Tåstrupgård	57	83	14	3	9	28	42
Gellerupparken	294	70	21	9	1	15	29
Vollsmose	813	92	8	0	8	18	14

Figur 2: Udvalgte forsømte boligområders optrædner i nationale aviser (Larsen, 2018: 22)

Dette medfører, at boligpolitikken i disse områder kan være baseret på forkerte fordomme, og dette kan i sidste ende være med til yderligere at reproducere stigmatiseringen gennemførte politikere (Larsen, 2009: 158). Endvidere kan territorial stigmatisering understøtte en udvikling, hvor man ser en stigende nultolerancepolitik samt skærpede omstændigheder vedrørende disse områder. Eksempelvis ser Wacquant, at man er begyndt at nedrive bygninger i forsømte boligområder,

heriblandt især fattige boligbyggerier, så de fattige er tvunget til at sprede sig ud. Her flytter man, ifølge Wacquant, blot problemet geografisk. Endvidere adresserer han skærpet politidækning og skærpede strafferammer for individer i disse områder. Han påpeger også, at man politisk ofte forsøger at holde de fattigste og mest udsatte i området væk fra offentlige ydelser. På den måde mener Wacquant, at man reproducerer og intensiverer den territoriale stigmatisering, der i sidste ende kan blive dyr for staten (Wacquant & Larsen, 2008: 70).

Wacquant ser ligeledes en korrelation mellem denne territoriale stigmatisering og produktionen af ghettoer. Når et område har fået et negativt stempel, undgår folk disse områder. Endvidere vil banker, butiksejere, ejendomsinvestorer og så videre ikke have noget at gøre med dem, der er med til at accelererer og producerer idéen om et ghettoområde, samtidig med at det øger marginaliseringen i området (Wacquant, 2013: 31).

3.3 Teoretiske overvejelser

Vi tilgår projektet med en todelt tilgang, hvad angår teorivalg. Teorierne vil vi bruge supplerende til hinanden. Fælles for dem er, at de på hver deres måde forklarer, hvordan og hvorvidt samfundsmæssig ulighed udvikler sig gennem sociale overdrivelser, og endvidere hvordan disse sociale overdrivelser kommer til udtryk på forskellig vis i forskellige geografiske områder.

På den ene side vil vi bruge Wacquants teori om territorial stigmatisering samt Larsens forskning i Danmark, som kan give os den fornødne viden om territorial stigmatisering samt hvilken betydning begrebet 'ghetto' spiller i forhold til stigmatisering. Vores brug af Larsen bunder primært i vores interesse for hans empiriske forskning i Danmark, som vi vurderer har en stærk forklaringskraft i vores analyse af netop stigmatiseringen af beboere i forsømte områder i Danmark. Vi bruger hans arbejde velvidende, at det trækker på en dybere forståelse, han primært henter hos samfundsteoretikeren Loïc Wacquant, som beskæftiger sig samme forskningsfelt andre steder i den vestlige verden. Begge teorier tager afsæt i Erving Goffmans teori om stigma, og han er derfor ligeledes relevant i forhold til denne problemstilling (Wacquant, 2013: iv).

På den anden side bygger vores teorivalg på flamingoeffekten. Denne er dels med til at give os et indblik i, hvilken betydning det har, når individer indgår i sociale relationer. Derudover undersøger den, hvordan individer tilpasser og tilmed ændrer sin egen holdning og adfærd i større grupper. Det trækker tråde til begrebet risikoadfærd, som dækker over forskellige typer af adfærd, der kan true individet selv eller andre omkring dette. Det er nemlig her, de sociale misforståelser og konsekvensen ved flamingoeffekten kommer til udtryk. Endelig henter vi i værket et begrebsapparat, der hjælper os til at gribe besvarelsenerne i spørgeskemaerne an med de bedste forudsætninger. Den vigtigste skellen finder man mellem begrebernes præskriptive og deskriptive normer. Det er nemlig diskrepansen i besvarelsenerne mellem de to grupper, der bidrager til, om man kan argumentere for egentlig sociale misforståelser eller overdrivelser.

Vi er afklaret med, at flamingoeffekten mangler noget teoretisk tyngde, når det kommer til at forklare, hvorfor individer ændrer adfærd i større grupper - ud over nogle tynde tråde, der trækkes til Axel Honneth og hans anerkendelsesbegreb. De anvender mange common-sense begreber, og har dermed mindre begrebslig forklaringskraft i undersøgelsen. Derfor vil vi blandt andre også anvende Gabriel Tardes forskning om social imitation, Axel Honneths anerkendelsesforståelse og Aydin Soeis forskning på udsatte områder og minoritetsgrupper i Danmark. Denne teori vil således - i et større perspektiv - kortlægge årsagerne til, hvorfor der opstår sociale overdrivelser. Samtidig bidrager Wacquant og Larsen til et empirisk funderet teoretisk udgangspunkt, der giver en større forklaringskraft i opgaven.

4. Metode

Dette afsnit indeholder opgavens metodiske udgangspunkt. Heri vil vores analysestrategi samt metodiske overvejelser vedrørende spørgeskemaet fremgå. Derudover vil en vurdering af projektets validitet og reliabilitet fremgå.

4.1 Kvantitativ analysestrategi

Dette projekt baserer sig primært på kvantitative metoder. Empirien er resultaterne af en survey-undersøgelse, som vi selv har udarbejdet, udsendt og indsamlet. Dette bliver beskrevet nærmere i afsnit 4.2 og 4.3. Efterbehandlingen af disse tal er først og fremmest en datarapport, som

systematiserer empirien gennem grafiske figurer og som danner grundlag for en kvantitativ indholdsanalyse, hvor kun en lille del bestående af en analyse af enkelte beboeres online-kommentarer skiller sig ud som kvalitativ. (Eskjær & Helles, 2015: 86) Mikkel Fugl Eskjær og Rasmus Helles definerer i bogen *kvantitativ indholdsanalyse* den kvantitative indholdsanalyse således:

En videnskabelig metode til kodning, kvantificering og systematisk analyse af såvel manifest som latent indhold i et tekstkorpus med henblik på at drage slutninger om budskaber, kontekst og kommunikationsprocesser ved hjælp af statistiske metoder. (Eskjær & Helles, 2015: 11-12)

De mener dermed, at man sagtens kan analysere på både manifest, det åbenlyst identificerbare, og latent, det indirekte udtalte, indhold i en kvantitativ analyse (Eskjær & Helles, 2015: 12-13). Vi lægger os i dette spor og undersøger begge typer indhold i dette projekt. Først og fremmest i analysen adresserer vi de manifeste indholdselementer, som er entydigt identificerbare, hvor vi anvender udvalgte målingsbegreber fra flamingoeffekten i den deskriptive del af analysen. Dernæst, i den eksplorative og argumenterende, analyserer vi delementer af vores survey ud fra operationaliserede teoretiske begreber.

Eskjær og Helles inddeler en typisk kvantitativ analyse i tre dele, en deskriptiv, en eksplorativ og en argumenterende (Eskjær & Helles, 2015: 84). Denne model følger vi ikke slavisk, men de fleste af vores metodiske elementer er dog lånt herfra. Første del af vores analyse består af en deskriptiv gennemgang af empirien fra datarapporten, udvidet med en analyse af de generelle tendenser inden for risikoadfærd og stigmatisering. Anden del er eksplorativ og argumenterende og består af en mere dybdegående analyse af vores afledte data, hvor de 'rå' data er blevet operationaliseret ud i modeller med tre variable.

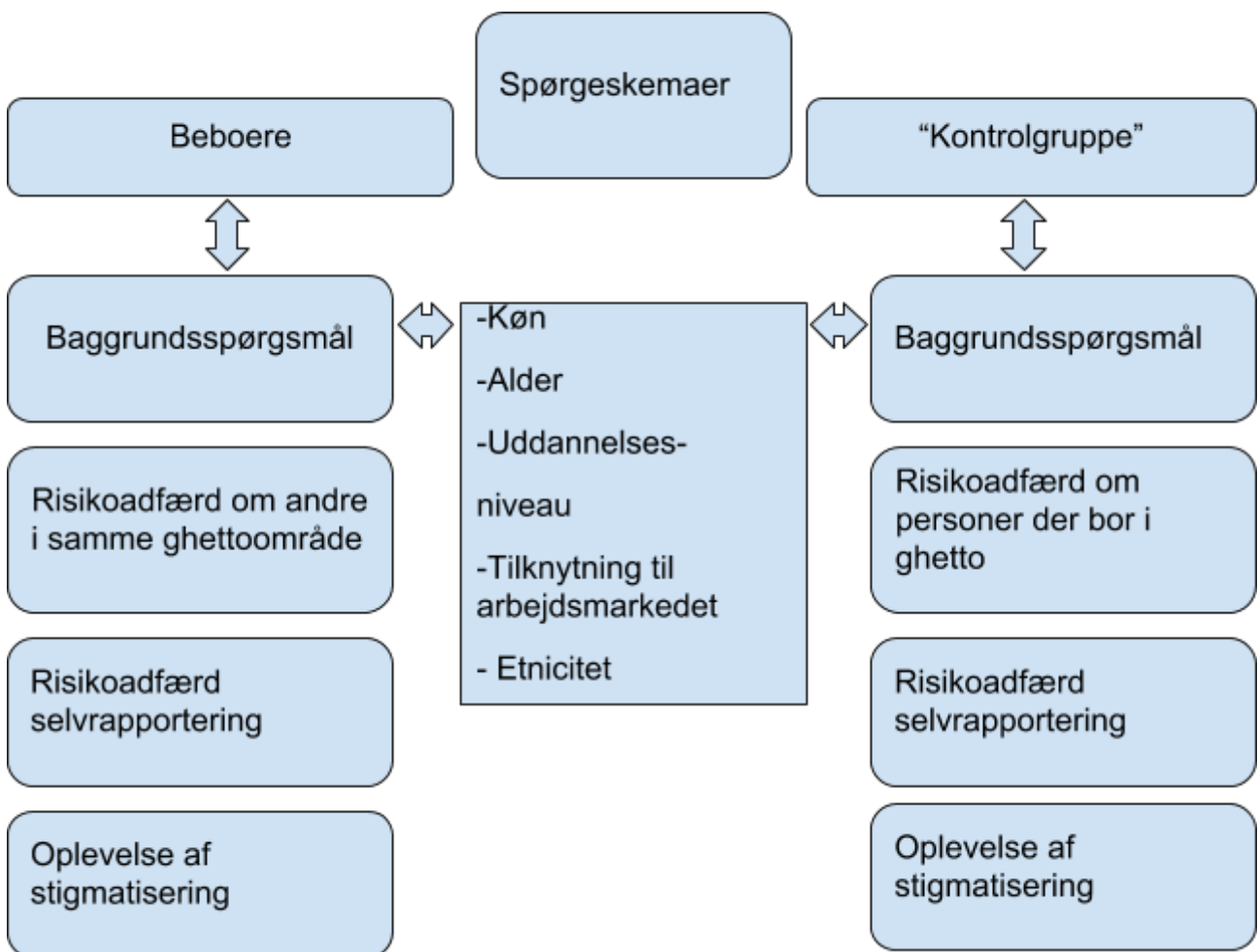
4.2 Spørgeskema

Det empiriske grundlag i bachelorprojektet består af besvarelserne fra vores spørgeskemaundersøgelser. Der er udarbejdet to spørgeskemaer rettet mod henholdsvis personer

med bopæl i en af de 25 forsømte boligområder fra ghettolisten, og personer som ikke har bopæl i et forsømt boligområde (Olsen, 2016: 11).

Spørgeskemaerne er vedlagt i bilag 2 og bilag 3, og derfor henvises der til dette såfremt der ønskes et mere detaljeret indblik i specifikke spørgsmål og svarmuligheder.

Fælles for de to er, at der spørges til en række baggrundsvariable, ligesom de begge indeholder spørgsmål, der omhandler selvrapportering om risikoadfærd. I figuren nedenfor er der konstrueret en visuel præsentation med de overordnede overskrifter i spørgeskemaerne.

Figur 3: Spørgeskemakonstruktioner

Spørgeskemaet er et online spørgeskema udarbejdet i og distribueret gennem SurveyXact. Det er en fordel, at besvarelserne ikke skal omkodes efter respondenternes besvarelser, da de allerede er tastet ind i et programmet (Møller, 2016: 189).

Der er en række fordele og ulemper forbundet hermed (Møller, 2016: 188-190). En af fordelene er, at respondenterne selv kan vælge, hvor og hvornår de vil tilgå spørgeskemaet, hvilket gør spørgeskemaet mere brugervenlig. En ulempe kan være, at der ikke er samme svarmotivation for respondenterne, som hvis der eksempelvis var afholdt besøgsinterview, hvor man møder informanterne ansigt til ansigt (Olsen, 2016: 23). For empiriindsamlingen kan det problematiseres, at distribueringen og besvarelsene er anonyme, hvilket bevirker, at vi ikke har været i stand til at rykke for besvarelser personligt.

4.2.1 Metodiske overvejelser vedrørende spørgsmålene

Spørgeskemaerne indeholder spørgsmål, som kortlægger en række baggrundsvARIABLE (Møller, 2016: 196). BaggrundsvARIABLENE i disse spørgeskemaer er køn, alder, uddannelsesniveaue, tilknytning til arbejdsmarkedet og etnicitet. De anvendte baggrundsvARIABLER er valgt, da de har relevans i forhold til vores problemstilling (Olsen, 2016: 21). De forskellige spørgsmål er stillet af samme årsag, nemlig at det søges afdækket, om disse variable har indflydelse på respondenternes svar (Olsen, 2016: 21). Før undersøgelsen er begreberne risikoadfærd og stigmatisering blevet defineret, og derefter er der udarbejdet en række spørgsmål, som fungerer som indikatorer for dem. Således er de teoretiske begreber operationaliseret gennem de inddragede spørgsmål, som udspringer af definitionerne (Olsen, 2016: 14; Bilag 2; Bilag 3). Definitionerne er udarbejdet med rapportens problemformulering in mente, og der er således en direkte relation mellem problemformuleringen, definitionerne på begreberne og spørgsmålene (Olsen, 2016: 14).

I Tingbjergundersøgelsen anvendes der en række spørgsmål, som skal afdække netop risikoadfærd, og de spørgsmål, der anvendes i den aktuelle spørgeskemaundersøgelse, er enten frit kopieret, efter korrespondance med Flemming Balvig, eller lettere omskrevet for på bedst mulig måde at undersøge vores målgruppe. Nogle af kategorierne, eksempelvis spørgsmål om rygning, er udeladt, ligesom spørgsmål om alkoholindtag er omformuleret. Spørgsmålene om rygning er udeladt grundet deres manglende relevans for at kunne afdække den reelle risikoadfærd for vores målgruppe, ligesom spørgsmålet om alkoholindtag er omskrevet, da sammenhængen mellem risikoadfærd og alkoholindtag antages anderledes for henholdsvis et barn og en myndig person (Olsen, 2016: 14). Spørgsmålet om alkoholindtag er derfor, i henhold til Sundhedsstyrelsens anbefalinger

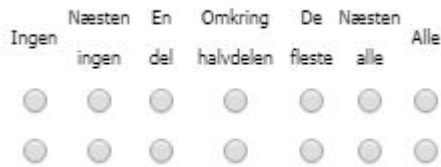
(Sundhedsstyrelsen, 2018) om maksimalt ugentlig alkoholindtag, omskrevet til respondenternes ugentlige alkoholforbrug målt på, om respondenterne drikker sig fuld mere end to gange ugentligt. Således sigter vi altså ikke efter at få indsigt i respondentens reelle alkoholindtag målt i genstande, men derimod respondentens egen oplevelse af, om de er berusede mere end to gange ugentligt.

Med hensyn til de spørgsmål, der vedrører stigmatisering, skal man have for øje, at denne del af analysen – til forskel for spørgsmålene om risikoadfærd – ikke tager udgangspunkt i forventningerne hos de to respondentgrupper til adfærd blandt beboerne i de udsatte boligområder. I stedet stiller den skarpt på alle respondenternes selvrapporterede adfærd. Det valg har vi truffet ud fra en logik, om at det bliver for spekulativt, hvis vi skal undersøge eksempelvis kontrolgruppens forventninger til beboernes selvrapporterede grad af stigmatisering – og det samme gælder for gruppen, der repræsenterer regeringens ghettoområder.

Spørgeskemaerne er i hovedreglen sammensat af 'lukkede' eller 'delvist lukkede' spørgsmål. De gange besvarelsesformen 'delvist lukket' er brugt, er der indført en kategori med mulighed for fritekst - i spørgeskemaet kaldet "anden/andet" (Olsen, 2016: 38). Det er blandt andet brugt i spørgsmålet til de respondenter, som bor i områder på ghettolisten, angående hvilket specifikt område de er bosiddende i. Således har vi sammensat en liste over alle de boligområder, der figurerer på listen (Regeringen, 2018b) samtidig med, at vi har tilladt respondenter at besvare "andet" og påføre et område, som enten ikke er på listen, eller respondenterne har overset. For god ordens skyld påpeges det, at eventuelle besvarelser som ikke har relevans for opgaven (dvs. personer med bopæl uden for en ghetto, som har besvaret spørgeskemaet rettet mod personer bosiddende i en ghetto) er sorteret fra, således at disse besvarelser ikke er medtaget i projektet. Spørgeskemaerne slutter med en tekstboks hvorved respondenterne i fritekst kan skrive eventuelle kommentarer til spørgeskemaet eller deres besvarelser – dette er det eneste sted, der er anvendt decideret åben svarkategori, omend det ikke var påkrævet at skrive noget (Olsen, 2016: 38).

Spørgeskemaerne er visuelt opdelt i forskellige 'vinduer'. Dette giver os mulighed for at præsentere respondenterne for forskellige svarkategorier, til forskellige spørgsmål. Nedenfor er der fremhævet et eksempel på de svarkategorier vi anvender når vi spørger til respondenternes selvrapporterede

risikoadfærd. Svarkategorierne er tilstræbt at være gensidigt udelukkende, udtømmende og balancerede, hvor blot ét svar kan gives i hvert spørgsmål (Olsen, 2016: 27-28).

Figur 4: Eksempel på svarkategorier til respondenternes selvrapporterede risikoadfærd

Vi tilbyder således respondenter et lukket spørgsmål, hvorved de skal for et eksempel skal besvare om de har begået vold i løbet af det sidste år. Der er et par gange indgået kompromis i forhold til disse svarkategoriers fuldstændige gyldighed, forstået på den måde, at der i enkelte tilfælde ikke er fuldstændig logisk sammenhængen mellem spørgsmålet, og de tilbudte svarkategorier. Dette kompromis er indgået i et forsøg på at udtømme spørgsmålstemmer, inden der springes til et nyt emne. Dette metodiske valg er truffet, da det kan skærpe svarmotivationen at forblive inden for samme tema i stedet for at skifte mellem emnerne (Olsen, 2016: 28). Samtidig har vi ikke valgt at tilbyde svarmuligheden ‘ved ikke’, da spørgeskemaet langt hen af vejen er baseret på, hvad respondenter tror og mener. Med andre ord skal respondenterne tage stilling til noget, de reelt ikke ved. Derfor kunne vi risikere, at de fleste ville vælge ‘ved ikke’ frem for at gætte. Det er netop det, der er meningen med spørgeskemaet, og derfor adskiller denne undersøgelse sig i nogle henseende fra andre undersøgelser, hvor gætværk ofte ses som værende negativt for resultatet. Undersøgelser viser, at hvis respondenter tilbydes svarkategorien ‘ved ikke’, er de fleste tilbøjelig til at vælge dette (Olsen, 2016: 53). Dog skal det siges, at i nogle af spørgsmålene vedrørende egen selvrapporteret adfærd, kunne det havde været optimalt, at de havde muligheden for at svare ‘ved ikke’, hvis de ikke vil besvare bestemte spørgsmål. Samtidig ville vi miste vores sammenligningsgrundlag. Dette kan dog også have en betydning for antallet af respondenter, da nogle kan være faldet fra, grundet den tvungne stillingtagen spørgeskemaet kræver.

4.2.2 Distribution af spørgeskemaer

Spørgeskemaerne er distribueret elektronisk gennem Facebook. Der er anvendt to forskellige metoder til at ramme vores målgrupper, beboere fra forsømte boligområder og en kontrolgruppe. Begge spørgeskemaer er besvaret via et link som er oprettet i SurveyXact.

For at indhente besvarelser til vores kontrolgruppe er spørgeskemaet til distribueret på hvert gruppemedlems Facebook-profil, da disse reelt blot skulle uddeles blandt mennesker med bopæl uden for de forsømte boligområder. Denne distribuering behøves derfor ikke at være målrettet en mindre gruppe af mennesker. Dette bevirker, at de Facebook-profiler som er tilknyttet den respektive profil, og som ikke har fravalgt at følge det pågældende gruppemedlem, får opslaget frem i deres 'feed'.

For at indhente besvarelser til vores spørgeskema rettet mod personer med bopæl i en af de 25 områder fra ghettolisten, lavede vi en lang række søgninger på Facebook. Disse søgninger indeholdte navnet på den respektive 'ghetto' og i nogle tilfælde et bynavn. Bynavnet er medtaget for at præcisere søgningen, når vi oplevede at andre, ikke relevante, grupper dukkede op i søgningen. Når en relevant gruppe dukkede op i vores søgning, anmodede vi om optag i gruppen. I de tilfælde vi blev optaget, delte vi linket, sammen med en tekst som, hvori vi appellerede til, at læserne besvarede spørgeskemaet. I nogle tilfælde var det relevant at anmode administratoren i facebookgruppen om adgang til at lave opslag i gruppen. I disse tilfælde skrev vi en personlig besked til administratoren, hvori vi forklarede om vores hensigt med at få adgang til gruppen.

4.3 Databehandling

Vi har eksporteret alt data fra de to spørgeskemaer til statistikprogrammet SPSS med den hensigt at kontrollere for tredje variabel.

Vi arbejdede med spørgeskemaerne separat. For at kontrollere for tredje variabel lavede vi en T-test. Inden da var det vigtigt at ændre i nogle af variablerne, da SPSS kun kan arbejde med T-test, hvis kontrolvariable (for eksempel beskæftigelse) består af to valgmuligheder – dvs. i beskæftigelse og ikke i beskæftigelse.

Derfor ændrede vi følgende variable:

- Alder: ændrede vi til at respondenterne fra 0-20 år gik under samme gruppe. Det vil sige 21+ alle gik ind under samme gruppe.
- Etnicitet: Ændrede vi til etniske danskere og ikke-etniske danskere.

- Uddannelse: Ændrede vi til ingen videregående uddannelser og videregående uddannelser. Det vil sige, at ikke-færdiggjort folkeskole, folkeskolens 9. klasse, gymnasial uddannelse, erhvervsuddannelser og 'Andet' alle gik ind under samme kategori. Korte, mellemlange og lange videregående uddannelser gik så ind under samme kategori.

Vi ændrede dem gennem kommandoen 'Transform' i SPSS à Recode into different variables.

Efterfølgende foretog vi T-testen. Det gjorde vi via kommandoen 'Analyze' → 'Compare Means' à Independent Samples T Test.

Endelig valgte vi de variable, som vi ville teste for tredjevariabel. Det gjorde vi via kategorien 'Test Variable(s)'. Testvariablene var de svarkategorier, som respondenterne havde udfyldt omhandlende forventet risikoadfærd, egen risikoadfærd og stigmatisering.

Den variabel, vi ville teste svarkategorierne med, tilføjede vi under 'Grouping Variable'.

Vi kunne kun teste med én variabel af gangen. Variableerne var de uafhængige variable – det vil sige køn, alder, etnicitet, uddannelse og beskæftigelse. Vi behandlede svarkategorierne selvstændigt. Det vil sige, at vi testede den forventede risikoadfærd med beskæftigelse, alder, køn, etnicitet og uddannelse hver for sig. Senere i analysen undersøger vi de forskellige tredje variables forklaringskraft og sammenhæng. Et eksempel er, om der er en sammenhæng mellem at tage stoffer og begå kriminalitet. I SPSS foretager vi en korrelationsanalyse ved at vælge 'Analyze' → Correlate → Bivariate. Inde under 'Variable' indsætter vi variableerne, hvor respondenterne angiver deres selvrapporterede risikoadfærd. Alle SPSS udregninger og tabeller kan ses i bilag 4-6.

4.4 Kvalitetskrav

Vi vil i dette afsnit reflektere over kvaliteten af vores egenproducerede empiri med udgangspunkt i begreberne validitet og reliabilitet. Førstnævnte henviser til gyldigheden af ens data og er dermed:

“Et spørgsmål om hvorvidt, man faktisk måler det man ønsker at måle. Det kommer til udtryk i form af spørgsmål, som reelt ikke adresserer det eller de egenskaber ved et fænomen, man gerne vil have undersøgt.” (Møller, 2016: 202)

Når vi gerne vil undersøge risikoadfærd og stigmatisering, er det, naturligvis, vigtigt, at vi stiller spørgsmål, der afdækker disse emner mest præcist.

Reliabilitet henviser til pålideligheden af vores data, altså:

“(...) i hvilken grad spørgsmål som måleinstrumenter er fri for tilfældige målefejl og forskellige fortolkningsmuligheder, dvs. hvor stabile er de, når der måles. Kan vi stole på dem?” (Møller, 2016: 201).

Hvor validitet er et spørgsmål om eventuelle systematiske fejl, så drejer reliabilitet sig om mere subjektive fejlkilder som misforståelser, fejlfortolkninger og lignende. Idet vi laver en spørgeskemaundersøgelse, spiller brugen af åbne og lukkede spørgsmål en vigtig rolle her.

4.4.1 Validitet

Med hensyn til projektets eksterne validitet, så mener vi, det er en styrke, at vi arbejder med udgangspunkt i et efterprøvet design, som er blevet brugt i undersøgelserne i både Ringsted og Tingbjerg. Det betyder, at eksempelvis spørgeskemaerne, som vi i vist omfang har kopieret, har en høj grad af reproducerbarhed, samt at vi kan sammenligne vores egne tal med tallene fra de tidligere undersøgelser. Den generelle tendens i de empiriske data fra vores data og Tingbjergundersøgelsen fra 2017 ligner hinanden i så høj grad, at vi godt tør tælle det komparative element som et klart plus for vores eksterne validitet. Den interne validitet prøver vi at styrke mest muligt, ved at kontrollere for andre variable end vores primære, bopæl (Schjødt, 2017). Dette er nærmere beskrevet i afsnit ‘4.5 Fire kriterier for kausalitet i undersøgelsen’.

Til gengæld udgør vores respondenter måske et svagt punkt i forhold til validiteten, da de ikke nødvendigvis er repræsentative for hele den population, vi undersøger. Ifølge SurveyMonkey skulle vi have haft cirka 380 respondenter i begge respondentgrupper (SurveyMonkey, ND) for, at de repræsenterer den samlede population henholdsvis i og uden for forsømte boligområder nøjagtigt. Vi har 51 respondenter fra forsømte områder og 192 i kontrolgruppen, hvilket er en svækkelse af generaliserbarheden af vores empiri. Den forholdsvis usikre repræsentativitet slår igennem på flere

niveauer. For det første har vi forholdsvis få respondenter, specielt fra de forsømte boligområder. For det andet er vores beboer-respondenter, som tidligere beskrevet, fundet gennem grupper på Facebook. Disse kan generelt set ikke forventes at være repræsentative for hele det udsatte område, og derfor kan de medlemmer af grupperne, der svarer, heller ikke forvente at være det. Ydermere har vi 11 beboere og seks fra kontrolgruppen, som har valgt at begynde på spørgeskemaet uden at fuldføre.

Mens risikoadfærd kan aflæses direkte i spørgeskemaet, så er vores data om stigmatisering indhentet via spørgsmål, der fungerer som indikatorer, som vi skal analysere for at finde frem til en eventuelt stigmatisering. Her er det vigtigt, at disse indikatorer rent faktisk er indikatorer for stigmatisering.

“Vurderingen af, om en empirisk funderet indikator virkeligt repræsenterer det ikke observerbare fænomen, udgør det egentlige validitetsproblem i denne sammenhæng”
(Møller, 2016: 202)

Dette har vi prøvet at sikre ved at udarbejde spørgsmålene med udgangspunkt i en operationalisering af teorien om stigmatisering.

4.4.2 Reliabilitet

Når det kommer til reliabiliteten af vores empiri, så har vi prøvet at styrke den ved at have så mange lukkede eller delvist lukkede spørgsmål i vores spørgeskema som muligt. Det betyder, at vores respondenter ikke har skullet fortolke spørgsmålene, hvilket bør føre til få misforståelser og pålidelige data. Vi har dog en formodning om, at respondenterne måske fremstiller sig selv i et bedre lys, end deres egentlig adfærd er. (Olsen, 2016: 63). Det forsøger vi at forhindre, dels ved at sikre fuld anonymitet for respondenterne og lade dem komme med bud på andres adfærd først, samt ved at strukturere spørgeskemaet således, at ‘bløde’ spørgsmål kommer først ud fra et rationale om, at vi derigennem kan få dem til at svare på mere ømtålelige spørgsmål efterfølgende.

Et enkelt tal skiller sig ud, når man ser på vores resultater. Beboernes selvrapporterede risikoadfærd ligger på otte af 13 spørgsmål på præcis 3,9. Det kunne indikere, at respondenterne bare har krydset

af i samme kolonne hele vejen ned af 'Risikoadfærd selvrapportering', men samtidig har de samme respondenter svaret seriøst i alle andre spørgsmål, hvilket taler imod denne teori og for, at det er et tilfælde.

4.5 Fire kriterier for kausalitet i undersøgelsen

En stor del af vores konklusioner bliver dannet på baggrund af vores kvantitative analyse, hvor vi undersøger det mulige misforhold, der findes mellem den forventede adfærd til beboerne i de forsømte boligområder og deres deskriptive, selvrapporterede adfærd. For at kunne give disse resultater den nødvendige statistiske tyngde, er det nødvendigt at tage diskussionen om, hvorvidt det er lykkedes os at påvise kausalitet i undersøgelsen, eller om der snarere er tale om korrelation.

4.5.1 Statistisk sammenhæng

Ifølge Peter Galderisi i *Understanding Political Science Statistics* findes der fire krav for at kunne påvise kausalitet i en kvantitativ undersøgelse. Først og fremmest handler det om, at der er en statistisk sammenhæng i de forhold, vi undersøger (Galderisi, 2015: 12). I dette projekts perspektiv er et eksempel herpå, når vi i spørgsmål påviser, at kontrolgruppens forventninger om beboerne i de forsømte boligområders risikoadfærd vedrørende hærkværk (18 %) er markant større end de forsømte beboeres selvrapporterede adfærd (3,9 %) (Bilag 1).

4.5.2 Teoretisk sammenhæng

Et andet krav er, at man kan fremstille en teoretisk forklaring den statistiske sammenhæng, som derigennem er med til at bekræfte den statistiske pointe yderligere. Brugen af en teori giver muligheden for at gøre op med historiske generaliseringer, hvor to variables påvirkning af hinanden er taget for givet (Galderisi, 2015: 12). I forhold til vores projekt har vi langt hen af vejen fulgt det samme teoretiske setup, som Tingbjergundersøgelsen bygger på, hvor risikoadfærd, flamingoeffekten samt stigmatisering vægter tungest. Dertil lægger vi et nyt teoretisk lag på, når vi arbejder med stigmatisering, som vi operationaliserer gennem en række spørgsmål, for på den måde at forsøge at fremhæve en ny forklaringsmodel.

4.5.3 Kontrol for tredje variabel

Det tredje kriterium om alternative forklaringsmodeller er tæt forbundet med kravet om teoretisk anvendelse. På samme måde er idéen, at ens undersøgelsesgenstand skal kvalificeres gennem en

udenforstående variabel eller forklaring (Galderisi, 2015: 14). I indledningen af vores survey er der derfor opstillet en række 'baggrundsspørgsmål' om alder, køn, uddannelseslængde og så videre, som blandt andet tjener det formål at fungere som tredje variable. Ved tredje variable skal det forstås, at man ser en påvist sammenhæng efter i sømmene ved at korrigere for en ny variabel (Galderisi, 2015: 217). Et eksempel fra projektet er, når vi undersøger, hvorvidt der er statistisk sammenhæng mellem, om man føler sig set ned på grundet, hvor man bor alt afhængigt af, om man bor i et forsømt område eller ej.

4.5.4 Tidsmæssig sammenhæng

Endelig kræves det, som det fjerde kriterium, at man kan påvise en tidsrækkefølge i den påviste statistiske sammenhæng (Galderisi, 2015: 14). I vores projekt bliver dette blandt andet relevant, når vi forsøger at påvise, at regeringens ghettoudspil har en stigmatiserende effekt på beboere i de forsømte boligområder. Et problem opstår dog, idet vi ikke kan påvise, hvilken variabel der forårsager den anden. Man kan nemlig også argumentere for, at regeringens førte politik skal være løsningen eller udfaldet på en problemstilling, hvor en del af befolkningen føler sig stigmatiseret. Denne problemstilling kendes også ved endogenitetsproblemet (Blom-Hansen & Serritzlew, 2014: 5). I projektet fremhæver vi ikke denne tidsmæssige sammenhæng selv, men låner fra anden forskning.

5. Analyse

Nedenstående afsnit vil vores analyse fremgå. Først vil en deskriptiv analyse af vores resultater fra vores survey fremgå. Her vil konkrete tal, grafer og tabeller blive forklaret. Dernæst vil vores eksplorative og argumenterende analyse fremgå, hvor tallene vil blive teoretisk analyseret.

5.1 Deskriptiv analyse af data

Vi har lavet søjlediagrammer over svarene på hvert spørgsmål, som vil være grundlaget for en deskriptiv analyse af disse. Rækkefølgen bliver den samme som i spørgeskemaerne, således at spørgsmålene om risikoadfærd bliver gennemgået først og stigmatisering efterfølgende. Derefter

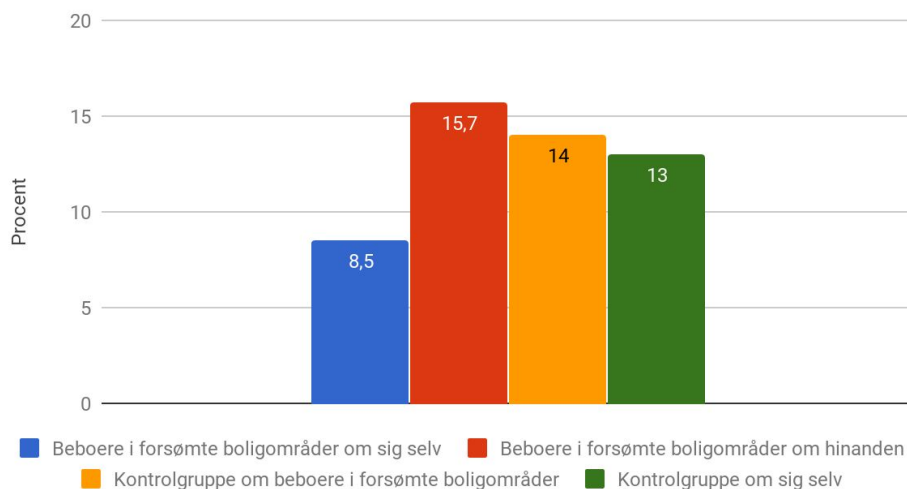
laver vi en kort sammenligning med tallene i Tingbjergundersøgelsen, før vi samler op i delkonklusionen.

5.1.1 Risikoadfærd

5.1.1.1 Alkoholforbrug

Spørgsmålet om alkoholforbrug viser, at der på dette område er tale om sociale overdrivelser, både fra beboerne i de forsømte boligområder og kontrolgruppen, der begge tror, at beboerne drikker meget mere, end de gør. Interessant er det, at beboerne selv har ringere forventninger til sine medbeboere end kontrolgruppen, der mere eller mindre bare forestiller sig, at beboerne drikker det samme, som de selv gør. Yderligere er det værd at påpege, at den selvrapporterede adfærd blandt kontrolgruppen lægger sig tættest på begge svargrupper forventede adfærd, hvor kontrolgruppen gennemsnitligt indberetter, at 13 procent er fulde to eller flere gange ugentligt, hvorimod forventningerne - omend til beboerne - er på henholdsvis 15,7 procent og 14 procent fra gruppe beboerne og kontrolgruppen. Ud fra et teoretisk perspektiv er det dog paradoksalt, at det er tilfældet, at man kan argumentere for en grad af social overensstemmelse for besvarelserne blandt kontrolgruppen og ikke beboerne fra de forsømte områder.

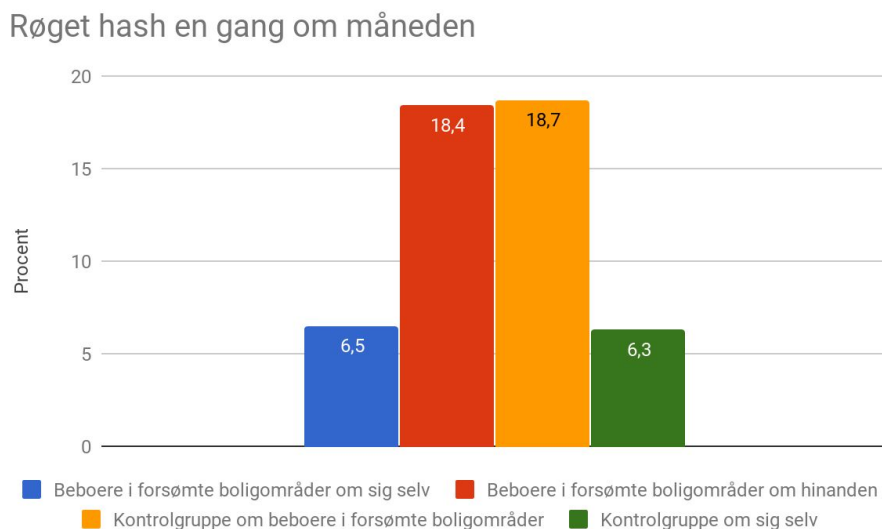
Drukket sig fuld to eller flere gange om ugen

Figur 5: Hvor mange procent af beboerne og kontrolgruppen drikker sig fuld to eller flere gange om ugen, og hvad tror beboere og kontrolgruppen om beboerne i de forsømte boligområder?

5.1.1.2 Hash

Kigger vi på spørgsmål 2 om erfaringer med hashrygning, er billedet det samme, når det drejer sig om synet på beboerne. Begge respondentgrupper skyder næsten tre gange for højt i forhold til de selvrapporterede data. I forhold til kontrolgruppen selv har de altså, i modsætning til i spørgsmålet om alkohol, en forventning om at tre gange så mange beboere i de forsømte boligområder sammenlignet med kontrolgruppen ryger hash regelmæssigt. I modsætning til første spørgsmål er beboernes selvrapportering dog marginalt højere end kontrolgruppens. Forskellen er på 0,2 procentpoint.

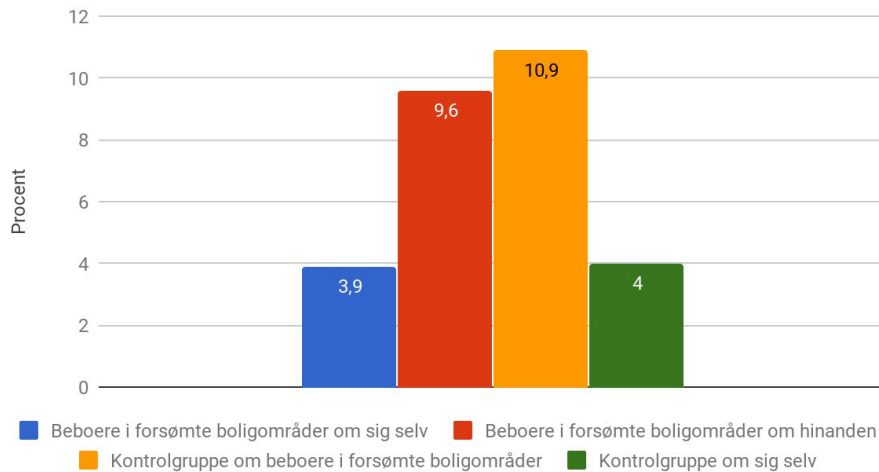

Figur 6: Hvor mange procent af beboerne og kontrolgruppen ryger hash en gang om måneden, og hvad tror beboere og kontrolgruppen om beboerne i de forsømte boligområder.

5.1.1.3 Hårdere stoffer

Når det drejer sig om hårdere stoffer, så er billedet det samme som ved hash. Personer fra de forsømte områder og kontrolgruppe tager ifølge selvrapporteringen cirka lige meget, og begge vurderer beboernes brug to til tre gange for højt. Således er der igen tale om en markant social overdrivelse blandt begge respondentgrupper.

Hårdere stoffer en gang om måneden

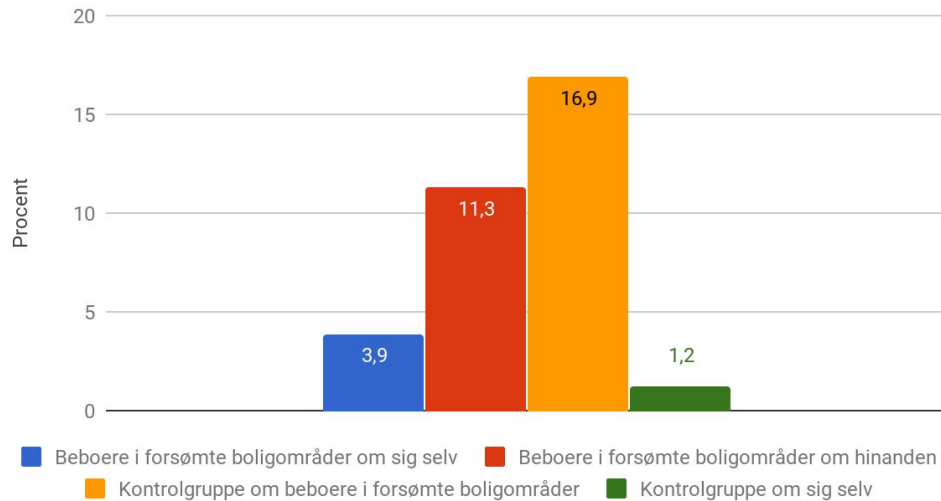

Figur 7: Hvor mange procent af beboerne og kontrolgruppen indtager hårdere stoffer en gang om måneden, og hvad tror beboere og kontrolgruppen om beboerne i de forsømte boligområder.

5.1.1.4 Vold

Inden for kategorien 'vold' ser vi for første gang, at kontrolgruppens negative forventninger til beboerne i de forsømte områder tydeligt overstiger den interne forventning. Selvom selvrapporeringen da også viser, at over tre gange så mange fra ghettoen, i forhold til kontrolgruppen, har begået vold inden for det sidste år, så er mønstret det samme som i de ovenstående figurer. Omend der i højere grad er overensstemmelse mellem beboernes selvrappede adfærd og gruppens forventninger om voldelig adfærd, er der unægtelig stadig tale om sociale overdrivelser. Begge grupper skyder langt over målet med henholdsvis næsten tre gange internt blandt 'beboerne' og mere end fire gange i forhold til kontrolgruppens forventninger om dem.

Vold indenfor det sidste år

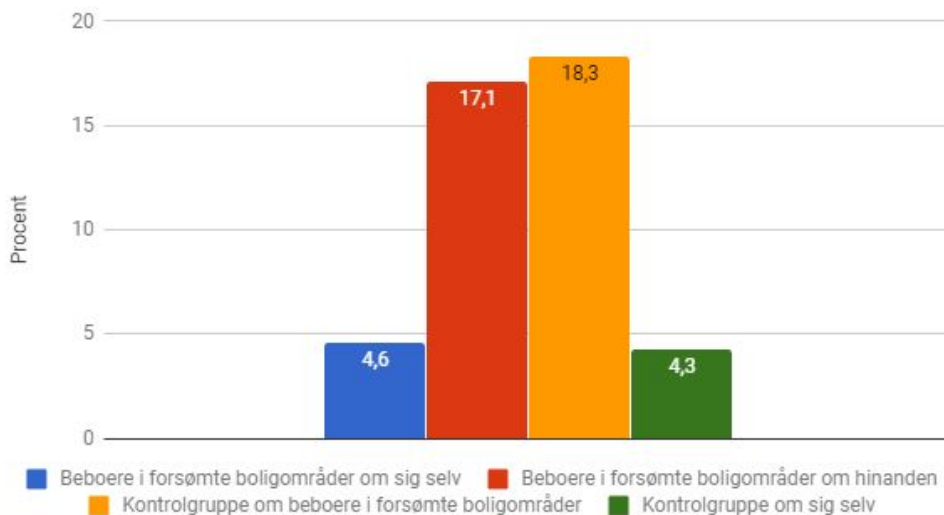

Figur 8: Hvor mange procent af beboerne og har udøvet vold inden for det sidste år, og hvad tror beboere og kontrolgruppen om beboerne i de forsømte boligområder.

5.1.1.5 Tyveri

Med hensyn til det femte spørgsmål vedrørende tyveri er billedet nærmest identisk med “hash” og “hårde stoffer”. Selvrappoteringen er så godt som ens med en variation på cirka 0,3 procentpoint, mens forventningerne ligger cirka fire gange så højt. På ny er forventningerne blandt kontrolgruppen en anelse højere end beboernes forventninger til deres naboer.

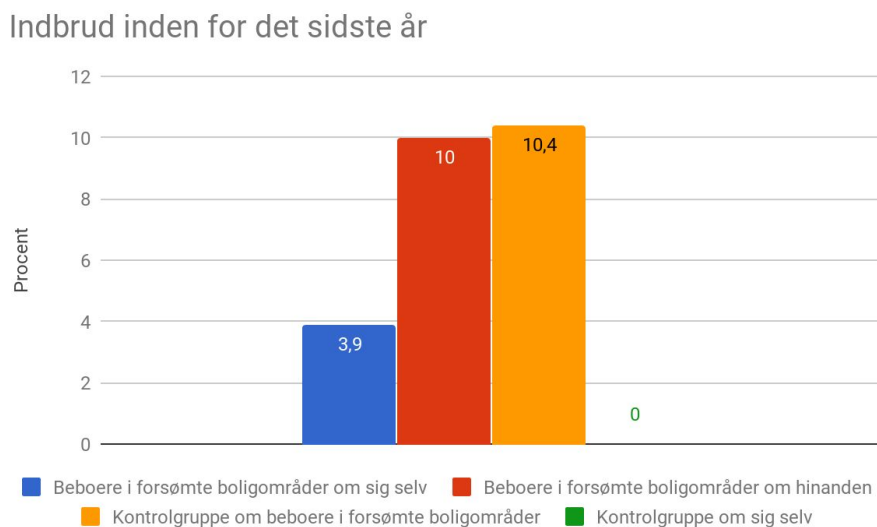
Stjålet indenfor det sidste år

Figur 9: Hvor mange procent af beboerne og kontrolgruppen har stjålet inden for det sidste år, og hvad tror beboere og kontrolgruppen om beboerne i de forsømte boligområder.

5.1.1.6 Indbrud

Når det kommer til indbrud, er der, ligesom ved vold, en klar forskel på gruppernes reelle adfærd. 3,9 procent fra ghettoen har begået indbrud inden for det seneste år, mens tallet for kontrolgruppen er et rent nul. Forventningerne til ghetto-beboerne er stadig klart overdrevne, både internt og eksternt, med over 6 procentpoint.

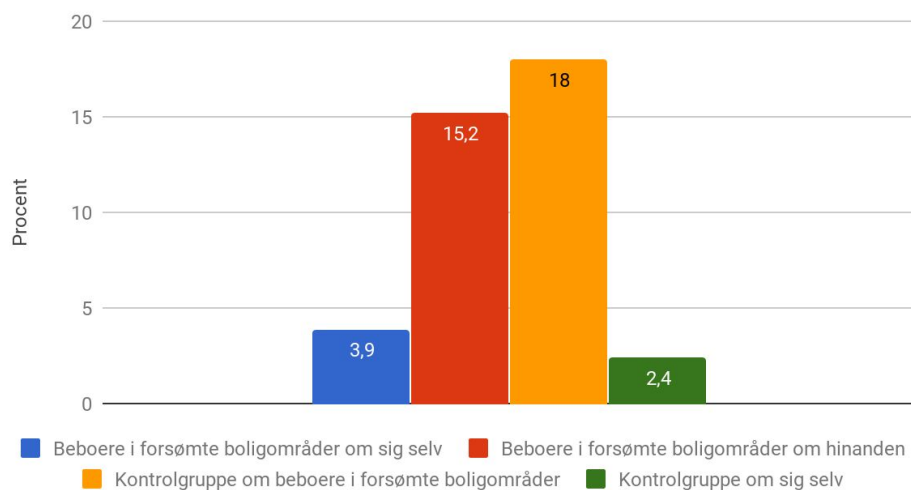
Figur 10: Hvor mange procent af beboerne og kontrolgruppen har begået indbrud inden for det sidste år, og hvad tror beboere og kontrolgruppen om beboerne i de forsømte boligområder.

5.1.1.7 Hærværk og anden kriminalitet

Kategorien “hærværk inden for det sidste år” ligner meget de foregående, hvor der er tydeligt overdrevne negative forventninger til beboerne fra ghettoen, lidt højere fra kontrolgruppen end fra “beboer”-gruppen. Også resultaterne vedrørende “anden kriminalitet” ligner de foregående med nogenlunde ens selvrapporeret adfærd og for høje forventninger fra begge grupper.

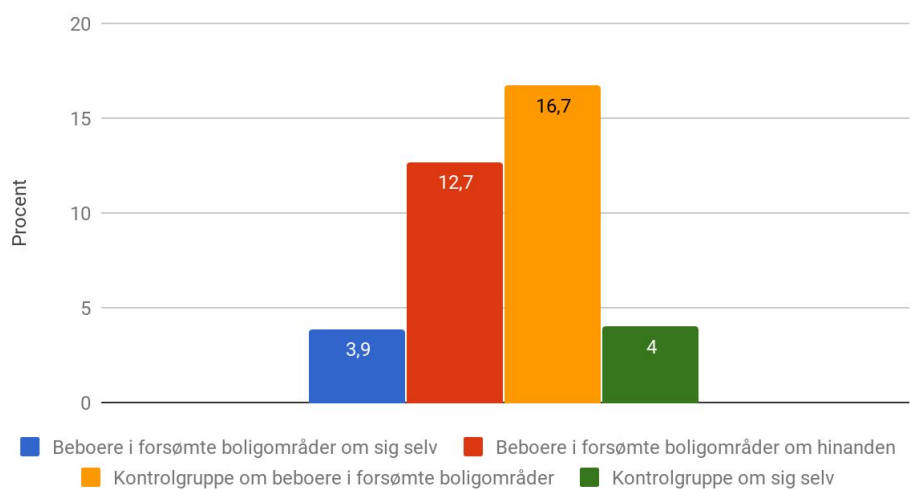

Hærværk indenfor det sidste år

Figur 11: Hvor mange procent af beboerne og kontrolgruppen har begået hærværk inden for det sidste år, og hvad tror beboere og kontrolgruppen om beboerne i de forsømte boligområder.

Anden kriminalitet indenfor det sidste år

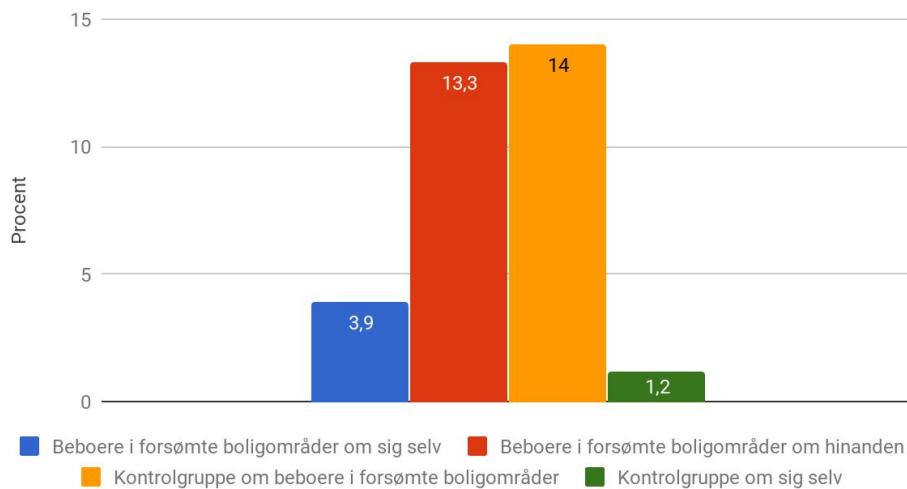

Figur 12: Hvor mange procent af beboerne og kontrolgruppen har begået anden kriminalitet inden for det sidste år, og hvad tror beboere og kontrolgruppen om beboerne i de forsømte boligområder.

5.1.1.8 Båret våben

Figuren for om man har båret våben følger generelt tendensen om tydelig overdrivelse, og mere specifikt ligner den figuren for vold og indbrud, hvor der er en større forskel end tidligere på den selvrapporterede adfærd. Her har beboergruppen mere end tre gange højere selvrapporteret risikoadfærd med hensyn til at bære våben, end tilfældet er hos kontrolgruppen.

Båret våben indenfor det sidste år

Figur 13: Hvor mange procent af beboerne og kontrolgruppen har været i besiddelse af våben inden for det sidste år, og hvad tror beboere og kontrolgruppen om beboerne i de forsømte boligområder?

5.1.1.9 Tabte værdier

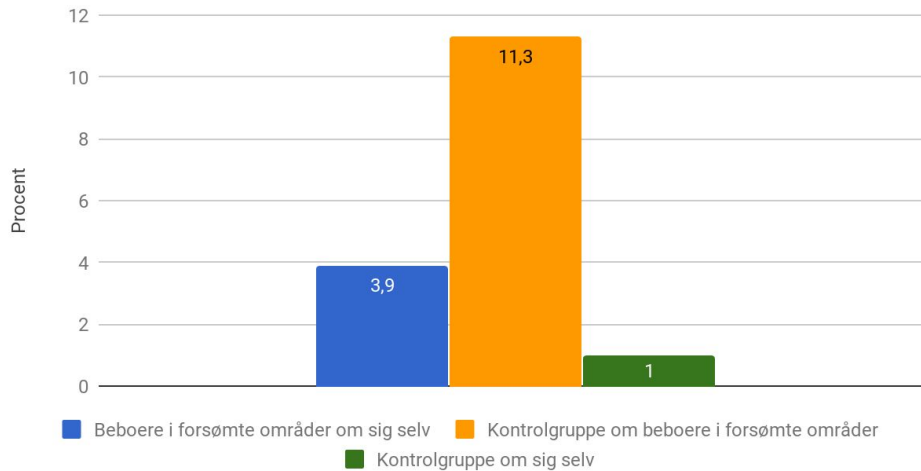
I den følgende del af analysen er værdierne for beboernes forventninger om andre bosat i de samme områder på beklageligvis gået tabt. Derfor sammenligner vi her udelukkende begge grupper selvrapporterede adfærd samt kontrolgruppens forventninger om beboernes adfærd. Endvidere er spørgsmål om beboernes tilknytning til ekstremistiske grupper også gået tabt. Vi kan derfor ikke sammenligne kontrolgruppe og beboere på disse parametre.

5.1.1.10 Medlem af og tilknytning til bandegruppering

Figuren om tilknytning til en bande viser en social overdrivelse, da kontrolgruppen i langt større grad forventer, at beboerne er medlem af bander, end hvad de reelt er. Spørgsmålet om anden tilknytning til bandemiljøet viser igen en social overdrivelse, da kontrolgruppen tror, at flere af beboerne har en anden tilknytning til bandemiljøet, end hvad tilfældet er. Det er dog interessant, at

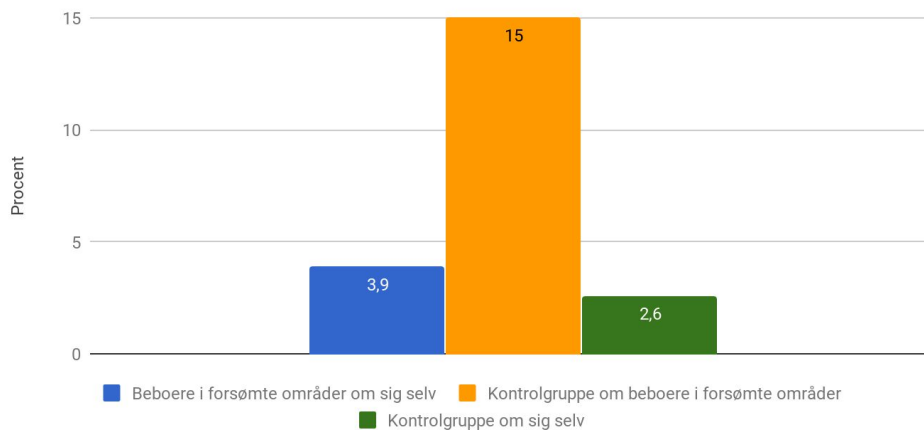
flere fra kontrolgruppen har negative forventninger til beboerne sammenlignet med spørgsmålet, om beboerne blot er med i en bande. Antallet af respondenter fra kontrolgruppen, som har en anden tilknytning til bandemiljøet, er desuden steget, så det nærmer sig beboernes.

Med i en bande

Figur 14: Hvor mange procent af beboerne og kontrolgruppen er med i en bande, og hvad tror kontrolgruppen om beboerne i de forsømte boligområder.

Anden tilknytning til bandemiljøet

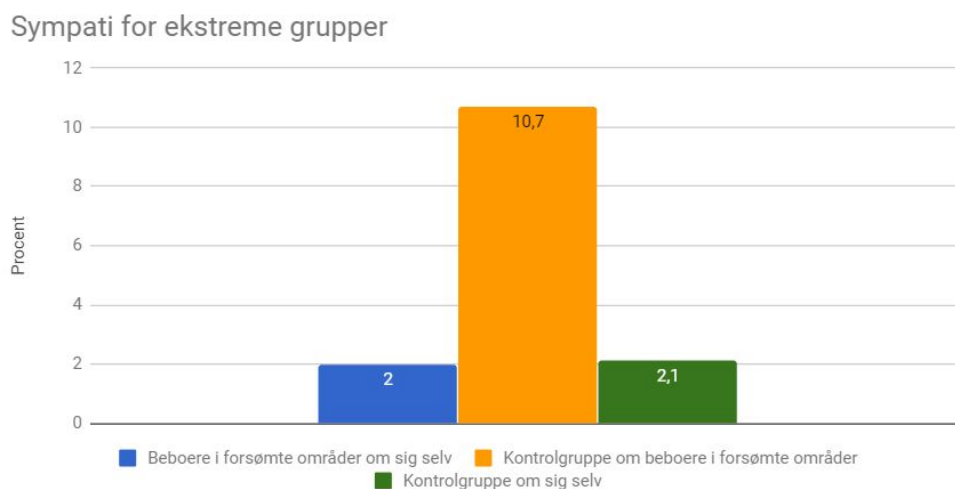
Figur 15: Hvor mange procent af beboerne og kontrolgruppen har en anden tilknytning til bandemiljøet, og hvad tror kontrolgruppen om beboerne i de forsømte boligområder.

5.1.1.11 Ekstremistiske grupper

Spørgsmål om, hvorvidt respondenterne har sympati for ekstreme grupper, viser på ny social overdrivelse fra kontrolgruppen. Her tror de i gennemsnit, at flere beboere har sympati for ekstreme grupper, end hvad den selvrapporterede adfærd viser.

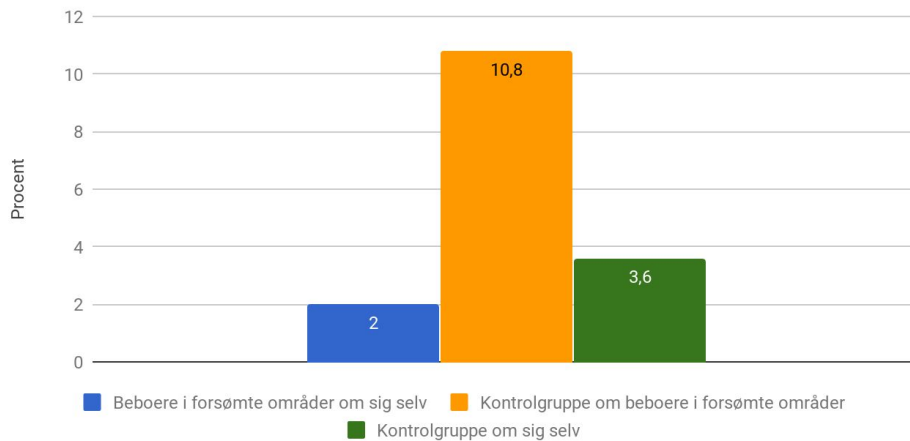
Spørgsmål 13 om kontakt til ekstremistiske grupper viser ligeledes en social overdrivelse fra kontrolgruppen, som tror, at flere beboere har haft kontakt til ekstremistiske grupper, end hvad beboergruppen rapporterer gennemsnitligt. Det er til gengæld værd at bemærke, at et højere antal fra kontrolgruppen har eller har haft kontakt til ekstremistiske grupper.

På baggrund af disse to spørgsmål, som omhandler særlig farlig risikoadfærd, kan vi udlede, at henholdsvis to personer fra kontrolgruppen angiver, at de har sympati for ekstremistiske grupper, der bruger vold som middel, samt fire personer der har været i kontakt med den slags grupperinger, hvor spørgsmålet inkluderer ekstreme religiøse grupper og nynazistiske fraktioner. Tallene for beboerne viser, at det er en person i begge spørgsmål, der svarer 'positivt'.

Figur 16: Hvor mange procent af beboerne og kontrolgruppen har sympati for ekstremistiske grupper, og hvad tror kontrolgruppen om beboerne i de forsømte boligområder.

Har eller har haft kontakt til ekstreme grupper

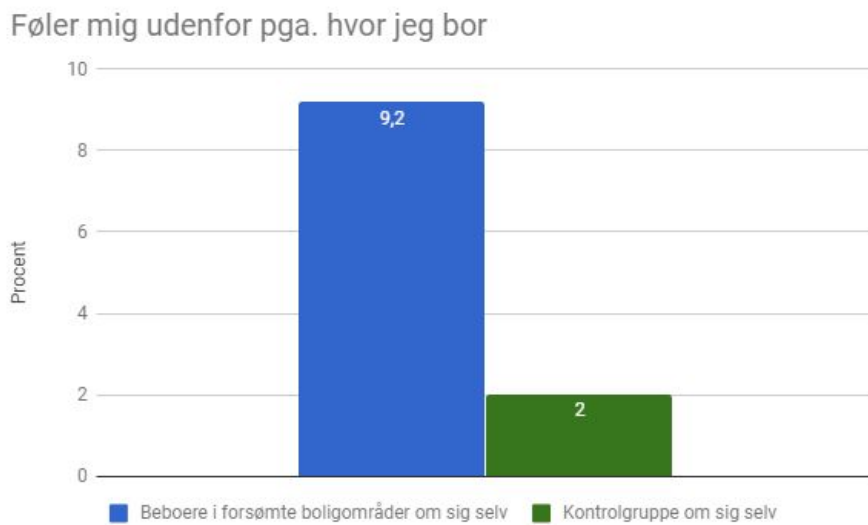

Figur 17: Hvor mange procent af beboerne og kontrolgruppen har eller har haft kontakt til ekstremistiske grupper, og hvad tror kontrolgruppen om beboerne i de forsømte boligområder.

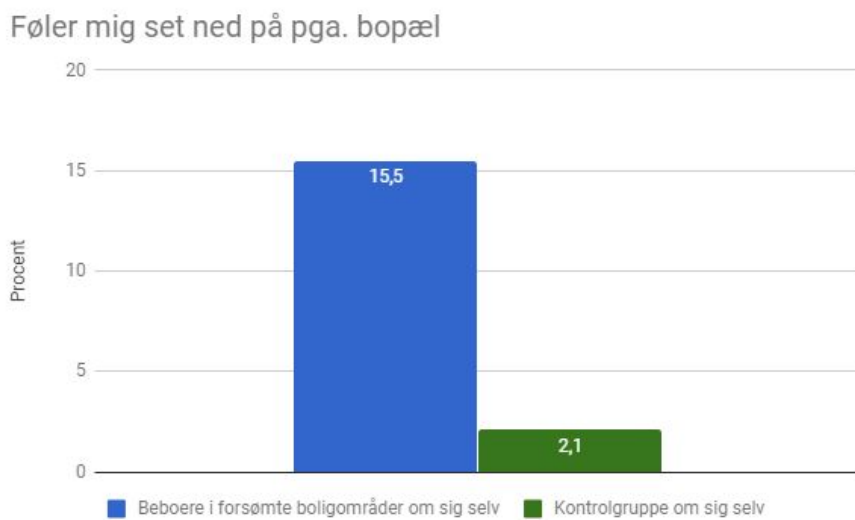
5.1.2 Stigmatisering

5.1.2.1 Jeg føler mig udenfor og set ned på

Når man isoleret tager udgangspunkt i de forskellige spørgsmål, der retter sig imod stigmatisering, ser man i det andet tilfælde en klar forskel. På spørgsmålet om man føler sig udenfor på baggrund af, hvor man bor, svarer godt 4,5 gange så mange af beboerne i de forsømte områder sammenlignet med kontrolgruppens respondenter, at dette er tilfældet (9,2 procent kontra 2 procent). Også i andet spørgsmål, 'Føler mig set ned på pga. bopæl', er forskellen markant. Mens 15,5 procent af beboerne i de forsømte områder tilkendegiver dette, er det kun tilfældet for 2,1 procent af kontrolgruppens tilfælde. Forskellen mellem respondentgruppernes besvarelse er i dette tilfælde mere end syv gange højere blandt beboerne.

Figur 18: Hvor mange procent af beboerne og kontrolgruppen føler sig uden for på grund af deres bopæl.

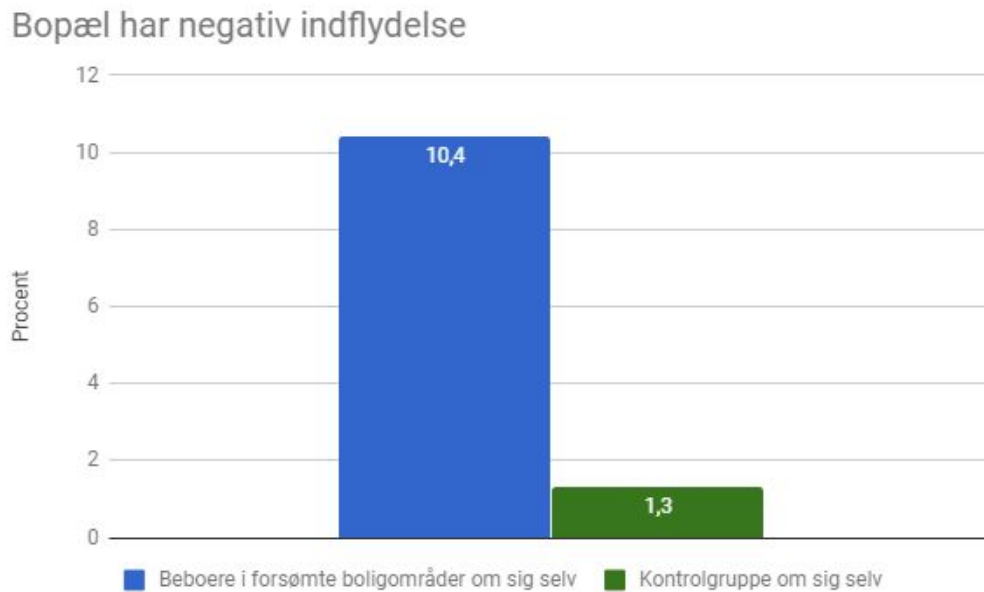

Figur 19: Hvor mange procent af beboerne og kontrolgruppen føler sig set ned på grund af deres bopæl.

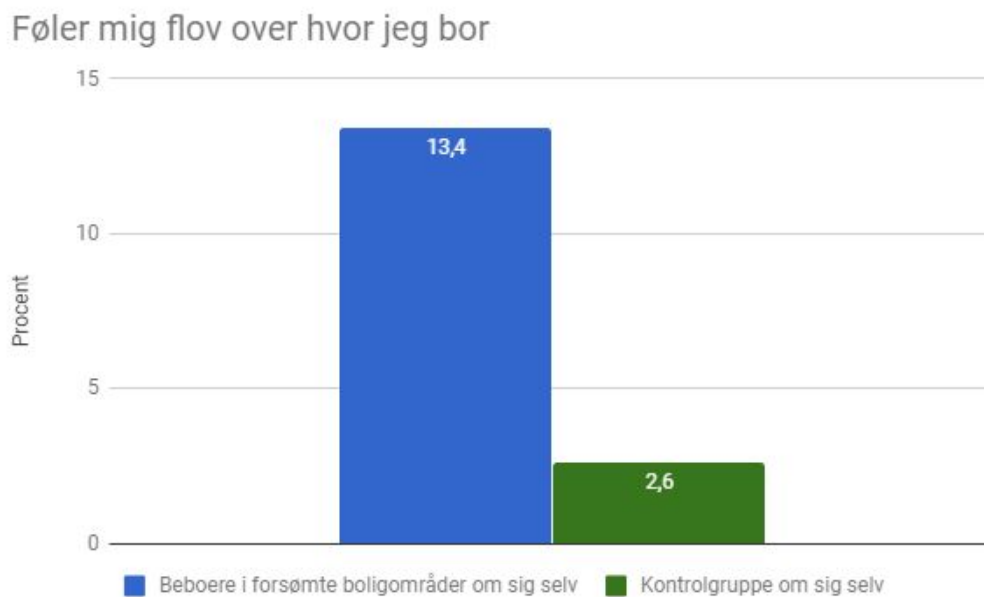
5.1.2.2 Min bopæl har negativ indflydelse, og jeg føler mig flov over min bopæl

Igen ser man i besvarelserne på spørgsmålene, der relaterer sig til, hvorvidt de føler at deres bopæl har en negativ indflydelse på deres tilværelse, ser man, at beboerne i langt højere grad oplever dette, end hvad tilfældet er blandt besvarelserne i kontrolgruppen. Denne gang er forskellen, at knap otte gange flere respondenter blandt beboerne føler, at deres bopæl har en negativ indflydelse på deres tilværelse. Endnu engang viser det sig, at flere af beboerne i de forsømte boligområder også kæder deres bopæl sammen med et negativt udfald. I dette tilfælde angiver mere end fem gange så mange i

den første respondentgruppe sammenlignet med kontrolgruppen, at de føler sig flove over, hvor de bor.

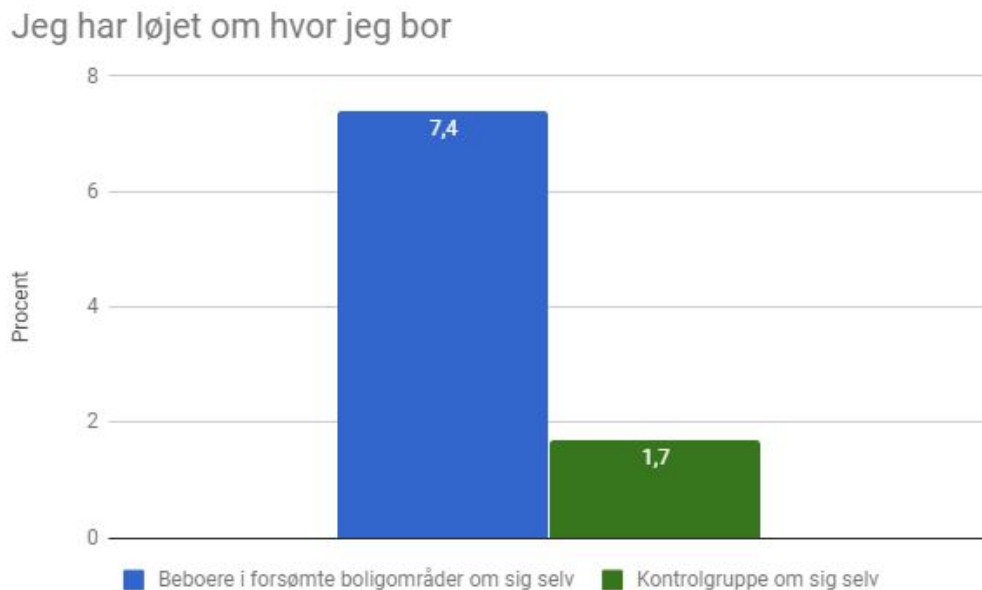
Figur 20: Hvor mange procent af beboerne og kontrolgruppen mener, at deres bopæl har negativ indflydelse på deres liv.

Figur 21: Hvor mange procent af beboerne og kontrolgruppen føler sig flov over deres bopæl.

5.1.2.3 Jeg har løjet om mit bopæl

Endelig er der spørgsmålet, der adresserer, hvorvidt beboerne i de forsømte boligområder og beboerne i kontrolgruppen har løjet om, hvor de bor. Udfaldet viser her – på ny - at omtrent fire gange så mange (7,4 procent) i regeringens ‘ghetto’-områder tilkendegiver, at de har løjet om deres bopæl sammenlignet med kontrolgruppen (1,7 procent).

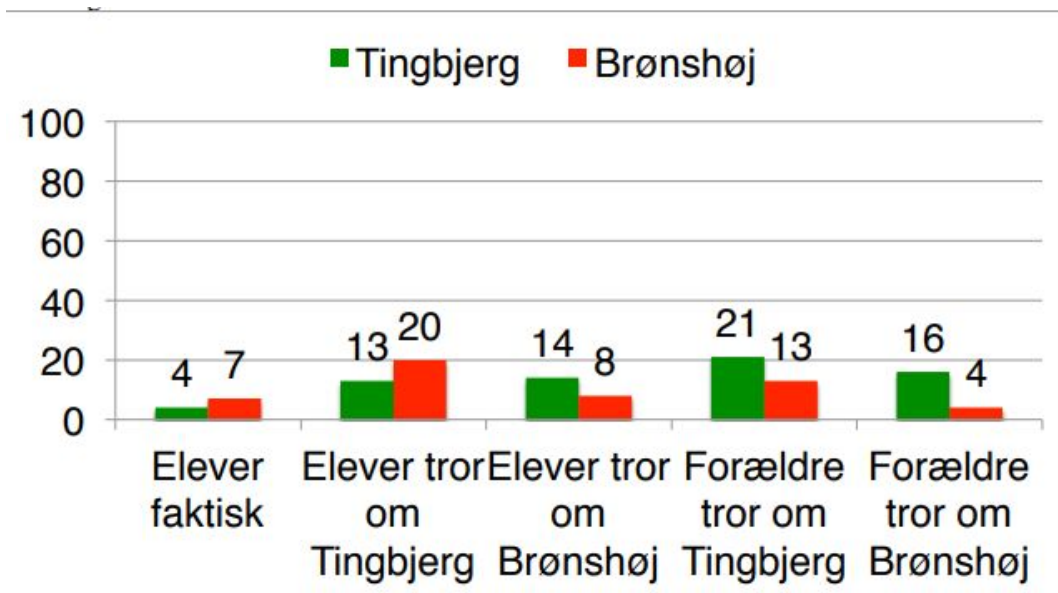
Figur 22: Hvor mange procent af beboerne og kontrolgruppen har løjet om deres bopæl.

5.2 Vores data og Tingbjergundersøgelsen

Mens Tingbjergundersøgelsen har fokus på unge i alderen 14-15 år, har vi respondenter i alle aldersgrupper, fra under 15 år til over 60 år. Det er derfor svært at sammenligne de to datasæt direkte, men vi mener dog, at vi overordnet kan tillade os at se på de generelle tendenser, der er i begge undersøgelser. Hvis vi ser på nedenstående figur over svarene på spørgsmålet om vold i Tingbjergundersøgelsen, så kan vi prøve at ‘oversætte’ respondentkategorierne til vores. Således bliver ‘Tingbjerg elever faktisk’ til ‘ghetto om sig selv’, ‘Tingbjerg elever tror om Tingbjerg’ og ‘Tingbjerg forældre tror om Tingbjerg’ til ‘Ghetto om ghetto’, ‘Brønshøj elever faktisk’ til ‘kontrolgruppe om sig selv’ mens ‘Brønshøj elever om Tingbjerg’ og ‘Brønshøj forældre om Tingbjerg’ bliver til ‘kontrolgruppe om ghetto’. Vi går her ud fra, at de 14-15 årige elever der er opgjort som boende i et bestemt område, bor hjemme, og at deres forældre derfor nødvendigvis

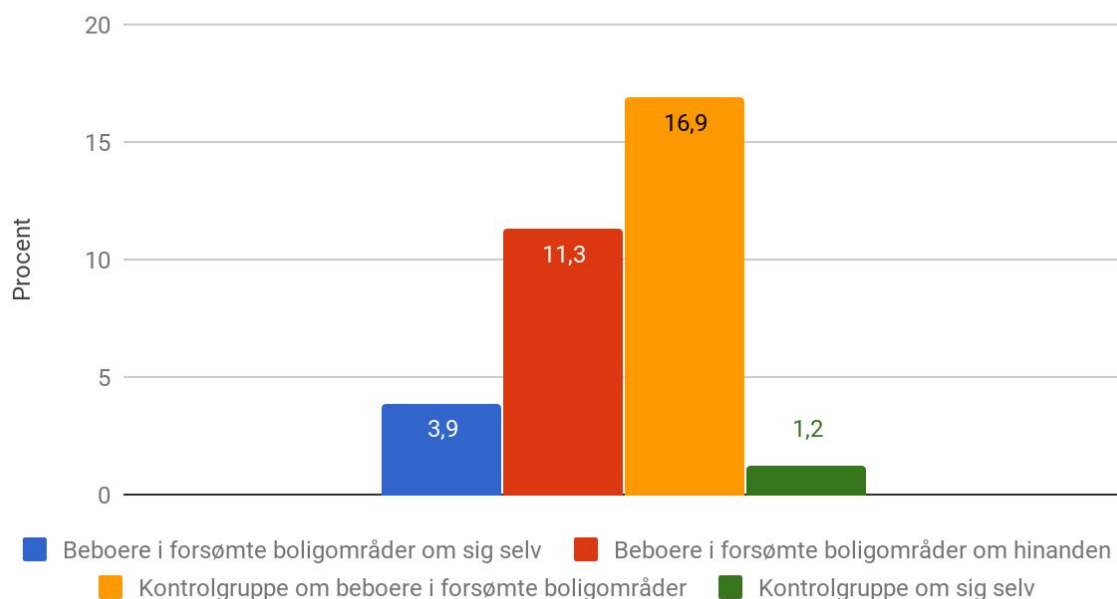
også bor i samme område. Der skal naturligvis tages forbehold for, at kategorierne ikke er ens og at vores respondenter dækker bredere end 'unge' og 'forældre'. Aldersgruppen 'forældre faktisk' bliver eksempelvis ikke dækket i Tingbjergundersøgelsen, ligesom vi har en stor andel af personer, der er minimum 60 år gamle, som alt andet lige, må antages ikke at være dækket af hverken 'elev eller forældre'-kategorien.

Figur 23: Fra Tingbjergundersøgelsen: Hvor mange procent af eleverne har udøvet vold inden for det sidste år, og hvad tror elever og forældre om eleverne fra det andet distrikt (Balvig et.al., 2017: 30).

I denne figur om vold ser vi et eksempel på den generelle tendens om overdrivelser, som gør sig gældende både i Tingbjergundersøgelsen og i vores undersøgelse, som det ses i figur 8.

Vold indenfor det sidste år

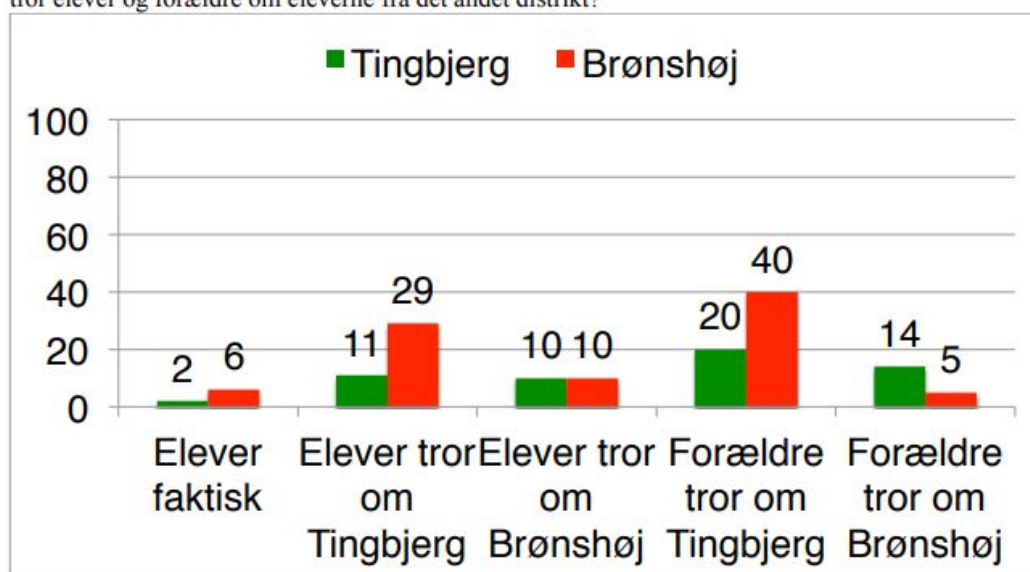

Figur 8: Hvor mange procent af beboerne og har udøvet vold inden for det sidste år, og hvad tror beboere og kontrolgruppen om beboerne i de forsømte boligområder.

Med hensyn til risikoadfærd ses tendensen til sociale overdrivelser tydeligt i begge figurer. Første tendens er, at den selvrapporterede adfærd fra beboerne i det forsømte område er forholdsvis lav, mens de negative forventninger, både internt og eksternt, er meget højere end den reelle adfærd. Dette går igen i alle figurer i vores undersøgelse og i alle, undtagen diagrammet om hash i Tingbjergundersøgelsen. Anden tendens er, at kontrolgruppen har mere negative forventninger til beboerne, end de selv har, de eksterne sociale overdrivelser er altså mere udbredte end de interne. I Tingbjergundersøgelsen er der en udtalt diskrepans mellem forældrenes og de unges svar, alt efter om de kommer fra Tingbjerg eller Brønshøj, altså henholdsvis beboere og kontrolgruppe. Som det også ses i figur 23, så har de unge fra kontrolgruppen mere negative forventninger end forældrene, mens det er fuldstændig omvendt blandt beboerne i det forsømte område, hvor forældrene har de mest overdrevne sociale forestillinger om de unge. I vores undersøgelse, hvor vi har alle aldre samlet i en, er resultatet den samme tendens, omend i lille omfang. Med andre ord, har kontrolgruppen, i vores undersøgelse, mere negative forventninger til beboerne, end beboerne har til dem selv.

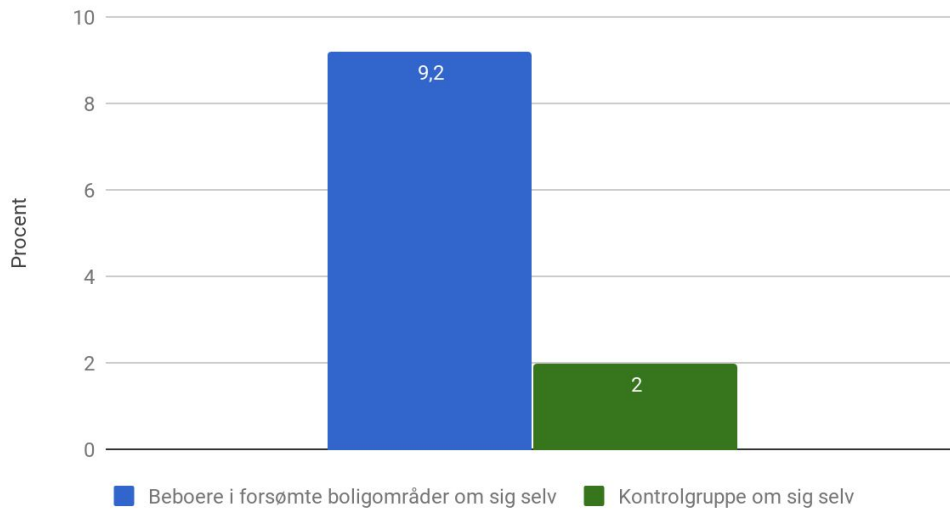
Tingbjergundersøgelsen har et enkelt spørgsmål omhandlende stigmatisering, som man kan se på figur 24. Her kan vi sammenligne de to 'elever faktisk'-svar med vores data, som ses i figur 18, i vores deskriptive analyse. Overraskende viser resultaterne fra Tingbjerg, at kontrolgruppen føler sig mere udenfor på grund af deres bopæl end beboerne. Vores resultater viser det omvendte, at en klart større del af beboerne føler sig udenfor, hvilket er forventet på baggrund af vores teori.

Opstilling 28: Hvor mange procent af eleverne føler sig holdt udenfor pga. deres bopæl, og hvad tror elever og forældre om eleverne fra det andet distrikt?

Figur 24: Fra Tingbjergundersøgelsen: Hvor mange procent af eleverne føler sig holdt udenfor på grund af deres bopæl, og hvad tror elever og forældre om eleverne fra det andet distrikt. (Balvig et.al., 2017: 31)

Føler mig udenfor pga. hvor jeg bor

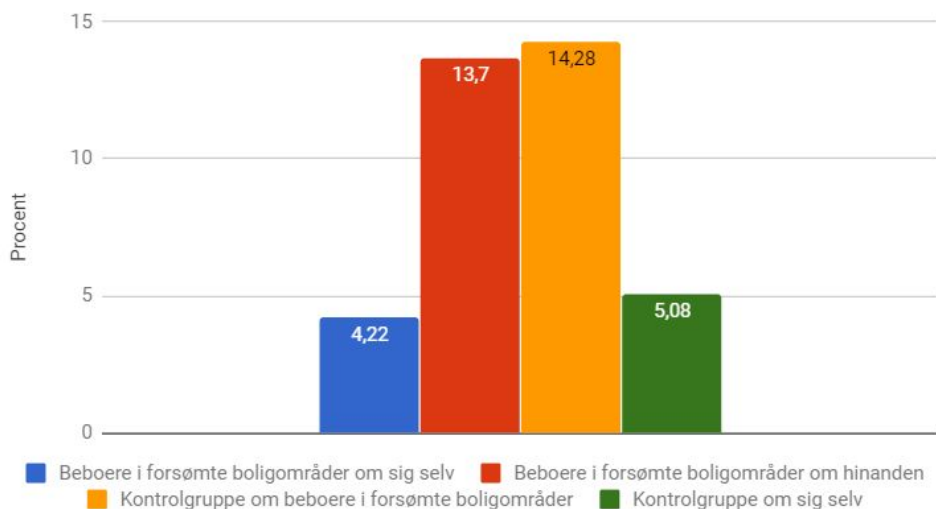

Figur 18: Hvor mange procent af beboerne og kontrolgruppen føler sig uden for på grund af deres bopæl.

5.3 Delkonklusion

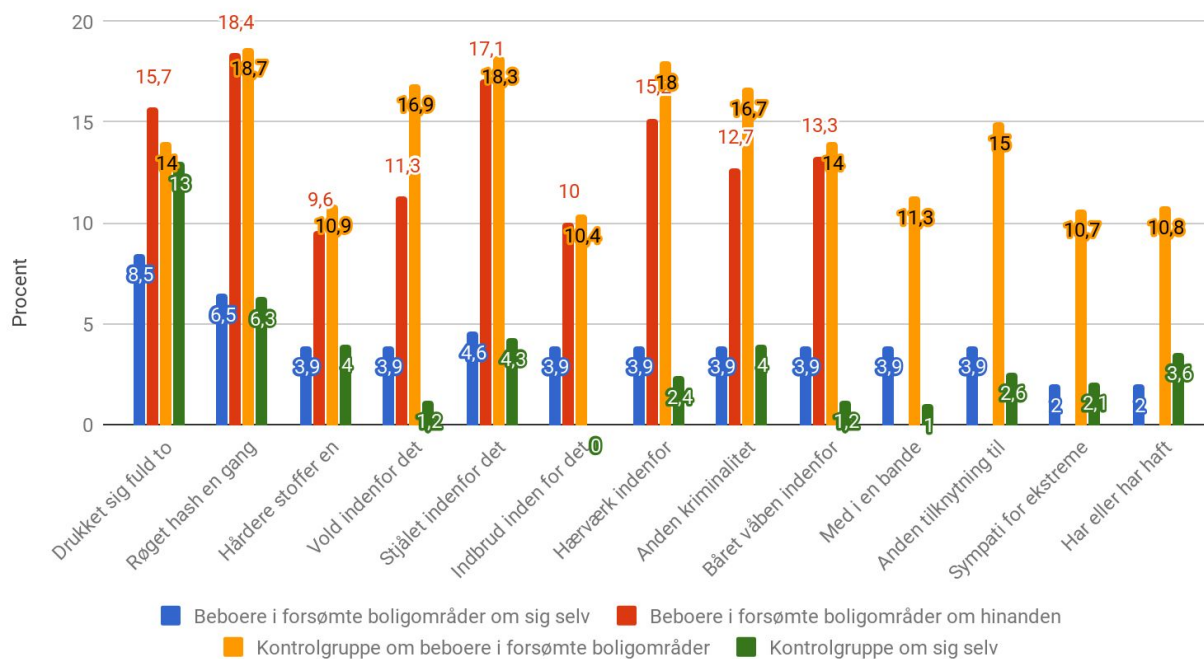
De to nedenstående tabeller (figur 25 og 26) giver et overblik over samtlige besvarelser inden for kategorien risikoadfærd. Meget sigende for analysen viser det sig, at der hersker markante sociale overdrivelser blandt begge respondentgrupper i forhold til beboernes selvrappede adfærd. Overdrivelserne er marginalt større blandt kontrolgruppen, der overstiger beboernes forventning til deres selvrappede adfærd med cirka 0,5 procentpoint. Set fra et andet perspektiv er kontrolgruppens forventninger generelt altså mere end 3,5 gange over beboernes selvrapping, hvilket vidner om en diskrepans og en markant social overdrivelse. Hvorvidt disse sociale overdrivelser fører til, at beboergruppen realiserer disse selvopfyldende profetier, vil være en af de afgørende tematiske nedslagspunkter i næste arbejdsopgave.

Gennemsnitlig risikoadfærd

Figur 25: Beboerne og kontrolgruppens gennemsnitlige selvrapporterede risikoadfærd i procent og deres gennemsnitlige forventninger til beboerne i de forsømte områders risikoadfærd.

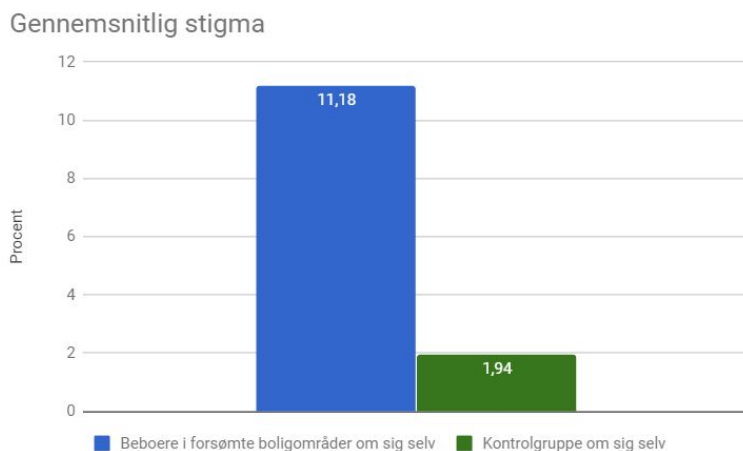
Samlet risikoadfærd

Figur 26: Overblik over beboerne og kontrolgruppens reelle og forventede risikoadfærd om sig selv i procent og om beboerne i de forsømte områder.

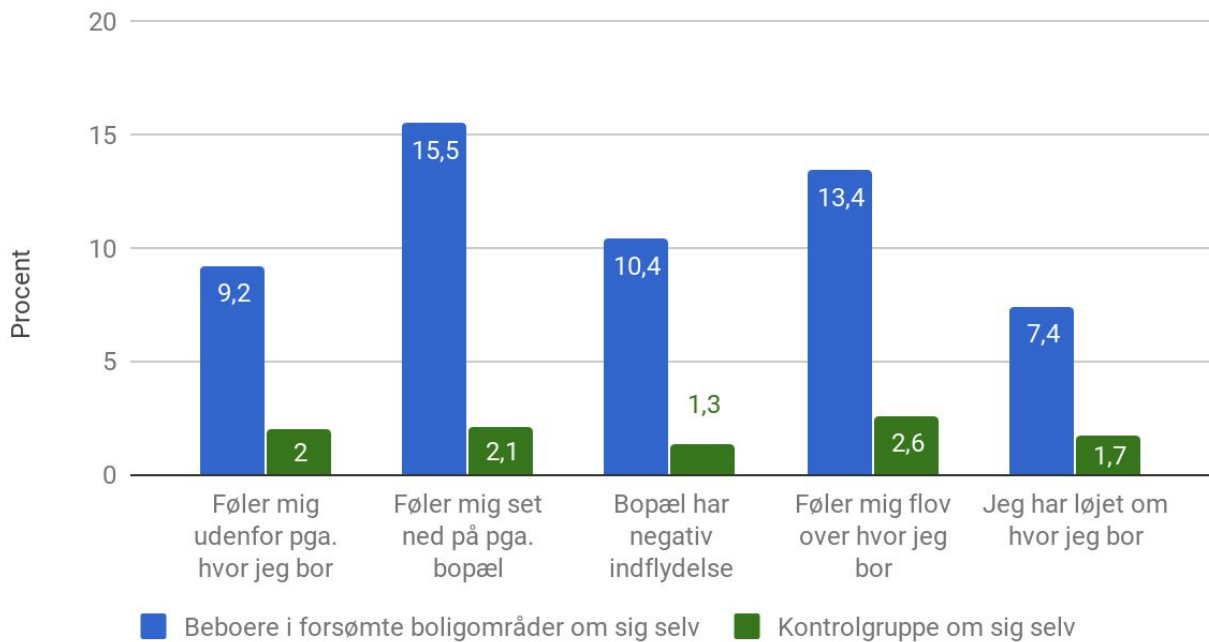
Med hensyn til stigmatisering, viser der sig, i tråd med vores teoretiske udgangspunkt, markante forskelle på respondentgruppernes besvarelser, hvad angår den selvrapporterede følelse af at være stigmatiseret. Beboerne føler sig på alle parametre mere stigmatiseret, end hvad besvarelserne, blandt kontrolgruppen, viser. Mindst er forskellen i spørgsmålet, der vedrører, hvorvidt respondenterne har svaret på, om de har løjet om deres bopæl (4,3 procent forskel). Den største forskel gør sig gældende i spørgsmålet om, hvorvidt respondenterne føler sig set ned på. Her er der 7,3 gange flere beboere, sammenlignet med kontrolgruppen, der rapporterer dette. Sammenfattende viser besvarelserne, at beboerne føler sig stigmatiseret - næsten seks gange så meget som kontrolgruppen.

Vi kan som nævnt ikke sammenligne vores data en-til-en med Tingbjergundersøgelsen, men den overordnede tendens inden for spørgsmålene om risikoadfærd peger på, at der er tale om sociale overdrivelser både internt i det forsømte område og eksternt fra kontrolgruppen. Til gengæld ser billedet anderledes ud, hvad angår stigmatisering, hvor indsamlet empiri og Tingbjergundersøgelsen direkte modsiger hinanden.

Figur 27: Beboerne og kontrolgruppens gennemsnitlige stigmatisering i procent.

Samlet stigma

Figur 28: Overblik over beboerne og kontrolgruppens reelle følelse af stigmatisering i procent.

5.4 Eksplorativ og argumenterende analyse

Anden del af analysen er af mere kvalitativ karakter, hvor vi med udgangspunkt i teorierne om flamingoeffekten og stigmatisering vil prøve at komme bag om vores empiri og se nærmere på de strukturer, der kunne ligge bag tallene. Første afsnit dykker et spadestik dybere ned i fremkomsten af sociale overdrivelser, hvor vi vil forsøge at forklare mønstrene i vores survey ud fra aspekter i flamingoeffekten, ligesom der blandt andet bliver trukket på Aydins Soeis danskforankrede forskning af udsatte minoritetsdanskere. Andet afsnit omhandler respondenternes oplevede stigmatisering forbundet med deres bopæl samt hvilke andre stigmatiseringsformer, der kan spille ind.

5.4.1 Flamingoanalysen

I dette afsnit vil vi forsøge at spejle begge respondentgrupper i den del af spørgeskemaet, der vedrører risikoadfærd, imod de teoretiske begreber, der knytter sig til flamingoeffekten. Her vil der både blive trukket tråde til Aydin Soei, ligesom en del af analysen vil bygge på Axel Honneths

grundprincip om, at individet behøver anerkendelse for at kunne realisere sig selv og sine drømme. Det der gælder for de fleste af trækkene ved de forskellige teorier, der anvendes supplerende, er, at de har et intersubjektivt sigte. Det er altså relationen mellem forskellige individer, der er i centrum, og da vores empiriske arbejde kun i lav grad adresserer dette, vil vi forsøge at isolere forskellige grupper ved brug af tredjevariable, som forhåbentlig kan bidrage til at nuancere og afprøve vores teoretiske pointer.

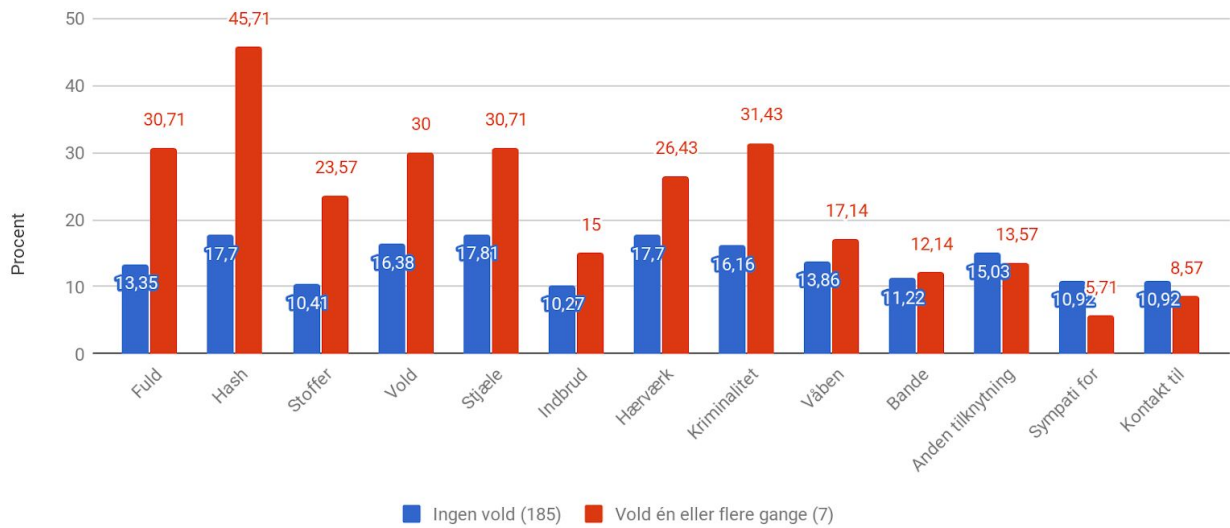
5.4.1.1 Sociale overdrivelser gennem selektiv perception

Først og fremmest er det interessant at dykke ned i et af de overordnede begreber, der hæfter sig til flamingoeffekten; begrebet om de sociale overdrivelser. Som det anføres i den deskriptive del af analysen, viser samtlige spørgsmål - både på risikoadfærds- og stigmatiseringsdelen - konsekvent tilfælde af sociale overdrivelser. Det spørgsmål, hvor der i højest grad kan argumenteres for en social overensstemmelse, er det allerførste, som vedrører, hvor ofte individer drikker sig fulde. Her gætter kontrolgruppen stadig over med næsten to gange i forhold til beboernes selvrapporterede adfærd.

Dette vidner om, at der i datasættet findes en markant diskrepans mellem forventninger og selvrapporteret adfærd. Mønstret bliver i flamingoeffekten forklaret ud fra, at mennesket naturligt har en tendens til at overdrive det afvigende frem for det 'normale'. Den selektive perception, som det også kaldes, bliver på et niveau påvirket af den offentlige diskurs. Her spiller det altså en rolle, når statistikker viser, at personer i udsatte områder og indvandrere generelt bliver portrætteret skævt og negativt i medierne i forhold til, hvor meget de eksempelvis fylder i kriminalitetsstatistikkerne (Soei, 2011: 89). Samtidig sker der også en intersubjektiv afsmitning, hvor personer på baggrund af egne adfærdsmønstre tilpasser deres forventninger til andre. Kontekstualiseret betyder det, at når en respondent selv angiver, at denne udviser en stor grad af en given risikoadfærd, er personens forventninger til andres risikoadfærd også højere end gennemsnittet. Denne pointe bliver understøttet i surveyen, hvis man har luppen på dem, der angiver, at de har begået vold inden for det sidste år. Her tages der udgangspunkt i respondenterne fra kontrolgruppen, hvor der viser der sig en klar forskel.

Kontrolgruppens forventede risikoadfærd kontrolleret for graden af udøvet vold

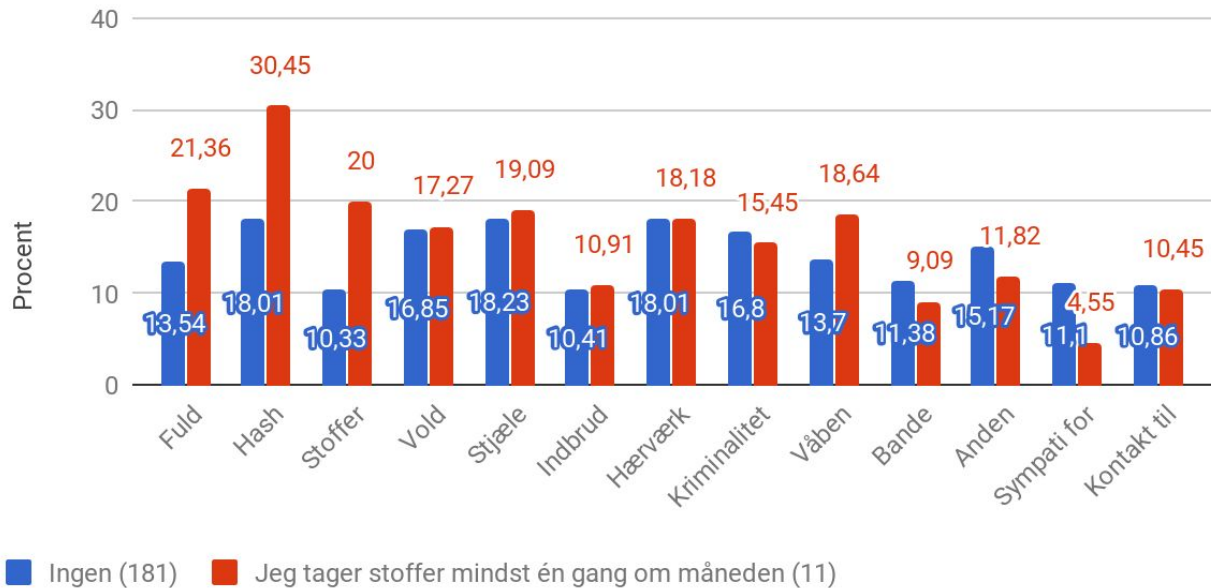

Figur 29: Hvor stor er forskellen på kontrolgruppens forventning til beboernes risikoadfærd, hvis du har været voldelig/ikke voldelig.

Ovenstående figur viser, at syv personer i kontrolgruppen, har besvaret, at de enten har udøvet vold én eller flere gange inden for det seneste år sammenlignet med 185 respondenter, der ikke har. Tanken om den selektive perception bliver i dette tilfælde bekræftet, da forventningerne om beboernes adfærd både dels er systematisk overdrevne sammenlignet med de andre i kontrolgruppen, men også afhænger af deres egen adfærd. Blandt andet forventer de syv respondenter, at godt 30 procent af beboerne har været voldelige inden for det seneste år, mens den resterende del af kontrolgruppen kun forventer cirka 17 procent, hvilket også er en overdrivelse sammenlignet med den selvrapporterede adfærd, som er 3,9 procent. Overdrivelsen er dog mere end tre gange så stor for dem med voldelig baggrund. I et større billede angiver de syv personer gennemsnitligt, at risikoadfærden blandt beboerne er på omkring 22 procent sammenlignet med resten af kontrolgruppens besvarelser, der er på knap 14 procent.

Blandt de 11 personer, der tilkendegiver, at de tager 'hårdere stoffer en gang om måneden', tegner der sig også et interessant mønster. Hvis man følger samme rationale, burde deres overdrevne forventninger til beboernes risikoadfærd også overstige resten af kontrolgruppens konsekvent.

Kontrolgruppens forventede risikoadfærd kontrolleret for indtag af stoffer

Figur 30: Hvor stor er forskellen på kontrolgruppens forventning til beboernes risikoadfærd, hvis du har taget stoffer mindst én gang om måneden/ikke taget stoffer.

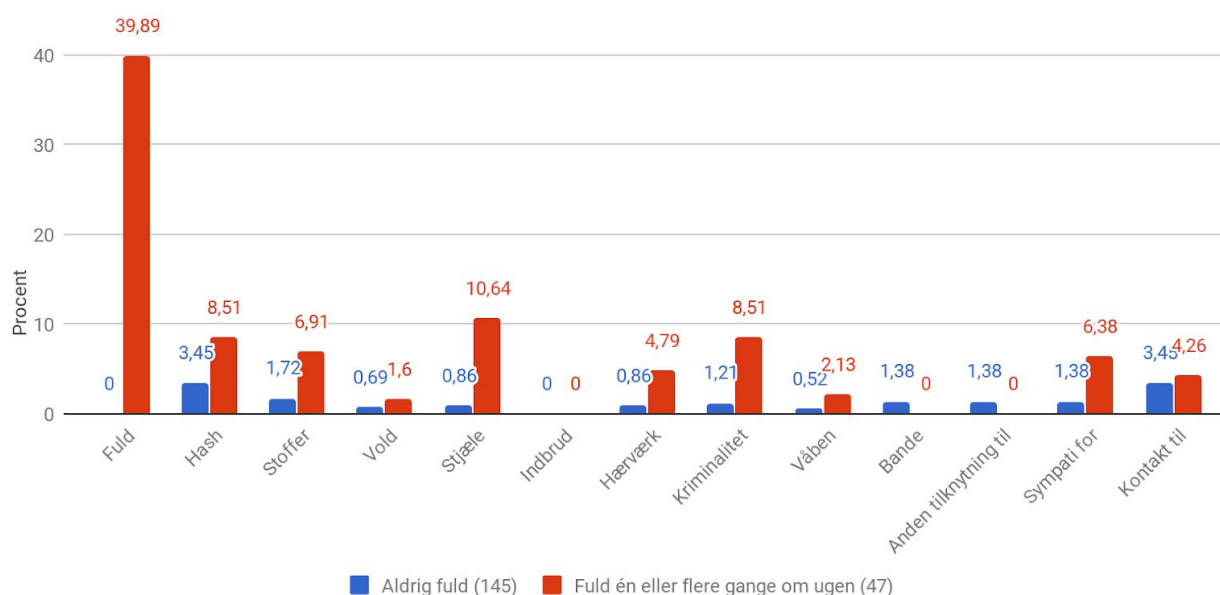
Det er også tilfældet i en del af besvarelsene i forhold til risikoadfærd. Som det ses i det ovenstående, så er de 11 respondents gennemsnitlige overdrivelser i forhold til andre former for misbrug af rusmidler (fuldskab, hashrygning og brug af hårdere stoffer) højere end hos resten af kontrolgruppen med henholdsvis cirka otte procent, 12 procent og ti procent. Til gengæld skyder gruppen under mål sammenlignet med resten af kontrolgruppen, når det kommer til forventninger om 'beboernes' relation til bander og ekstreme grupper ('med i en bande', 'tilknytning til bande', 'sympati for ekstreme grupper', 'kontakt til ekstreme grupper'), hvor de 11 respondenter gennemsnitligt udviser en social underdrivelse målt imod resten af kontrolgruppen. Denne betragtning er med til at tilføre en nuance til den eksisterende forskning fra blandt andet flamingoeffekten, hvor det antages at et udslag i én form for risikoadfærd, vil medføre en samlet stigning af risikoadfærd. I stedet kan man argumentere for, at man burde inddele og adskille risikoadfærdsformer i forskellige kategorier, der har større gensidig afsmitning på hinanden end andre. I dette tilfælde ville det være oplagt at lave en distinktion mellem brug af rusmidler (alkohol, hash og stoffer) og tiltrækning af ekstreme miljøer.

5.4.1.2 Når risikoadfærden hober sig op

Denne distinktion bunder også i en pointe, der stikker dybere end de specifikke nedslagspunkter på risikoadfærd, vi har foretaget i ovenstående afsnit (voldelig adfærd og brug af hårde stoffer) sammenlignet med disse gruppers forventninger til beboernes risikoadfærd. I stedet er det også relevant at adressere sammenhængen mellem, om en respondent der tilkendegiver, at disse udøver én form for risikoadfærd også statistisk samlet set ligger højere på risikoadfærden med hensyn til den selvrapporterede adfærd.

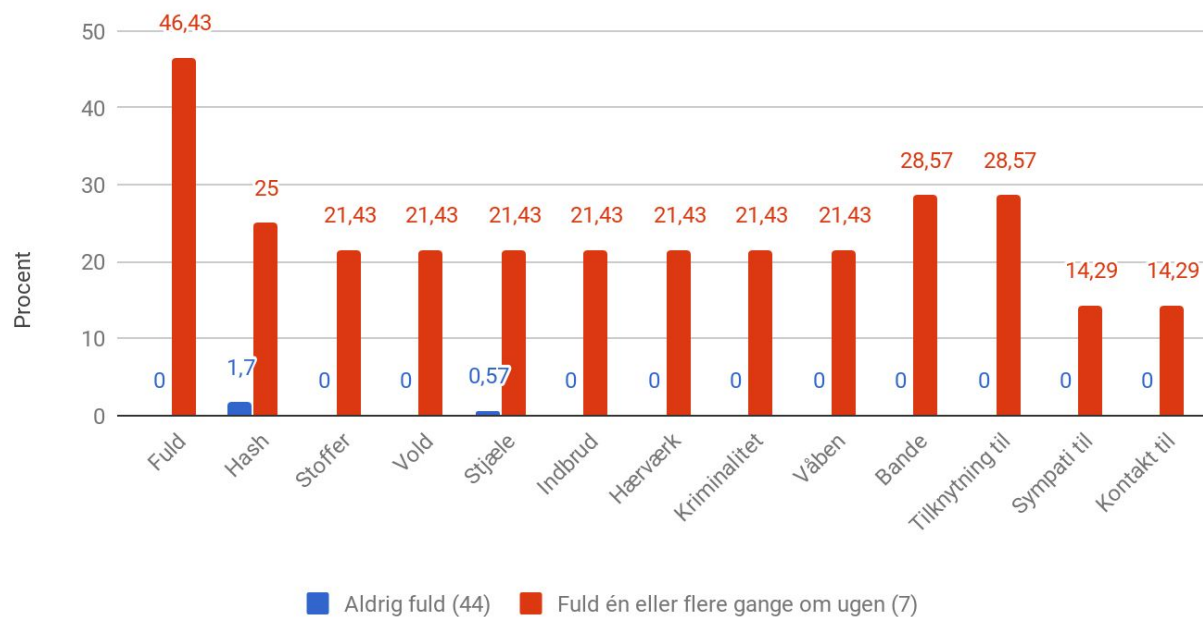
I kontrolgruppen er der 47 respondenter, der angiver, at de er fulde to eller flere gange ugentligt i gennemsnit, mens det samme gælder for syv respondenter blandt beboerne. Fælles for begge disse grupper er, at de i gennemsnit udviser langt mere risikoadfærd sammenlignet med resten af deres tilhørsgruppe. For de 47 respondenter i kontrolgruppen, i figur 31, er selvrapporteringen næsten seks gange højere (1,3 procent mod 17,53 procent), mens skellet mellem de syv beboere, i figur 32, sammenlignet med resten af gruppen er mere end 130 gange så høj (0,17 procent mod 23,63 procent).

Kontrolgruppens risikoadfærd kontrolleret for mængden af indtaget alkohol

Figur 31: I hvor stor grad udviser kontrolgruppen risikoadfærd, når de drikker sig fulde én eller flere gange om ugen/aldrig drikker sig fulde?

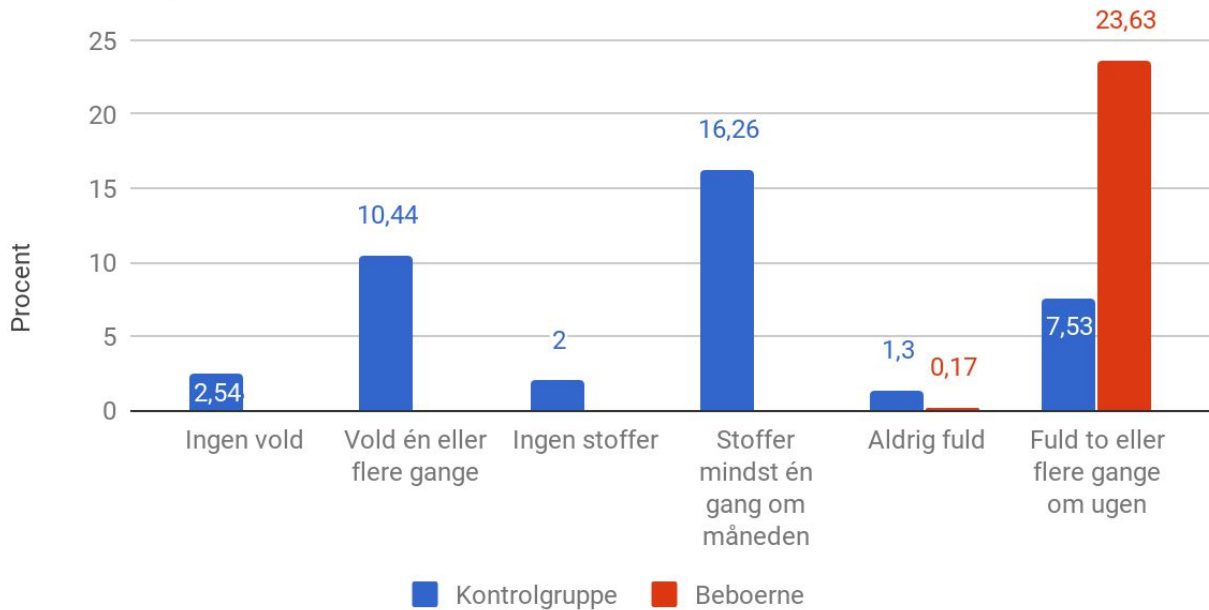
Beboerne i forsømte boligområders risikoadfærd kontrolleret for mængden af indtaget alkohol

Figur 32: I hvor stor grad udviser beboerne i forsømte boligområder risikoadfærd, når de drikker sig fulde én eller flere gange om ugen/aldrig drikker sig fulde.

Her er det meget bemærkelsesværdigt at stort set alle de beboere, der udviser risikoadfærd, drikker sig fulde på ugentlig basis. For det første er det med til at pointere, at kontinuerligt alkoholmisbrug muligvis - som tidligere påvist andre steder i forskningen gennem vadestensmodellen - er den første vej mod andre former for risikoadfærd (Børnerådet, 2016). Dernæst viser begge mønstrene - sammen med tallene fra kontrolgruppens selvrapporerede risikoadfærd på områder som vold og hårde stoffer - at de respondenter, der har en høj selvrapporeret risiko på ét punkt også generelt udviser mere risikoadfærd end andre. Her bliver flamingoeffektens rationale om, at risikoadfærd skal forstås som en samvariation snarere end uafhængige variable, bekræftet ved nærmere analyse af de udvalgte nedslagspunkter.

Respondenternes gennemsnitlige risikoadfærd når de udviser forskellige former for risikoadfærd

Figur 33: Hvor stor en procent er respondenternes gennemsnitlige risikoadfærd, når de udviser en anden form for risikoadfærd.

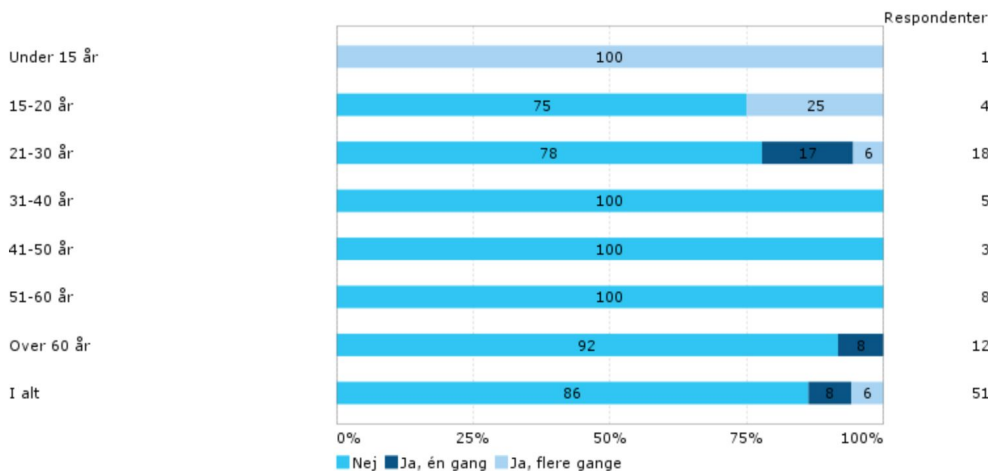
5.4.1.3 Anerkendelse, imitation og sociale overdrivelser

Gennem vores analyse har vi påvist, at sociale overdrivelser eksisterer i begge respondentgrupper, og at denne tilmed udspiller sig internt i forskellige grupperinger. Det gælder både intern og eksternt. I kommende afsnit vil vi kort vende begreber fra Gabriel Tarde, Thomas Humphrey Marshall og Aydin Soei og forklare, hvordan sociale overdrivelser dels reproduceres, og hvordan de kan være med til at etablere segregerede felter, der i værste tilfælde kan blive afkoblet fra resten af samfundet.

“Jeg har boet her i 43 år. Jeg har altid været meget aktiv i boligområdet og har rigtig mange venner herfra. Jeg kunne ikke drømme om at flytte”, “Jeg er glad for at bo i Gadehavegård” og “Husk også, at spørg ind til de positive ting, der sker!” - anonyme besvarelser fra beboergruppen, 9. maj 2018.

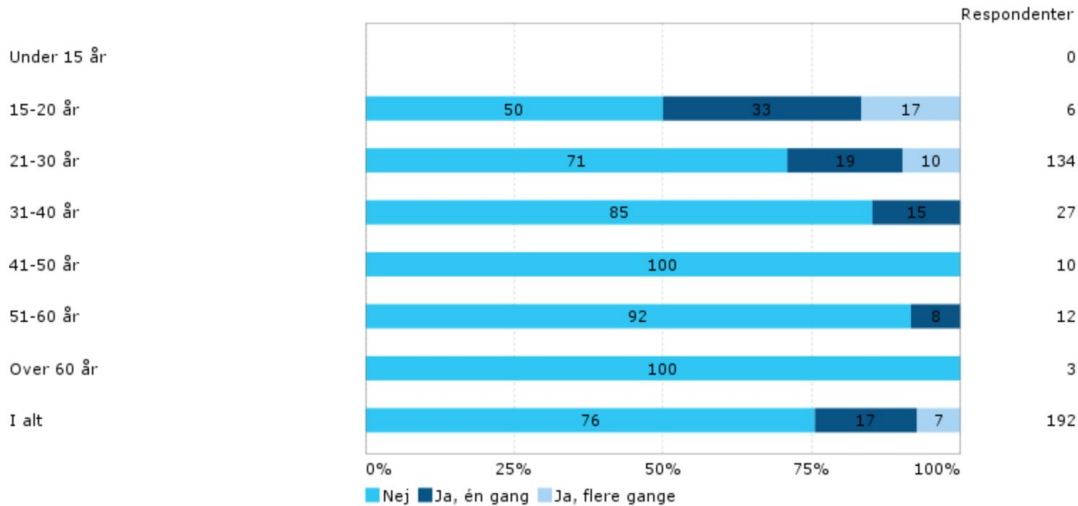
Følgende citater stammer fra tre af surveyens respondenter, der alle bor i områder på regeringens ghettoliste. Ovenstående personer udviser tydeligvis stor tilfredshed med at være bosat i områder, der fra politisk hold har fået et stempel som et sted for samfundets afvigere. Her anfører første besvarelse af de tre, at respondenteren gør brug af sine lokalpolitiske rettigheder, og samtidig at denne således bidrager med noget til det omkringliggende samfund, denne lykkeligt færdes i. Ovenstående citater er altså et vidnesbyrd om, at nogle af 'beboerne' er godt tilfredse med at bo, hvor de gør - ligesom den sidste efterspørger en anderledes, positiv framing, i stedet for en undersøgelse af ghetto-begrebets konsekvenser. Disse citater står i skærende kontrast til Aydin Soeis begreb om modborgerskab. Da modborgerskabsbegrebet primært omfatter unge i de forsømte boligområder, er det relevant at tage et nærmere blik på den gruppe i vores survey af 'beboerne'. Her viser det sig, at langt størstedelen af dem, der har en selvrapporteret risikoadfærd med hensyn til alkoholforbrug - den risikoadfærd der er flest respondenter i - er unge.

Nu kommer der en række udsagn om dig selv. Du skal besvare med det svar, der passer bedst på dig. - Jeg er fuld to eller flere gange om ugen
Krydset med: Hvad er din alder?

Figur 34: Hvor gamle er beboerne i de forsømte boligområder, som drikker sig fulde to eller flere gange om ugen. Figuren viser således, at godt en fjerdedel af respondenterne (26 procent) i alderen under 15 til 30 år, som vi kategoriserer som 'unge', ifølge deres selvrapportering i gennemsnit drikker sig fulde to eller flere gange ugentligt. Det er dog vigtigt at hæfte sig ved det minimale antal af respondenter, der gør det meget svært at generalisere på nogen måde. Hvad angår kontrolgruppen, så kan man se samme mønster.

Jeg er fuld to eller flere gange om ugen?
Krydset med: Hvad er din alder?

Figur 35: Hvor gamle er respondenterne fra kontrolgruppen, som drikker sig fulde to eller flere gange om ugen.

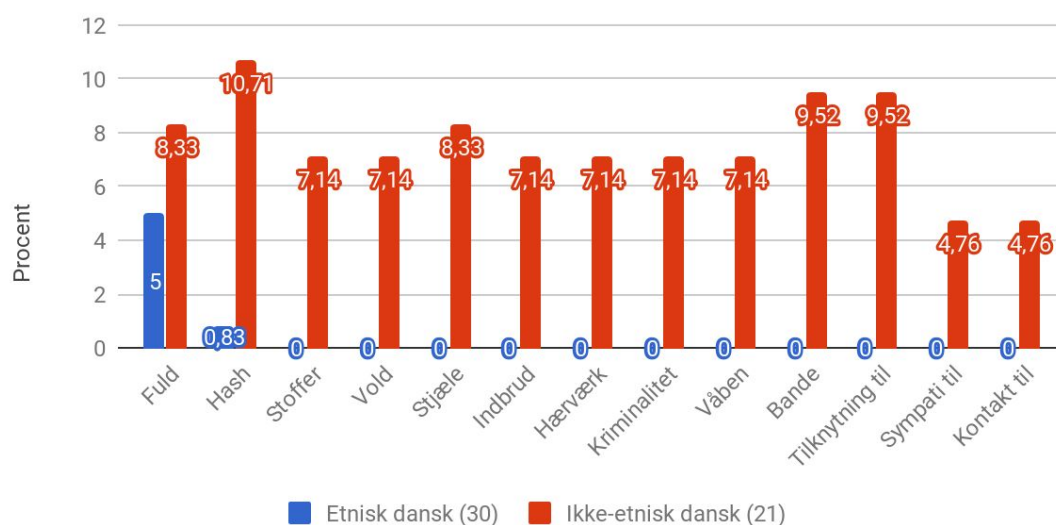
Her er der til forskel et noget mere solidt empirisk grundlag at understrege pointen ud fra. Alene i aldersgruppen 21 til 30 år er der 134 respondenter, og blandt disse er det hele 29 procent, der angiver, at de er fulde mindst to gang ugentligt.

Hvis man følger Soeis teori, om at det er sådanne risikoadfærdsfaktorer, der dominerer blandt unge - uagtet om det er i de forsømte områder - så kan man argumentere for, at disse skadelige anerkendelsesparametre bliver videreført gennem en reproducering af værdier i områder, der i forvejen er forsømte. Dette sker dels også ud fra Gabriel Tardes rationale om, at borgere ubevidst imiterer hinanden. Her vil der således være en risiko for, at disse skadelige værdier bliver videreført blandt de yngre grupper i de forsømte boligområder, hvor det tidligere er vist, at de unge føler sig diskrimineret og særligt udsatte - ligesom det fremgår senere i analysen, at beboerne føler sig mere stigmatiserede end kontrolgruppen, selvom deres selvrappede risikoadfærd mange steder ligger lavere. Med andre ord kan vi således ikke entydigt pege på, hvorvidt der er sammenhæng mellem de observationer og i givet fald, hvilken der forårsager den anden. Her må vi igen henvise til endogenitetsproblemet og vores manglende evne til at kunne påvise en tidsmæssig sammenhæng.

Når man vender blikket mod, hvilken rolle baggrundsspørgsmålene spiller i forhold til risikoadfærd blandt beboerne, kan man finde nye sammenhænge. Soei anerkender på den ene

side, at mænd med indvandrerbaggrund er hyppigere repræsenteret i kriminalitetsstatistikkerne, men hvis man korrigerer for baggrundsvariable som alder og uddannelse, så bliver disse forskelle nærmest udvisket (Soei, 2011: 152). Hvis vi tager afsæt i beboernes adfærd i en distinktion mellem etniske danskere og personer med efterkommer- og indvandrerbaggrund, ser man - som Soei foreskriver - at en overrepræsentation af respondenter i den sidste gruppe.

Beboere i forsømte boligområders egen risikoadfærd kontrolleret for etnicitet

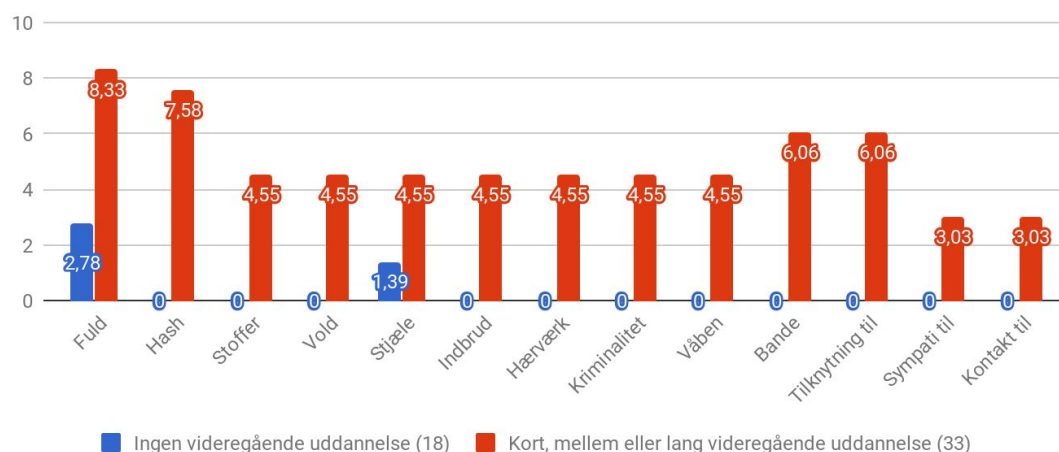

Figur 36: I hvor stor grad udviser etniske danskere og ikke etniske danskere i forsømte boligområder risikoadfærd.

Den ovenstående figur, som sammenligner forskellige former for risikoadfærd med beboernes etniske baggrund (etniske danskere sammenlignet med respondenter med indvandrer- og efterkommerbaggrund), viser en tydelig sammenhæng. Her viser de personer, der ikke har etnisk dansk baggrund, en tydelig selvrapporteret overvægt, hvad angår risikoadfærd. Det gælder særligt for tilknytningen til bander og ekstreme grupperinger, hvor det udelukkende er respondenter med indvandrer- og efterkommerbaggrund, der tilkendegiver denne relation. Igen må vi påpege, at den statistiske usikkerhed spiller en stor rolle i forhold til vores manglende generaliserbarhed. Hvis vi dog alligevel følger Soeis rationale, bør vi se en anden sammenhæng efter korrigerings for andre tredjevariable.

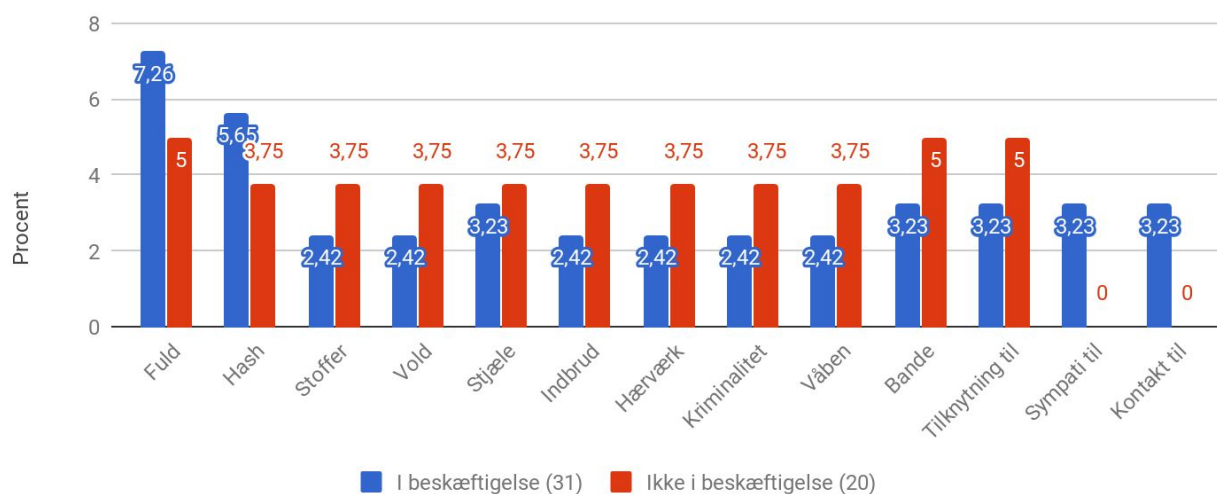

Beboere i forsømte boligområders egen risikoadfærd fordelt på uddannelse

Figur 37: I hvor stor grad udviser beboerne i forsømte boligområder risikoadfærd, når de maksimalt har en gymnasial uddannelse sammenlignet med beboere med videregående uddannelser.

Beboere i forsømte boligområders egen risikoadfærd når de er i beskæftigelse/ikke i beskæftigelse

Figur 38: I hvor stor grad udviser beboerne i forsømte boligområder risikoadfærd, når de er i beskæftigelse/ikke i beskæftigelse.

Når man tager hensyn til baggrundsvariablene uddannelse og beskæftigelse, ser man dog ikke en stor ændring i forhold til distinktionen på etnicitet. Blandt de 18 respondenter der ikke har en

videreuddannelse, er der kun få, der selvrappporterer en form for risikoadfærd i form af drukvaner og at have stjålet. Når man fokuserer på tilknytning til arbejdsmarkedet - og særligt de 20 respondenter - der står udenfor beskæftigelse, finder man igen ikke en forklarende kontrolvariabel, da forskellen mellem de beskæftigede og ikke-beskæftigede er minimal.

Det ser således ud til, at surveyens resultater på risikoadfærd adskiller sig fra Soeis pointe om, at kontrol for tredjevariable har den bedste forklaringskraft i forhold til at udvise risikoadfærd, selvom datagrundlaget med fordel kunne have været mere solidt. I følgende delanalyse vil vi fortsat forsøge at adressere, hvilke baggrunds- og kontrolvariable generelt, der har en forklaringskraft i forhold til at udpensle sammenhænge mellem hvorvidt, hvordan og hvorfor visse respondentgrupper føler sig stigmatiseret i vores survey.

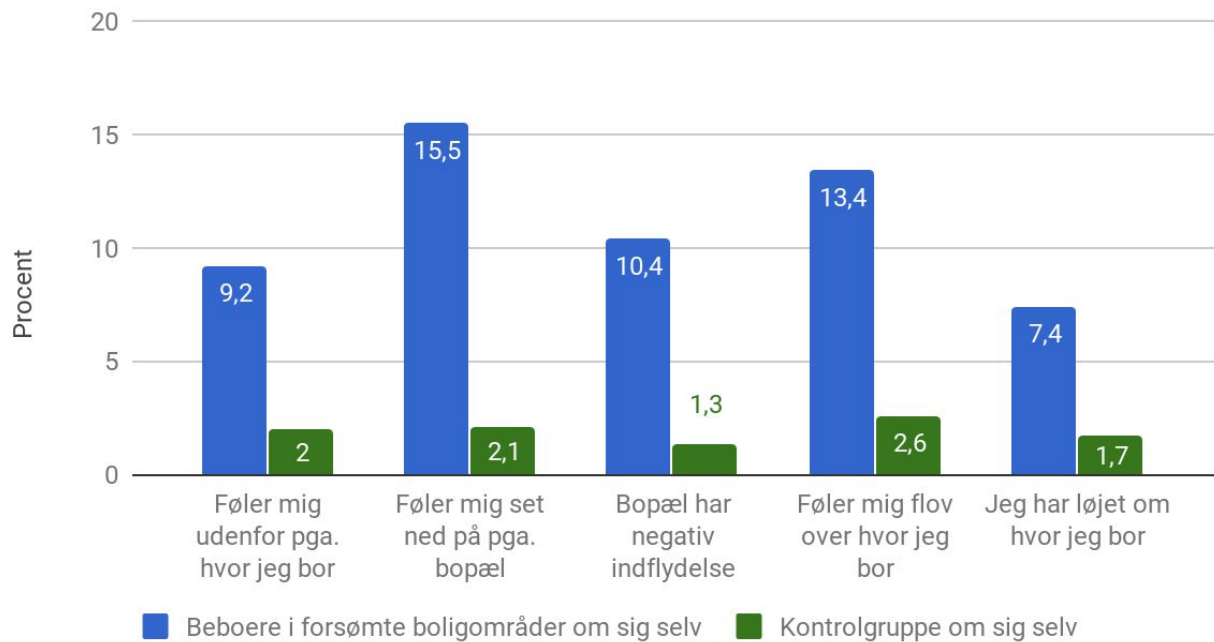
5.4.2 Stigma

Denne del af analysen vil tage udgangspunkt i sidste del af spørgeskemaet, der omhandler territorial stigmatisering. Altså de spørgsmål der drejer sig, om hvorvidt beboerne føler sig uden for, set ned på, føler sig flov over deres bopæl og hvorvidt de har løjet om eller har følt, at deres bopæl har haft en negativ indflydelse på deres liv. Her vil vi indledningsvis teoretisk forsøge at forklare, hvad der ligger bag resultaterne gennem en sammenligning med kontrolgruppen. Dernæst vil vi undersøge, hvorvidt forskellige tredje variable kan have haft en indflydelse og/eller kan bidrage til at forklare resultaterne i dybden.

5.4.2.1 Beboere og kontrolgruppe

Som den deskriptive del af analysen fremlægger, ser man en tydelig forskel mellem beboere og kontrolgruppe. Beboerne har betydelig større andel af respondenter, der har svaret, at de enten føler sig udenfor, set ned på, følt sig flov over eller har løjet om hvor de bor, end kontrolgruppen. Endvidere er der flere af beboerne end kontrolgruppen, der har svaret, at de føler deres bopæl har en negativ indflydelse på deres liv og livschancer. Man kan derfor antage, ved første udgangspunkt, at beboerne er mere stigmatiseret end kontrolgruppen.

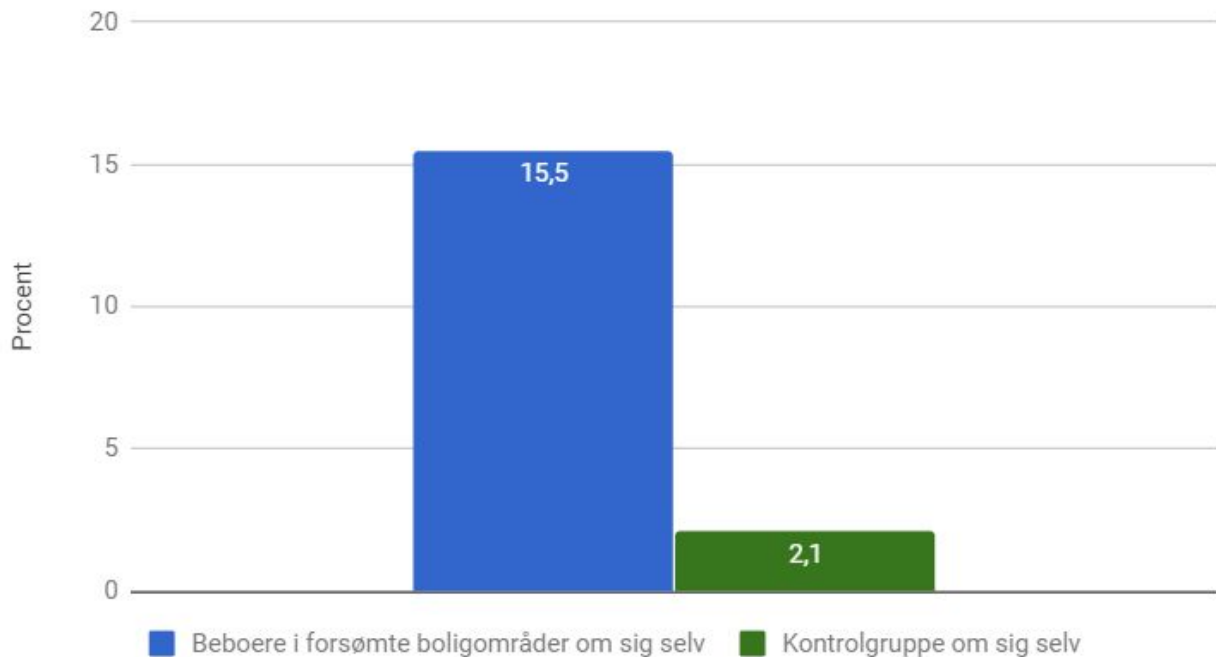
Samlet stigma

Figur 28: Overblik over beboerne og kontrolgruppens reelle følelse af stigmatisering i procent.

Men vi må gå dybere ned i teorien og empirien for at undersøge de bagvedliggende strukturer, der kan ligge til grund for disse besvarelser. Først om fremmest er det værd at bide mærke i, hvordan respondenterne har svaret til de enkelte spørgsmål. Især spørgsmålet om, hvorvidt beboerne føler sig set ned på i forhold til deres bopæl, er interessant. Her ser man det største skel mellem beboerne og kontrolgruppen. Samtidig ser man, at hele 15,5 procent af beboerne føler sig set ned på.

Føler mig set ned på pga. bopæl

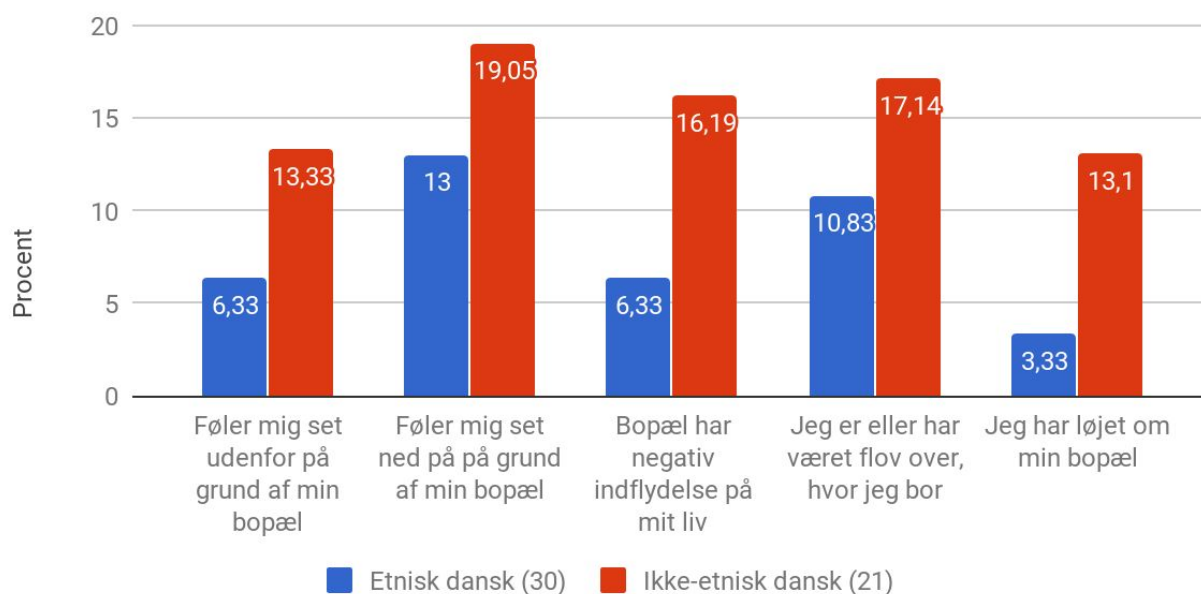
Figur 19: Hvor mange procent af beboerne og kontrolgruppen føler sig set ned på grundet deres bopæl.

Når beboerne giver udtryk for dette, må man antage, at det er fordi, de møder fordomme vedrørende deres bopæl samtidig med, at de føler at omverden tænker dårligere om dem grundet deres bopæl. Her ser man en stigmatiseringsproces. Spørgsmålet klarlægger ikke hvem, der ser ned på dem. Vi ved derfor ikke, om det er mennesker, de møder i deres hverdag, eller om det er politikere og journalister, der er med til at medfører denne form for stigmatisering. Det vigtige her er som sådan ikke, hvor stigmatiseringen kommer fra, men at det er en følelse, nogle af respondenterne har. Hvis man kigger på kontrolgruppen, ser man, at kun 2,1 procent føler sig set ned på i forhold til deres bopæl, og der er derfor en markant forskel på de to grupper. Men der er flere forskellige faktorer, der kan forklare disse resultater. Der findes flere forskellige former for stigmatisering, og når respondenterne føler sig set ned på, må man nødvendigvis undersøge, hvilke andre former for ulighedsfaktorer der kan give dem følelsen af at være set ned på. Blot at antage, at der er tale om territorial stigmatisering, er ikke nok, og der må samtidig kontrolleres for tredjevariable, så vi udelukker andre faktorer, der kan have indflydelse på respondenternes svar. Disse kan eksempelvis være respondentens etnicitet, uddannelsesniveaue og tilknytning til arbejdsmarkedet.

5.4.2.2 Etnicitet og stigmatisering

Hvis vi ser på den samlede stigmatiseringsfølelse blandt etnisk danske og ikke-etnisk danske respondenter, ser man eksempelvis, at ikke-etnisk danskere generelt har en højere følelse af at være stigmatiseret grundet sit boligområde end etnisk danskere i samme boligområde:

Territorial stigmatisering for beboere i forsømte boligområder kontrolleret efter etnicitet

Figur 39: Hvor stor er forskellen på følelsen af stigmatisering blandt beboerne i de forsømte boligområder, hvis de er etnisk danskere eller ikke-etnisk danskere¹.

Disse respondenter kan, i nogle tilfælde, bære et synligt stigma, der gør, at de er og føler sig i en mere marginaliseret position end de etnisk danske respondenter. Territorial stigma medfører en umiddelbar tanke om normafvigelse, som Wacquant betegner som værende refleksbetinget. (Wacquant, 2013: 178). Og det er netop den følelse, mennesker udsat for territorial stigmatisering sidder tilbage med; at falde uden for normen. Men ved at have en anden oprindelse end dansk falder

¹ Her er ikke-vestlig indvandrer/flygtning, vestlig indvandrer/flygtning, ikke-vestlig efterkommer og vestlig efter slået sammen til en kategori, så vi på den ene side har etnisk danskere og på den anden side ikke-etnisk danskere. Det må antages at etnicitet er en ulighedsfaktor, der kan påvirke respondents svar, og det er derfor nødvendigt at lave denne opdeling.

man dermed automatisk uden for 'normen', og dette kan være med til at forstærke en følelse af at blive set ned på.

5.4.2.3 Uddannelse og stigmatisering

Med dette in mente kunne det være fristende umiddelbart at tro, at mennesker med ingen eller lavere uddannelser, har en tendens til at ligge højere på stigmatiseringsskallen. Respondenter med højere uddannelser, ligger umiddelbart højere på klasserangsstigen. Mennesker med en høj uddannelse, har i mange tilfælde, flere ressourcer. Både gennem netværk man opnår gennem studiet, men de tjener generelt også flere penge end mennesker med lavere uddannelser.

Personindkomster efter indkomsttype, køn, enhed, område, uddannelsesniveau og tid

	2015	2016
2 Indkomst i alt, før skatter mv. (3+7+22+26+29)		
Mænd og kvinder i alt		
Gennemsnit for alle personer (kr.)		
Hele landet		
10 GRUNDSKOLE	188 848	189 703
20+25 GYMNASIALE UDDANNELSER	237 166	233 595
35 ERHVERVSUDDANNELSER	323 262	328 512
40 KORTE VIDEREGÅENDE UDDANNELSER	393 524	396 736
50+60 MELLEMLANGE VIDEREGÅENDE UDDANNELSER INKL. BACHELOR	395 818	397 161
65 LANGE VIDEREGÅENDE UDDANNELSER	603 724	583 150

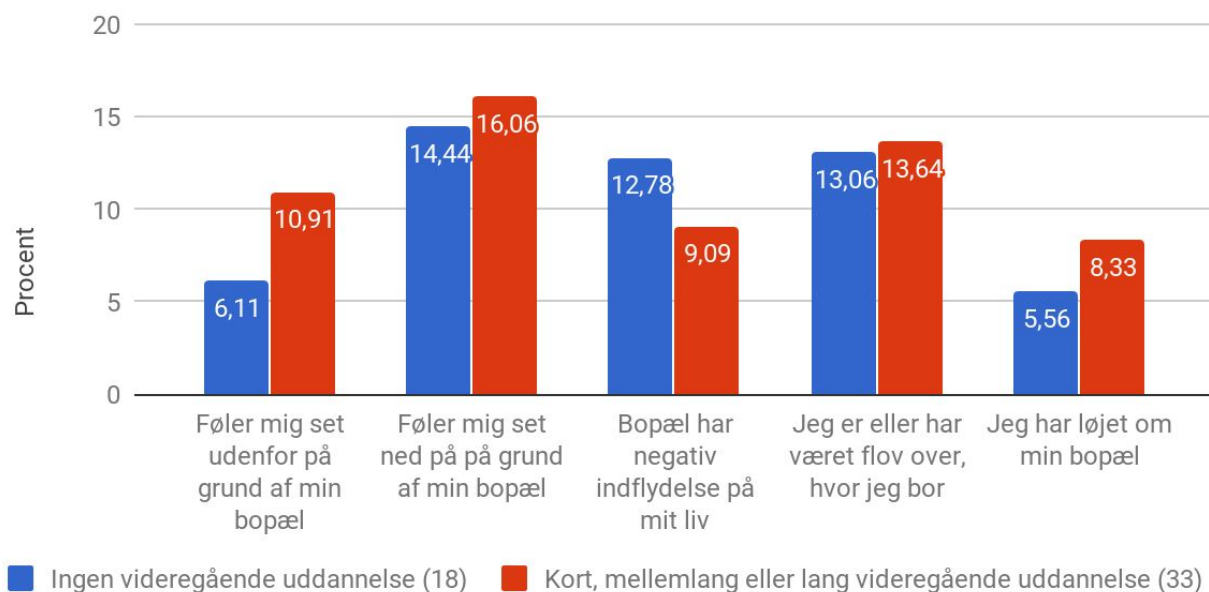
Indvadrenes medbragte uddannelse er kommet med fra 2016. Det giver et databrud mellem 2015 og 2016.

Figur 40: Personindkomster efter indkomsttype, køn, enhed, område, uddannelsesniveau og tid i 2015 og 2016 (Danmarks Statistik, 2017a).

Man kan derfor antage, at disse mennesker er mindre stigmatiseret end mennesker i en mere svækket position i samfundet. Men dette er umiddelbart ikke det, vi ser i vores survey. Når vi kontrollerer for tredje variabelen 'uddannelse', ser vi, at beboere med de højeste uddannelser, ligger højere på fire ud af fem parametre. Heriblandt 'Jeg føler mig udenfor på grund af min bopæl', 'jeg føler mig set ned på på grund af min bopæl', 'jeg er eller har været, hvor jeg bor', 'jeg har løjet om min bopæl'. De ligger dog lavere end beboere med lavere uddannelser mht. hvorvidt deres bopæl

har haft en negativ indflydelse på deres liv.

Territorial stigmatisering blandt beboere i forsømte boligområder kontrolleret efter typer af uddannelse

Figur 41: Hvor stor er forskellen på følelsen af stigmatisering blandt beboerne i de forsømte boligområder, hvis de har en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse, kontra hvis de ikke har en videregående uddannelse.

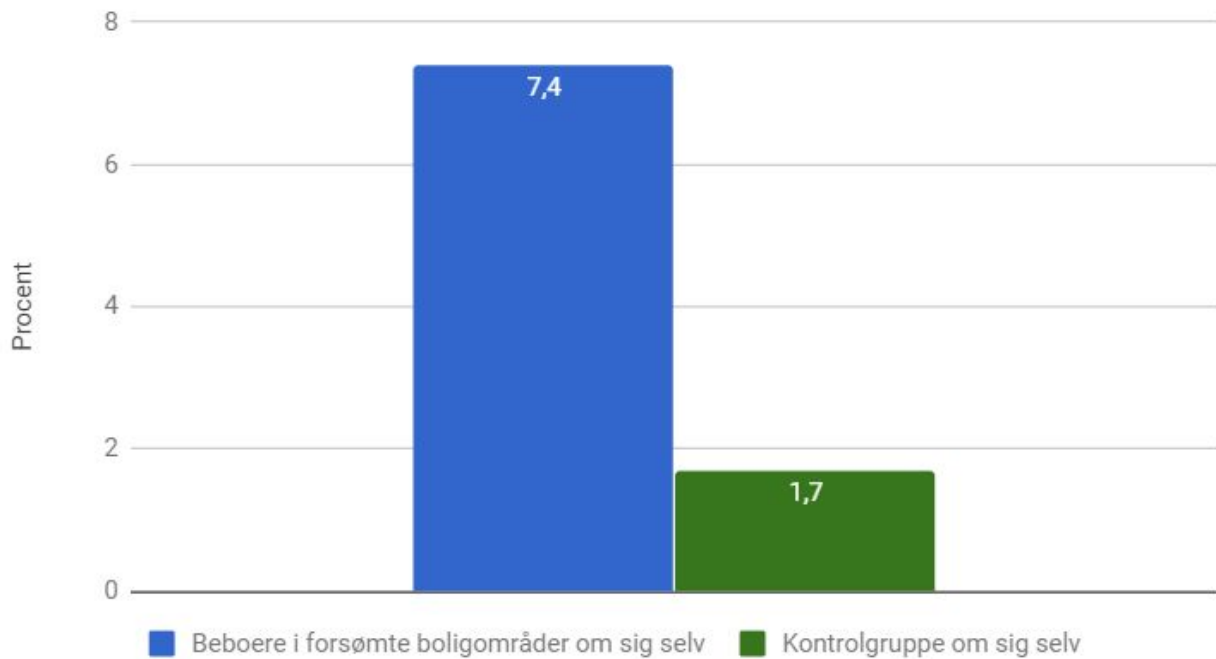
Dette kan forklares med, at stigma oftest opstår, når der er en uoverensstemmelse mellem et individs faktiske sociale identitet og dets tilsyneladende sociale identitet (Goffman, 2009: 83). Disse individer med videregående uddannelser har som udgangspunkt ressourcer og kan derfor føle, at de er stærkt positioneret i samfundet. Men dette stemmer ikke overens med de stigma, der er forbundet med ghettoen og deres boligområde. Derfor sker der en uoverensstemmelse, der kan forklare, hvorfor beboere med højere uddannelser føler sig mere stigmatiseret. Derfor kan disse mennesker have en større følelse af at føle sig udenfor og set ned på. Aydin Soei påpeger endvidere, at man ser flere klager blandt højtuddannede indvandrere (Soei, 2011: 150). Dette kan forklares med, at der er stigma forbundet med det at være indvandrer. Men samtidig positionerer de sig stærkt i samfundet ved at have en videregående uddannelse, og derfor sker der en uoverensstemmelse mellem deres faktiske og tilsyneladende sociale identitet, hvilket fører til en større oplevelse af diskrimination. Samme tendens finder vi altså her i opgaven, men her er stigmatiseringsformen bopæl i stedet for etnicitet.

Det eneste sted, vi ser beboere med videregående uddannelser, rapporterede lavere oplevet stigma, er i forhold til hvorvidt bopæl har en negativ indflydelse på deres liv. Her kan man sige, at i og med, at de enten er i gang eller har en videregående uddannelse, at dette giver dem nogle gode chancer, for at finde arbejde etc. Her er det ikke bopælen, der tæller som en vigtig faktor, og derfor de ikke anser bopælen som være negativ for deres liv på samme måde som beboere uden en videregående uddannelse. Samtidig kan beboere uden videregående uddannelser føle, at den position, de er i, til tider skyldes deres bopæl.

En anden interessant iagttagelse vi finder, er også at der er flere med videregående uddannelser, der har løjet om deres bopæl. Dette er blandt andet en strategi for at forsøge at bryde med den territoriale stigmatisering – nemlig at distancere sig fra og i nogle tilfælde lyve om, hvor man bor. Territorial stigmatisering medfører nemlig en form for social differentiering og distancering. Beboere har ikke lyst til at identificere sig selv med de negative associationer, der forbindes med en ghetto. For at kunne genvinde en vis grad af værdighed og for at forsikre andre mennesker om ens sociale legitimitet, er det lettere at tage fuldstændig afstand fra ens naboer (Wacquant, 2013: 187). Netop derfor kan man forklare generelt, hvorfor vi ser, at flere beboere har løjet om, hvor de bor end kontrolgruppen:

Jeg har løjet om hvor jeg bor

Figur 22: Hvor mange procent af beboerne og kontrolgruppen har løjet om deres bopæl.

Efter kontrol for uddannelse som tredjevariabel kan det også antages, at disse mennesker i nogle tilfælde omgås med andre mennesker i højere sociale lag, og derfor har de følt sig nødsaget til at lyve om, hvor de bor for at undgå de negative associationer, de selv ser forbundet med ghettoen. De vil ikke sættes i samme 'boks' som andre beboere i samme område. Alt dette medvirker også til nedsat sammenhængskraft og lokal solidaritet i forsømte områder. Under distribueringen af spørgeskemaer kommenterede mennesker med meget stærke holdninger til emnet. En beboer i Korsværparken skrev således til os: *"Men jeg er jo også gået ud af folkeskolens 7. klasse. Hvad bilder I jer ind at kalde det ikke færdiggjort? Selvom jeg bor her, er der intet der passer på mit liv."* - Anonym beboer i Korsværparken, 9. maj 2018.

Her ser man, hvordan beboeren tager afstand fra resten af beboerne i sit område. Som respondenten siger 'selvom jeg bor her (...)', så passer respondenten ikke ind i de fordomme, der er forbundet med beboernes boligområde. En tendens Wacquant også finder i sine undersøgelser af ghettoen i Chicago:

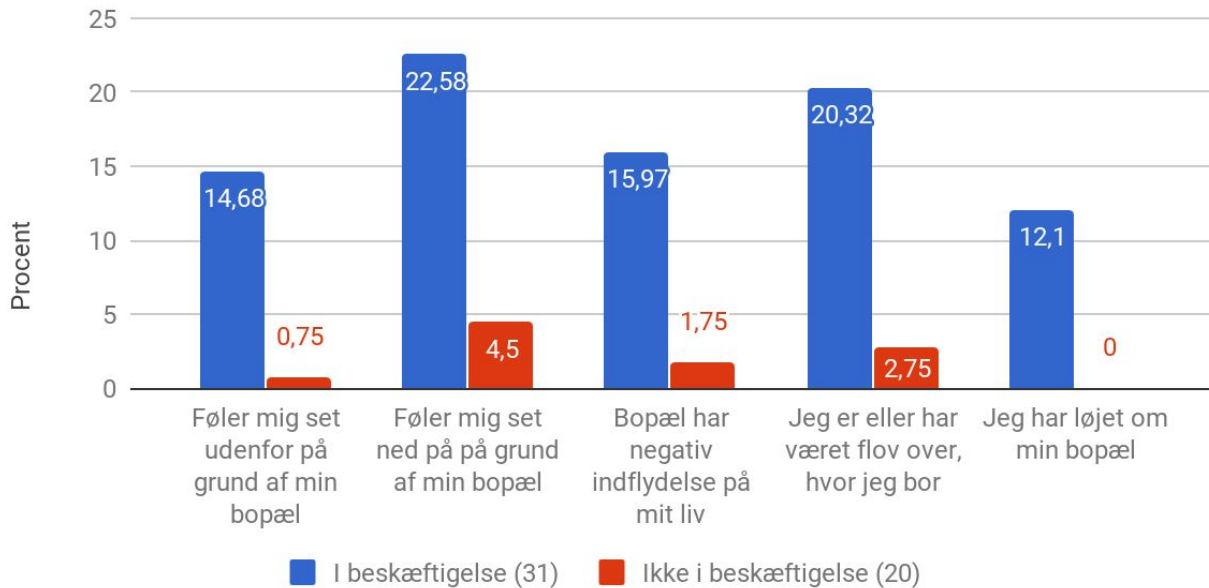
“Jeg ved for helvede ikke, hvad folk [heromkring] laver! Jeg tænker, at jeg for det meste holder mig for mig selv. Jeg blander mig ikke med folk i kvarteret (...) Jeg mener, jeg taler til dem, men med hensyn til at vide, hvad de har gang i, så ved jeg det ikke.” - Beboer i Chicagos ‘sorte bælte’ (Wacquant, 2014: 188)

Ved at nedgøre eller nedvurdere ens naboer i de forsømte boligområder og samtidig frigøre sig selv fra dem, genvinder man lidt af den værdighed, som territorial stigmatisering kan give følelsen af, man ellers havde tabt.

5.4.2.4 Beskæftigelse og stigmatisering

Et andet vigtigt element når man undersøger stigmatisering, er at se på, hvorvidt og hvordan beskæftigelse kan have effekt på respondenternes svar. Beskæftigelse, eller mangel på samme, kan være med til at definere menneskers sociale position og dermed give en følelse af ’at høre til’. Mangel på beskæftigelse kan i nogle tilfælde skubbe folk ud i en marginaliseret position, som visse stigmatiseringsformer er forbundet til. Ser vi imidlertid på beboernes svar, ses der en højere stigmatiseringsfølelse hos beskæftigede end hos ikke-beskæftigede:

Territorial stigmatisering for beboere i forsømte boligområder kontrolleret efter graden af beskæftigelse

Figur 42: Hvor stor er forskellen på følelsen af stigmatisering blandt beboerne i de forsømte boligområder, hvis de er i beskæftigelse/ikke i beskæftigelse.

Dette kan især forklares, hvis vi vender blikket mod regeringens ghettokriterier/definition (Transport- og Bygningsministeriet, 2017). Her er et af kriterierne, at andelen af beboere i området, uden for arbejdsmarkedet, skal overstige 40 procent. Man kan derfor udlede af dette, at der er en belæg for påstanden om, at en vis andel mennesker i 'ghettoer' er arbejdsløse. Dermed sker der en diskrepans mellem beboernes egentlige sociale identitet og deres tilsyneladende sociale identitet. Hvis du er i arbejde, men folk antager, at du er uden arbejde grundet din bopæl, kan du have en følelse af, at du bliver set ned på, og at det dermed har en negativ indflydelse på dit liv. Samtidig kan beboerne i beskæftigelse føle, at det har påvirket deres professionelle status, at de kommer fra en 'ghetto'. Du kan dermed også være mere tilbøjelig til at lyve eller være flov over din bopæl, hvis dette er de fordomme, du møder eller forventer at møde, når du fortæller om din bopæl. Hvis du er klar over de negative associationer, som dit boligområde er forbundet med, vil du undgå, at disse associationer også bliver forbundet med dig. Hvis de gør, kan det give en følelse af mistet selvværd og ydmygelse. Yderligere kan det tænkes, at mennesker i arbejde beskæftiger sig mere med mennesker uden for ghettoen, end dem der står uden for arbejdsmarkedet. De møder på arbejde og

er omringet af mennesker fra forskellige boligområder. Der kan derfor være en større afstandtagen fra ens boligområde, hvis det er kategoriseret som en 'ghetto' i mødet med mennesker 'udefra'. Det kan derfor anses som 'pinligt' eller 'flovt' at skulle fortælle, at du bor i en 'ghetto,' til mennesker du har et professionelt bånd til. Når du er arbejdsløs, er din sociale interaktion, i nogle tilfælde, begrænset eller i hvert fald mindsket, så du ikke på samme måde møder denne sociale skam, du føler knyttet til dit boligområde. Du befinder der mere i dit boligområde og kan på samme måde ikke føle dig 'udenfor' og 'set ned på', da man kan antage af mange af dine hverdags interaktioner er med beboere i samme område.

Med vores resultater kan man altså sammenfatte, at vi ser tendenser til, at beboerne føler sig stigmatiseret. Især sammenlignet med kontrolgruppen der ligger markant lavere i spørgsmålene rettet mod at afdække respondenternes stigmatiseringsfølelse. Dette kan altså betyde et selvværdstab hos beboerne, samtidig med at det kan gøre det mere tilbøjelige til at lyve, og samtidig skaber det en øget fragmentering i de forsømte boligområder, da beboerne er mere tilbøjelige til at vælge en 'jeg'-identitet fremfor en 'os'-identitet i et forsøg på at fremmedgøre sig selv fra sit bebyggelsesområde. For helt at komme ud af denne territoriale stigmatisering som beboerne føler, er det altså kun muligt fysisk at flytte fra området. Dette kan betyde, at de ressourcestærke i disse allerede forsømte boligområder vil flytte og dermed efterlade kvarterne i et endnu værre udgangspunkt end før (Wacquant & Larsen, 2008: 69). Alt dette er en problematik, der vil blive diskuteret i afsnittet.

5.5 Delkonklusion

Sammenfattende kan det siges, at vi i vores undersøgelse dissekerer de sociale overdrivelser og følelsen af stigmatisering, der gør sig gældende i begge spørgeskemaer i dette arbejdsspørgsmål. Med hensyn til risikoadfærd og sociale overdrivelser viser der sig først og fremmest et billede af at de, der har en høj selvrapporteret risikoadfærd også har forventninger til, at beboerne udviser en høj grad af risikoadfærd, selvom det ikke er tilfældet. Det er dog vigtigt at hæfte sig ved, at det ikke er ved alle former for risikoadfærd, det gør sig gældende, når det kommer til disse overdrivelser, men at man rettere bør inddele risikoadfærden i forskellige kategorier. Derudover kan vi ved enkelte nedslagspunkter udlede, at der er stor sandsynlighed for, at hvis man først udviser én form for risikoadfærd, er der risiko for, at man også udviser andre former for risikoadfærd. Endelig forsøger vi at korrigere for tredjevariable, der blandt andet viser - i modsætning til tidligere forskning - at

ethnicitet og risikoadfærd har en sammenhæng, og at vi ikke kan udligne sammenhængen ved at kontrollere for variable som uddannelse og beskæftigelse.

Samtidig finder vi tegn på, at beboerne i områder på regeringens ghettoliste har en følelse af stigmatisering, der adskiller sig fra kontrolgruppen. Ved kontrol for tredjevariable ser vi, at ikke-etniske danskere ligger højere på stigmatiseringsskalaen, end etnisk-danskere gør. Vi finder endvidere, at mennesker med videregående uddannelse har en større stigmatiseringsfølelse end dem uden en videregående uddannelse. Afslutningsvis finder vi, at folk i beskæftigelse også har en højere stigmatiseringsfølelse end respondenter uden tilknytning til arbejdsmarkedet. Her er der især mange, der har løjet om, hvor de bor. Dette udleder vi, kan være et forsøg på at distancere sig selv fra sine naboer. Derudover kan vi antage, at disse mennesker højst sandsynligt ofte befinder sig i sociale sammenhænge med mennesker uden for de forsømte boligområder, og derfor føler sig nødsaget til at lyve om bopæl. Samme tendenser vi også finder hos respondenter med videregående uddannelser.

6. Ghettolisten: Marginalisering af det dysfunktionelle

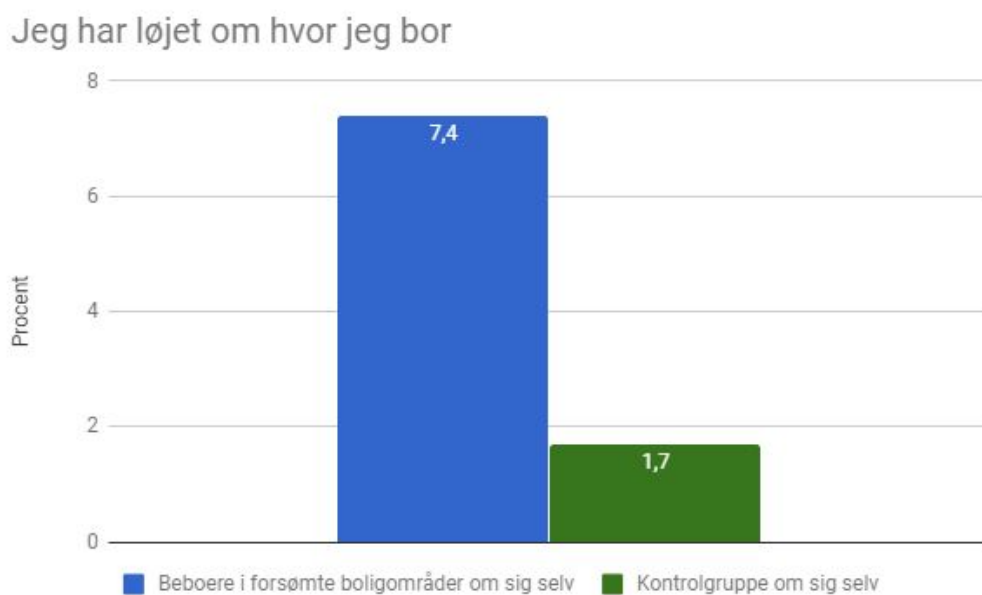
I løbet af analysen har vi kunnet påvise, at der ses en tendens til, at respondenter generelt har overdrevne forventninger til risikoadfærden blandt beboere i områder på regeringens ghettoliste. På samme måde har vi påvist, at de der bor i et forsømt boligområde, føler sig mere stigmatiserede. Både Larsen og Wacquant peger på, at de negative forventninger til forsømte boligområde (primært gennem lovgivning) skaber større fordomme og dermed mere stigmatisering (Delica & Hansen, 2014: 1). Med andre ord knytter forskerne de to relationer, som vi også finder i vores survey, sammen. Forskellen er blot, at vi ikke kortlægger den tidsmæssige sammenhæng mellem variablene, det ene af i alt fire krav om kausalitet, i undersøgelsen. Dermed møder vi endogenitetsproblemet, hvor vi ikke kan udlede, hvorvidt de overdrevne sociale antagelser forårsager følelsen af at være stigmatiseret eller omvendt.

Alligevel vil vi dog i dette afsnit forsøge at diskutere, hvilke konsekvenser regeringens nye udspil kan have for beboere i de forsømte boligområder. Her vil det empiriske grundlag således både dække over vores egne resultater og tidligere forskningsmæssige fund.

Vi har i analysen af vores spørgeskemaundersøgelse vist, at der eksisterer en oplevelse af stigmatisering blandt beboere, men vi har ikke undersøgt helt konkret, hvor denne stigmatisering opstår. Som tidligere præsenteret har den offentlige diskurs en påvirkning på, hvordan man som samfund tænker og føler om specifikke emner. Også i 'ghetto'-feltet har den offentlige diskurs en indflydelse på beboerne i de forsømte boligområder. Problemet ved, at der hersker sociale overdrivelser i den offentlige debat, siger Wacquant således om:

“Når offentligheden i almindelighed deler og udbreder den fordomsfulde opfattelse, at det er sådan, det er, så er dét i sig selv tilstrækkeligt til at medføre nogle socialt set skadelige konsekvenser”(Delica & Hansen, 2014: 10)

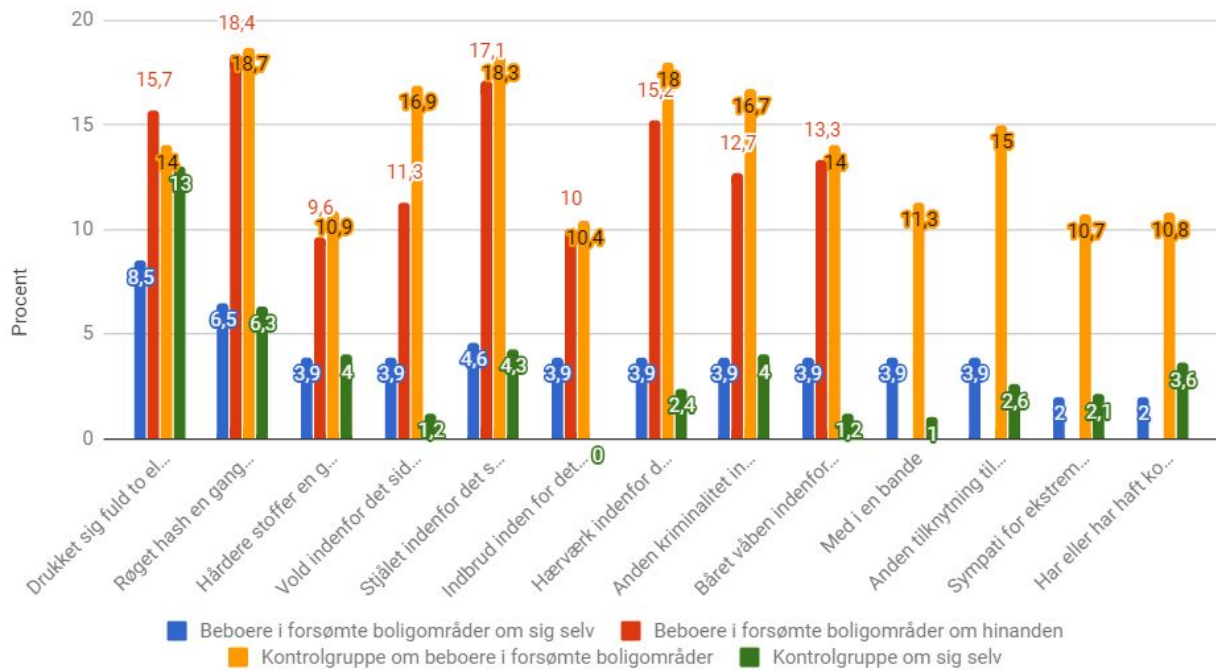
Disse socialt skadelige konsekvenser inddeler Wacquant på to niveauer: i hverdagslivet og i de politiske foranstaltninger (Delica & Hansen, 2014: 11). I forhold til hverdagslivet kan en af konsekvenserne være, at beboerne i de forsømte område distancerer sig fra hinanden. Den stigmatisering beboerne i de forsømte områder oplever, afstedkommer en: *“afdæmpet følelse af skyld og skam”*, hvilket vi også kan se spor af i vores empiri (Delica & Hansen, 2014: 11). I vores empiri viser vi, at beboerne føler skam forbundet med deres boligområde. Eksempelvis lyver de om, hvor de bor:

Figur 22: Hvor mange procent af beboerne og kontrolgruppen har løjet om deres bopæl.

Dette er ifølge Wacquant en direkte konsekvens af denne følelse af stigmatisering (Delica & Hansen, 2014: 11). Ligeledes tyder vores empiri på, at beboerne i de forsømte områder besidder de samme fordomme og tanker om sine 'naboer' som vores kontrolgruppe har, for personer i en 'ghetto':

Samlet risikoadfærd

Figur 26: Overblik over beboerne og kontrolgruppens reelle og forventede risikoadfærd om sig selv i procent og om beboerne i de forsømte områder.

Som det kan ses af figuren, er der kun små variationer i de fordomme, der hersker henholdsvis i og uden for det forsømte område om beboerne. Disse sociale overdrivelser i de forsømte boligområder, kan være udtryk for, at den territoriale stigmatisering som de samme beboere oplever, forplanter sig til, at de distancerer sig fra deres naboer.

Det andet niveau Wacquant inddeler er de politiske foranstaltninger. Disse foranstaltninger rammesættes som lovgivning og andre tiltag som iværksættes i(mod) de forsømte boligområder. Når et område er stemplet som et område med særlige problemer, for eksempel en høj kriminalitetsrate, kan der, i samspil med stigmatisering, nemlig “(...)retfærdiggøres særlige tiltag, som afviger fra både tradition og lov” (Delica og Hansen, 2014: 11). Den eksisterende stigmatisering af de forsømte områder er her en faktor, der medvirker til, at man potentielt kan skabe yderligere stigmatisering gennem lovtiltag.

Som det fremgår i problemfeltet, er regeringens mål at være ‘ghetto’-fri i 2030 og har i denne sammenhæng fremlagt et ghettoudspil, der skal medvirke dette. Dette udspil bygger på 22

initiativer, der er inddelt i fire temaer: Fysisk nedrivning og omdannelse af udsatte boligområder; Mere håndfast styring af hvem, der kan bo i udsatte boligområder; Styrket politiindsats og højere straffe skal bekæmpe kriminalitet og skabe mere tryghed; En god start på livet for alle børn og unge.

Blandt disse initiativer finder man blandt andet, at kommunerne ikke længere skal henvise ydelsesmodtagere til socialt udsatte boligområder; Fleksibel udlejning² skal være obligatorisk i udsatte boligområder; Lavere ydelser for tilflyttere i ghettoer; Kontant belønning til kommuner der lykkes med integrationsindsatsen; Højere straffe i bestemte områder (nogle former for kriminalitet straffes dobbelt, mens andre former for kriminalitet straffes en tredjedel højere); Obligatoriske dagtilbud for at styrke danskundskaber; Sanktioner mod dårligt præsterende folkeskoler; Kriminalisering af genopdragelsesrejser³; Bedre fordeling af elever på gymnasier etc. (Regeringen, 2018a).

Hvis man samlet set kigger på de nye tiltag, ser man en tendens til, at områder stemplet som 'ghettoer', må udsættes for særlige foranstaltninger for at komme problematikkerne i områderne til livs. I udspillet ser man dog tydeligt, at fokuset hovedsageligt ligger på disciplinering gennem sanktion og straf. Den lovgivningsmæssige udvikling kendetegner Wacquant som et problem, han identificerer flere steder i Europa. Han kalder denne strategi en kriminalisering af fattigdommen via en straffeinddæmning af de fattige (Wacquant, 2013: 280). Populært set kalder Wacquant det 'prisonfare' og henviser til, når dysfunktioner i samfundet bliver en kriminalitet. Som i dette tilfælde - i stedet for at identificere roden til af problemet og behandle det derefter - bliver problemerne blot kriminaliseret og sanktioneret. Enkelte grupperinger i de forsømte boligområder bliver altså kriminaliseret, hvilket bidrager til en stigning af kriminaliteten i landsgennemsnittet på trods af ingen reel kriminalitetsstigning (Delica og Hansen, 2014: 7). Dette bidrager ifølge Wacquant kun til yderligere stigmatisering og marginalisering af beboerne i forsømte boligområder. Samtidig giver det beboerne endnu mindre mulighed for at bryde ud af deres marginaliserede rolle.

---

² Fleksibel udlejning gælder for folk i arbejde, under uddannelse, skilsmissefamilier med børn, folk over 50 år, folk i lære og pendlere med arbejde i kommunen (Boligkontoret Danmark, ND)

³ Genopdagelsesrejser er rejser hvor børn og unge bliver sendt til forældrenes oprindelsesland for en længere periode. Dette kan både ske frivilligt og ufrivilligt (Socialstyrelsen, ND)

Dermed kan man altså argumentere for, at nogle af disse tiltag, i ghettoudspillet, kan medvirke en forstærket marginalisering og stigmatisering af beboere i forsømte boligområder.

Hvis vi retter blikket mod de enkelte tiltag og vurderer deres implikationer, er det især interessant at se på tiltaget om skærpet straf i bestemte zoner og boligområder. Her udtaler jurist Birgitte Arent Eiriksson, vicedirektør i den juridiske tænketank Justitia, til Information:

“I en retsstat er det meget, meget vigtigt, at alle er lige for loven. Men jeg har meget svært ved at se, at det vil være tilfældet med det her udspil (...) Det her er ikke en retsstat værdigt.” (Ritzau, 2018b)

Forslaget er ifølge Eiriksson et udtryk for et tiltag uden for norm og almindelig lov. En vedtagelse af et sådant forslag vil ifølge Wacquant være med til yderligere at marginalisere områdets beboere, ligesom det i en honnethsk forstand vil begrænse beboernes anerkendelsesmuligheder i den retslige sfære gennem krænkelser af deres selvrespekt (Delica og Hansen, 2014: 11).

Hvis vi dernæst kigger på forslaget om lavere ydelser for tilflyttere (blandt andet kontant- og uddannelseshjælp samt integrationsydelse), kan det betyde, at mennesker i en forvejen marginaliseret position⁴, kan stå i en situation, hvor de får skåret i deres indkomsterstøttende ydelser, hvis de bosætter sig i en ghetto. Dette er et problem, da de dermed vil være stå endnu mere ressourcetsvagt end førhen samtidig med det forøger uligheden. En forholdsvis sikker antagelse må være, at hvis man er på en indkomsterstøttende ydelse, såsom kontanthjælp eller integrationsydelse, vil man hellere have et sted at bo og en lavere månedlig indkomst end at bo på gaden.

Generelt ser vi mange problematikker i regeringens ghettoudspil. Mange af tiltagene vil sætte allerede stigmatiserede mennesker i en sårbar position i samfundet, hvilket kun vil forstærke den territoriale stigmatisering som området er mærket af. Tiltagene, som kun er rettet mod områder på ghettolisten, kan i sig selv virke stigmatiserende, da flere af beboere i områderne ikke vil kunne kende sig selv i dem. Regeringen tillægger områder stigma, og medierne medvirker til at dele disse stigma og fordomme blandt befolkning (se eksempelvis figur 2).

---

⁴ En antagelse baseret på at borgeren er på indkomsterstøttende ydelse og derfor står uden for arbejdsmarkedet af den ene eller anden grund.

Alt dette gør disse områder mindre attraktive at bo i, hvilket kan afskrække ressourcestærke mennesker væk for området. Hvis dette sker, vil regeringens tiltag dermed have en modsat virkning. Flere ressourcestærke vil flytte ud samtidig med at de mennesker, der bor der, bliver mere og mere ressource svage i form af blandt andet lavere ydelser og ekstra sanktioner og vil dermed blive fastholdt i en mere marginaliseret position. På den måde fremstår områderne på listen i endnu højere grad som et synonym på kriminalitet, fattigdom og generel forfald, hvor stigmatiseringen vil blive mere og mere rodfæstet i området. Dette svækker beboernes mellem menneskelige relationer og selvværd, der kan betyde at beboerne trækker sig ind i sig selv og tager afstand fra det omkringliggende samfund. Hvis man trækker på Soeis begreb om modborgeren, kan man også frygte, at nye anerkendelsesparametre gennem normer og værdier bliver etableret i disse afkoblede felter af samfundet sammenlignet med resten af samfundet. Endvidere vil beboerne ud fra Tardes rationale imiterer hinandens adfærd og således reproducerer den ulighed, der i forvejen er et samfundsproblem. Stigmaen og mindreværdet sætter sig, formerer sig og bidrager til at regeringens forfejlede ghettopolitik i sidste ende virker som en selvopfyldende profeti (Delica og Hansen, 2014: 11).

“At blive kaldt en ghetto er ligesom et klistermærke. Man kan godt rive det væk, men man vil altid kunne se, at det har været der. Folk vil stadig pege fingre af mig, fordi jeg kommer fra det her område,” - Tidligere beboer i en ’ghetto’ Abdelmoula (Jessen, 2013)

7. Konklusion

Med afsæt i vores problemformulering har vi gennem vores survey-undersøgelse fundet ud af, at sociale overdrivelser og stigmatisering blandt beboere i forsømte områder trives i bedste velgående. Ved at korrigere for tredjevariable kan vi endvidere udlede, at de sociale overdrivelser særligt gør sig gældende for respondenter, der har en høj selvrapportering af risikoadfærd. Derudover har uddannelse og beskæftigelse ikke har den samme forklaringskraft som de indvandrere, der har en ikke-vestlig baggrund, når det kommer til at forklare risikoadfærd. Hvad angår stigmatisering, bidrager kontrolvariablene yderligere til at pege på en sammenhæng mellem følelsen af stigmatisering og etnicitet - hvor primært indvandrere og efterkommere føler sig udsat. På samme måde viser det sig blandt beboerne, at det særligt er dem med videregående uddannelse og dem i beskæftigelse, der føler sig stigmatiseret. Endelig diskuterer vi regeringens ghettoliste fra marts måned, med afsæt i både egne resultater og tidligere forskning. Heri ræsonnerer vi os frem til, at listen i værste tilfælde bidrager til at reproducere og potentielt øge den allerede eksisterende dysfunktionalitet, der findes mellem de forsømte områder og andre boligområder i Danmark. Det kan i værste ende bevirke, at de sociale overdrivelser samt den følelse af stigmatisering og mindreværd, vi finder i undersøgelsen, vil vokse sig endnu større i de danske forsømte boligområder, hvis der ikke gribes anderledes ind fra politisk hold, end hvad tilfældet hidtil har været.

8. Perspektiverende efterskrift

Vores konklusion peger på, at der eksisterer sociale overdrivelser og stigmatisering i områder på regeringens ghettoliste. Dette gør dette projekt særligt relevant i kølvandet på de fortsat årlige offentlige udgivelser af ghettolisten. Mange, som også tidligere nævnt, peger på, at ghettolisten har negative konsekvenser og i sidste ende kan fungere som en selvopfyldende profeti. Denne opgaves resultater peger på samme tendens og er derfor betydningsfuld i ghetto-debatten. Mens dette projekt blev skrevet, har regeringen imidlertid ændret de kriterier et boligområde, skal opfylde for at kunne komme på listen, hvilket betyder at antallet af registrerede 'ghettoer' er steget fra 25 til 30. Det er altså fortsat relevant at diskutere om ghettolisten mere skadelig, end den er gavnende.

De nye kriterier lyder således:

1. Andelen af beboere i alderen 18-64 år, der er uden tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelse, overstiger 40 procent. opgjort som gennemsnit over de seneste 2 år.
2. Andelen af beboere i alderen 30-59 år, der alene har en grundskoleuddannelse, overstiger 60 procent.
3. Den gennemsnitlige bruttoindkomst for skattepligtige i alderen 15-64 år i området eksklusive uddannelsessøgende udgør mindre end 55 procent. af den gennemsnitlige bruttoindkomst for samme gruppe i regionen.
4. Andelen af beboere på 18 år og derover dømt for overtrædelse af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer udgør mindst 3 gange landsgennemsnittet opgjort som gennemsnit over de seneste 2 år.

5. Andelen af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande overstiger 50 procent.
(Ritzau, 2018a)

To af kriterierne er ændret på den opdaterede liste. Nærmere bestemt dem, der omhandler uddannelse og kriminalitet. Den uddannelsesdata kriterierne byggede på indeholdt selvrapporterede data og skøn data. Dette er nu ændret således, at det kun er uddannelser taget eller godkendt i Danmark, der tæller med. Dette betyder, at antallet af mennesker med alene en grundskoleuddannelse (eller lavere) sandsynligvis vil stige. Derudover er 'antallet af dømte'-kriteriet ændret således, at kriterieværdien, der førhen var fastsat for landsgennemsnittet de sidste to år, nu er ændret til at være tre gange det årlige landsgennemsnittet. Disse kriterier vil gælde for almene boligafdelinger med mindst 1000 beboere. Dette kan betyde at, der i perioder med lav kriminalitet, er større mulighed for, at bestemte boligområder vil have 'lettere' ved at opfylde dette kriterium. Hvis man beregner tallene for 2017, ser man dog at landsgennemsnittet er 1,02 procent og dermed vil gennemsnittet for boligområdet, derfor skulle være cirka 3 procent.⁵, der jo selvfølgelig er et højere tal end de oprindelige 2,7 procent. Det ville have været et interessant aspekt at have denne overvejelse med i projektet. Men disse kriterier er først blevet introduceret sent i vores opgaveproces, og der er derfor ikke taget hensyn til de nye kriterier i undersøgelsen. Med afsæt i dette aspekt ville vi kunne diskutere, hvorvidt flere områder bliver 'mærket' uden nogen form for reel afhjælpning på problemet, og vil de nye krav gøre det lettere for et boligområde at komme på ghettolisten. Yderligere kunne man have et mere løsningsorienteret aspekt i sin opgave, hvor man undersøgte potentielle alternative løsninger, frem for dem regeringen har udlagt i sit ghettoudspil (Regeringen, 2018a).

---

⁵ Dette tal er en udregning fra Danmarks Statistik over samlet dømte mennesker over 18 år (Danmarks Statistik, 2017b). Udregningen kan se i bilag 7

Litteraturliste

Goffman, E. (2009): *Stigma - Om afvigerens sociale identitet*, Frederiksberg: Samfundslitteratur

Candea, M. (2010): *The Social after Gabriel Tarde – Debates and assessments*, Routledge: Taylor and Francis Group

Balvig, F. & Holmberg, L. (2014). *Flamingoeffekten – sociale overdrivelser og social pejling*. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Møller, J. K. (2016): “Spørgeskemaet som metode til indsamling af egne data” i Kristensen, C. J., & Hussain, M. A. (red.) *Metoder i samfundsvidenskaberne*, Frederiksberg: Samfundslitteratur, pp. 187-203

Sundhedsstyrelsen (2018): *Alkohol*: <https://www.sst.dk/da/sundhed-og-livsstil/alkohol> [07.04.18]

Olsen, H. (2016): *Guide til gode spørgeskemaer*. København: Socialforskningsinstituttet

Wacquant, L. (2013): *Byens udstødte*, Frederiksberg: Nyt fra Samfundsvidenskaberne

Regeringen (2018b): *Her er ghettoerne og de udsatte boligområder*, Regeringen:

<https://www.regeringen.dk/nyheder/ghettoudspil/liste-over-ghettoer-og-udsatte-bolig-omraader/>

[08.05.2018]

Omar, T. (2013): *Førende ghetto-forsker: »Drop nu jeres syge ghettolister, Danmark«*, Politiken:

<https://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art5538219/Førende-ghetto-forsker-»Drop-nu-jeres-syge-ghettolister-Danmark«> [08.05.18]

Transport- og Bygningsministeriet (2017): *Ghettodefinition*, Regeringen:

<https://www.regeringen.dk/nyheder/ghetto-listen-2017-to-nye-omraader-tilfoejet-fem-fjernet/ghettolisten-definition-af-en-ghetto/> [08.05.18]

Ministeriet for by, bolig og landdistrikter (2014): *Liste over særligt udsatte boligområder pr. 1. december (2014)*, Udlændinge- og Integrationsministeriet:

<http://uim.dk/filer/bolig/ghettolisten/liste-over-saerligt-udsatte-boligomraader-dec-2014.pdf>

[03.05.19]

Balvig, F., Holmberg, L. & Soei, A. (2017): *Tingbjergundersøgelsen - Om risikoadfærd og sociale overdrivelser blandt børn og voksne i Brønshøj og Tingbjerg*, AFFORD Aps:

https://www.kk.dk/sites/default/files/uploaded-files/tingbjergprojektet_rapport_oktober_2017.pdf

[08.05.18]

Balvig, F., Holmberg L. & Sørensen, A.S (2010): *Ringstedforsøget - livstil og forebyggelse i lokalsamfundet*, København: Jurist- og Økonomiforbundet

Norrdjurs Kommune (2008): *Social Pejling - en metode til forebyggelse af risikoadfærd og kriminalitet*: https://www.ungnorrdjurs.dk/fileadmin/Arkiv/SSP/PDF/Social_pejling.pdf [08.05.18]

Larsen, T. S. (2009): "Beboernes sociale differentieringer i de forsømte boligområder", i: *De Forsømte*, Ph.d. afhandling forsvaret ved ISG, pp. 157-178

Wacquant, L. (2005): *The Return of the Repressed Riots, "Race" and Dualization in three advanced societies*, New York: Russell Sage Foundation

Hertz, F. D. (2013): *Et fransk blik på den danske ghettodebat*, SFI:

<https://www.sfi.dk/nyt/nyheder/artikler/et-fransk-blik-paa-den-danske-ghettodebat/> [14.05.18]

- Otte, M. (2018): *Politiker: Der burde være flere Aarhus-bydele på ghettolisten*, Politiken:
<https://www.tv2ostjylland.dk/artikel/politiker-der-burde-vaere-flere-aarhus-bydele-paa-ghettolisten>
[14.05.18]
- Hjøllund, M. (2018): *Løkkes ghettoplan har flere huller*, Jyllands Posten:
<https://jyllands-posten.dk/politik/ECE10493969/loekkes-ghettoplan-har-flere-huller/> [14.05.19]
- Wacquant, L. & Larsen, T. S. (2008): *Ghettoer og anti-ghettoer - En diagnostik af den nye urbane fattigdom*, Praktiske Grunde. Tidsskrift for kultur- og samfundsvidenskab, nr. 2.
[http://praktiskegrunde.dk/2008/praktiskegrunde\(2008-2g\)wacquant-schultzlarsen.pdf](http://praktiskegrunde.dk/2008/praktiskegrunde(2008-2g)wacquant-schultzlarsen.pdf) [12.05.18]
- Danmarks Statistik (2017a): Statistisk udtræk af personindkomster efter indkomsttype, køn, enhed, område, uddannelsesniveau og tid, hentet d. 17.05.18
- Danmarks Statistik (2017b): Statistisk udtræk af strafferetslige afgørelser efter tid, overtrædelsesart, alder og køn, hentet d. 23.05.18
- Bourdieu, P. & Wacquant, L. (1996): *Refleksiv sociologi-mål og midler*, København: Hans Reitzels Forlag.
- Larsen, T.S. (2018): *Advanced Marginality as a comparative research strategy in praxis: The Danish 'Grey Belt' in conversation with the French 'Red Belt'*, Urban Geography, pp. 1-22
- Larsen, T.S. (2015): *Statens afgørende rolle i produktionen af de forsømte boligområder*, Videnskab.dk:
<https://videnskab.dk/politologisk-arbog-2015/statens-afgorende-rolle-i-produktionen-af-de-forsømte-boligområder> [10.05.18]
- Regeringen (2018a): *Ét Danmark uden parallelsamfund - ingen ghettoer i 2030*, Statsministeriet:
http://www.stm.dk/multimedia/2018__t_Danmark_uden_parallelsamfund.pdf [22.05.18]

Socialstyrelsen (ND): *Hvad er genopdragelsesrejser?*, Udlændinge- og Integrationsministeriet:

<http://uim.dk/filer/integration/hvad-er-genopdragelsesrejser.pdf> [22.05.18]

Delica, K. N. & Hansen, C. S. (2014): *Den sociale krop, den avancerede marginalisering og den stræende stat - introduktion til Loïc Wacquants œuvre*, Praktiske Grunde:

[http://praktiskegrunde.dk/2014/praktiskegrunde\(2014-1+2c\)delica-sandbjergghansen.pdf](http://praktiskegrunde.dk/2014/praktiskegrunde(2014-1+2c)delica-sandbjergghansen.pdf) [21.05.18]

Ritzau (2018b): *Jurist: dobbeltstraf i ghettoer er udansk*, Information:

<https://www.information.dk/telegram/2018/02/jurist-dobbeltstraf-ghettoer-udansk> [22.05.2018]

Jessen (2018): *'Ghetto-stemplet er som et klistermærke, der aldrig går væk'*, Information:

<https://www.information.dk/indland/2013/06/ghetto-stemplet-klistermaerke-aldrig-gaar-vaek>

[22.05.18]

Ritzau (2018a): *Her er de nye områder på ghettolisten*, Ekstra Bladet:

<https://ekstrabladet.dk/nyheder/politik/danskpolitik/her-er-de-nye-omraader-paa-ghettolisten/7149572> [23.05.18]

Järvinen, M. (2009): "Mellem patologi og frihed – perspektiver på marginalisering" I: Larsen, J.E.

og Mortensen, N. (red.): *Indenfor eller udenfor – sociale marginaliseringsprocessers*

mangfoldighed, København: Hans Reitzels Forlag, pp. 96-115

Boligkontoret Danmark (ND): *Fleksibel udlejning - frem i køen*:

<https://www.bdk.dk/boligsoegende/ventelisterne/fleksibel-udlejning.aspx> [25.05.18]

Marshall, T. H. (1949): *Citizenship and Social Class and other essays*, Cambridge: University Press

Soei, A. (2011): *Vrede unge mænd*. København: Tiderne skifter.

Børnerådet (2016): *Unge risikoadfærd i forhold til alkohol, cigaretter og hash: Unge overdriver, hvor accepteret alkohol er blevet blandt jævnaldrende*. Nr. 9 2016, 3. årgang.

Galderisi, P. (2015): *Understanding Political Science Statistics – Observations and Expectations in Political Analysis*. New York and London: Routledge

Schjødt, U. (2017): *Validitet, Metodeguiden*:

<http://metodeguiden.au.dk/alfabetisk-oversigt/generelle-metodiske-overvejelser-og-problemstillinger/validitet/> [14.04.18]

SurveyMonkey (ND): *Undersøgelsens Stikprøve*: <https://da.surveymonkey.com/mp/sample-size/>
[15.05.18]

Blom-Hansen, J. & Serritzlew, S. (2014). *Endogenitet og eksperimenter – forskningsdesignet som løsning*. *Politica*. 46. årgang, nr 1. 2014.

Eskjær, M. f. & Helles, R. (2015): *Kvantitativ indholdsanalyse*, Frederiksberg: Samfundslitteratur